

LÊ VĂN TRƯƠNG

NHỮNG KẺ CỐ LÔNG

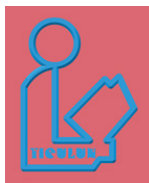


TIỂU THUYẾT XÃ HỘI

NHÀ XUẤT BẢN ĐỜI MỚI
62, PHỐ HÀNG CỐT - HANOI

những kẻ có lòng

Lê Văn Trương



những kẻ có lòng

Lê Văn Trương

Bìa: *M. C. P*

Nguồn: *Gallica.bnf.fr*

những kẻ có lòng

LÊ VĂN TRƯỞNG

ĐỜI MỚI
xuất bản - 1942

PHẦN THỨ NHẤT

Thao về tới nhà, còn thấy gác trong đèn sáng trưng và tiếng đàn hát véo von bay ra, liền nhún vai, bực tức :

– Mười một giờ hơn rồi, chủ nhà trong họ còn bi beng gì mà chưa đi ngủ đấy, hờ bếp ?

– Thưa cậu, thì tối nào các cô ấy chả thế. Từ lúc cậu đi cho tới bây giờ, cứ rầm rập kẻ ra người vào và đàn hát ngậu cả lên.

Thấy bác bếp có vẻ cau có, tự dừng Thao thấy lòng mình dịu đi, chính chàng lại cái hộ người gác trong:

– Nhưng người ta đi cổng ngang, chứ có đi qua nhà mình đâu.

Mặc dầu thế, bếp vẫn cần nhằn:

– Nhưng nhà ta nhiều đồ vật, người ra kẻ vào như thế, nhớ một cái. Thì con đã bảo cậu đừng có cho thuê. Cậu chả ở hết thì chúng con ở. Được bao nhiêu một tháng ?

Thao vỗ lên vai bác bếp :

– Nào có phải vì tiền, nhà có ông với con sen ngủ dưới nhà, đã rộng chán. Cho họ ở cho vui.

Bác bếp đỡ cái mũ của chủ và đôi bao tay:

– Vui chả thấy đâu, chỉ thấy họ làm cho mình bức mình, mất cả giấc ăn, giấc ngủ. Từ khi cậu cho thuê, con không dám ngủ trong nhà nữa đấy, con phải kê giường ra hàng hiên. Chỉ sợ nhớ mất một cái gì của cậu.

Thao nhìn bác bếp một cách thương mến:

– Giờ này, ngủ ngoài hàng hiên thì rét chết. Thôi cứ vào trong nhà mà ngủ. Mất bỏ.

Lại sợ bác bếp chưa nghe lời mình :

– Với lại ở ngoài sân thì có gì đấy mà lo ?

– Thưa cậu, vật vãnh cũng khối là tiền đấy ạ.

Và sực nhớ ra :

– Ô kìa xe cậu đâu ? Mà cậu lại đi bộ về thế?

– Tôi cho anh Quý mượn để mai anh ấy về quê thăm chị ấy đi.

Bác bếp tỏ sự không bằng lòng ra mặt :

– Cậu là cứ hay cho mượn mỗ. Hôm nọ, vì cho ông Thư mượn, đã phải chữa mất hơn bốn chục đồng cái “biên¹” rồi. Con đã bảo cậu mà.

Thao nhìn bác bếp, nhìn người đầy tớ già đã theo mình từ quê ra đây hơn mười năm nay, từ ngày chàng còn là một sinh viên trường Bưởi, rồi Cao đẳng, rồi tới khi chàng đi làm, đã theo chàng trong bao nhiêu tỉnh.

– Thì là bạn bè cả, biết làm thế nào ?

¹ la bielle : thanh truyền động.

– Bạn bè gì, tuyên là làm hại và cứ “boóng” của cậu ấy.

Thao ôn tồn:

– Ấy, ông đừng có nói thế, nhờ đến tai người ta thì chẳng còn ra thế nào. Người ta có quý mình thì người ta mới thế.

– Đến tai người ta con cũng chẳng sợ, quý cậu lợi thế thì ai chẳng quý được.

Với người lão bộc chỉ chặt chiu thu vén cho mình, Thao không nỡ nặng lời:

– Chỉ bậy thôi nào ! Ông không sao, nhưng còn tôi. Thôi lên bật đèn trên gác đi. Ông độ này đêm khó tính và rắc rối đấy.

Thao vừa cởi xong đôi giày thì bác bếp đã mang bộ quần áo ngủ lại :

– Thưa cậu, hôm nay cậu có soi sữa không để con pha ?

– Không, tôi ăn cháo với anh Quý rồi. À mai bây giờ gọi tôi dậy, tôi đi câu. Xếp đặt cái gì ăn cho tôi, chiều tôi mới về.

– Thế con lại tưởng cậu đi bắn. Con lau súng và làm đạn sẵn. Không kiếm mồi thì lấy mồi dâu ra.

– Người ta mượn mất ô-tô thì đi bắn làm sao. Thôi được, cứ xếp cần câu cho tôi, đi đến đâu tôi đào giun đến đấy cũng được. Miễn thế nào rang mẻ thính cho tốt.

– Cậu không dặn trước, không có gạo chua để cách đêm thì làm sao cho bén được.

Thấy bác bếp có vẻ băn khoăn, Thao lại phải đàn giải :

– Tôi đi câu cho khỏe, cần gì được cá. Thôi thính nào cũng được mà.

– Nhưng không được giật luôn thì không vui chứ.

– Đã chót thế thì làm thế nào ?

Thao nói xong, nhảy tót lên giường, luồn vào trong chăn rồi bâng khuâng quay nhìn người bếp treo quần áo và xếp dọn lảng xảng. Chàng hồi tưởng đến những năm ấu cùng mà thầy trò cùng chung sống với nhau.

Khi người bếp khóa tủ xong, sắp sửa tắt đèn giữa đi xuống thì Thao gọi lại:

– À thế nào, tôi nghe con sen nó nói ông có ai ở quê ra nhẵn gì ngày hôm nay phải không?

– Thưa cậu, nhân thể bác phó Mẹo ra Hanoi mua đồ thờ, cháu nó đánh bắt được mấy con cuốc, gửi ra biếu cậu đấy thôi ạ.

– À thế thì tốt, mai quay bơ cho tôi đem đi ăn. Nhưng sao ông không bảo cho tôi biết để tôi cho tiền nó.

Bác bếp cười một cách sung sướng vì đã đón trước được ý chủ :

– Thưa cậu có một tí thế. Chúng nó quý cậu, chứ có phải đâu vì tiền. Con đã quay từ chiều rồi cơ ạ.

Bác bếp nói xong, muốn đi xuống để cho chủ ngủ, nhưng Thao chưa muốn thấy ngủ. Chàng cầm quyển sách mà lúc làm giường, bác bếp đã đem đặt vào đấy cho chàng, giở mấy trang, rồi lại đặt xuống:

– À thế nào, có cơm rượu cho phó Mẹo nó ăn đấy chứ ? À mùa màng năm nay thế nào, thầy mẹ tôi có nhận gì không?

– Lúc phó Mẹo sắp đi y cũng có lại, nhưng hai cụ lớn đều đi vắng cả, cụ lớn ông thì sang Bắc ăn cưới, còn cụ lớn bà thì lên thu thóc trên đồn điền, thế nào lúc xong, cụ chả tạt về đây chơi với cậu. Còn mùa màng thì ruộng nhà ta hẳn là tốt rồi, có bao giờ mất mùa được.

– Tôi hỏi là ruộng của ông cơ?

– Những ruộng cụ lớn ban cho con ấy à? Năm nay ở nhà chúng nó cấy nếp mà mưa thế này thì tươm lắm.

– Ờ thế thì tôi mừng cho ông. À, có ai đến hỏi tôi thì bảo lên tìm tôi ở chùa làng Thụy ấy.

Bác bếp đã hiểu trong những khi Thao nói úp mở như thế, ai ở đây là... ai rồi. Là những bạn gái thân thiết hay nhân tình của Thao ; y hỏi lại:

– Bất cứ ai cũng dặn cả lên ư, hờ cậu?

Thao vội vàng nói ngay :

– Không, chỉ một mình cô Ngọc thôi.

Nói đến đây, Thao lại sực nhớ đến bà chủ gác trong và ba cô con gái của bà đang tìm hết cách để làm thân với mình:

– À, thế nào, bà ký bà ấy đã giả tiền nhà chưa ?

Bác bếp nhăn ngay mặt lại :

– Nào đã giả đâu, chỉ khát lần. Mà có nhiều nhận gì cho cam. Có tám đồng bạc, để người ta phải đi mỗi cả chân ! Bà ấy hẹn con đến ngày kia. Con định nếu

ngày kia không giả, con sẽ nói cho chả ra thế nào.

Vẻ sốt sắng của bác bếp làm Thao bật cười:

– Đây có sang đấy mà mỗi chân. Chân bác họa là chân giấy ! Thôi, ngày kia lỡ người ta chưa có giả cũng đừng có nói nặng người ta. Họ cũng nghèo.

– Nghèo gì mà ăn tiêu như phá. Các cô ấy thì phấn, sáp, sấm sữa huyền thiên. Thế mà lại tiếc tiền nhà không muốn giả. Cậu cứ dễ tinh là họ hay nhờn. Không, cậu cứ để con thì mới sòng phẳng được. Đấy, cậu xem bao nhiêu tiền nhà của cụ lớn giao cho con đòi, có triệu đi đâu được một đồng xu. Cứ đầu tháng là rằm rắp. Đằng này cứ lần tháng nọ đến tháng kia. Họ tiêu thì được, mà tiền nhà thì hình

như tiếc. Bao nhiêu nhân tình đấy, sao không bảo người ta giả cho.

Thao ngắt lời ngay :

– Không biết chắc, đừng có nói xấu người ta.

– Sao con lại không biết chắc. Hôm nọ, con trông thấy rõ ràng, một người quần áo tây hôn cô Diễm.

– Ô, có thể cũng là sự chi thường, giai gái đến tuổi.

Mặc dầu chủ nói thế, mặt bác bếp vẫn chua như dấm.

– Nhưng thế thì phải tính giả tiên nhà người ta chứ? Sao ăn tiêu thì được, mà đến tiền nhà thì lại tiếc.

– Thì biết làm thế nào. Người ta, thứ nhất là đàn bà con gái, bác thì làm

sao biết được. Chứ người ta không giả được bác người ta cũng khổ lắm.

– Vâng, con không biết. Nhưng đến ngày kia con chỉ biết đòi sao cho kỳ được. Thật là cầm nhẫu cả biên lai mà tiền chưa có về.

– Thôi, vừa vừa phải phải chứ, người ta cũng đang trong lúc gấp khúc. Có loạn lạc, người ta mới phải chạy về đây. Ông tính, đương một gia đình, nay chia ra làm hai thì tốn phí thêm biết là bao. Tôi chắc ông Ký lương cũng chẳng được bao nhiêu.

– Thì cậu tinh, làm ở bên Lào, mấy nổi.

Thao ghi ngay lấy lời nói ấy :

– Ấy chính cái cơ nó khiến bác phải nói tay với người ta. Cái gì mà cứ làm

như nặc nô ấy. Có dăm đồng bạc nhà.

– Cậu là cứ hay thương người một cách vô lý. Thế chả nhẽ người ta nợ tiền nhà mình, mình không đòi à?

Trầm ngâm một khắc

– Con còn lo cụ lớn bà hôm nay ra kỳ kèo về sự cho họ ở, để họ bấy bữa ra và họ đàn địch âm ỹ làm cho cậu mất cả ăn cả ngủ. Lần trước, cụ lớn ra thấy họ bấy ngổn ngang ở sân, cụ lớn đã có ý không bằng lòng rồi.

– Không sao. Mẹ tôi có nói gì thì bảo tôi thích cho người ta ở cho vui nhà, thế là êm. Bác độ này già, lắm điều và trái chứng lắm.

Thấy chủ có vẻ không bằng lòng bác bếp vội vàng tươi cười và cố làm ra vẻ “không trái tính” :

– Vâng thì cụ Lớn nhà bao giờ chả chiều cậu ! Nhưng con, chắc dù chiều cậu, thì cụ lớn cũng như con không ưa được cái tụi bên ấy. Bạc bài, đài điểm, nhi nhảnh, nói là cứ liến thoắng, nhớn nha nhớn nhor như đồng cô bóng cậu.

Thao bật cười:

– Giá bác mà làm mẹ chồng người ta thì chết cả thiên hạ hàng xứ. Con gái trẻ thì họ phải thế chứ. Nhưng bà Ký hay chần ca chứ các cô ấy có bài bạc đâu. Mà có. . . gì là hai cô chị kia, chứ cô Lê thì tôi xem ra bộ hiền lành ngoan ngoãn lắm.

Bác bếp nhanh nhẩu nói ngay :

– Vâng, tôi xem ra cả nhà chỉ được có cô ấy, cô ấy chịu khó đáo để, hôm nọ con đương nấu súp ở dưới bếp, cô ấy xuống bảo con dạy. Cô ấy còn học ở con

nhiều món khác nữa. Cô ấy lại khâu vá giỏi nữa. Hôm nọ thấy con sen loay hoay mãi không mạng xong cái áo của cậu, cô ấy mang hộ.

– Ủ, có thể chứ, tôi thấy đẹp tôi lại tưởng con sen độ này nó tấn tới ghê. À thì ra thế.

– Vâng, cô ấy mạng hộ, chứ con sen thì đời nào mạng được như thế. Ấy cái cổ sơ mi lụa, thấy con bảo đem thợ may để cho nó thay, cô ấy cũng hứng lấy thay hộ mà khéo chẳng kém họ.

Rồi chép miệng:

– Nhưng, với hai cô chị như thế thì rồi cũng đến hư mà thôi. Hồi mới đến đây, không trang điểm lòe loẹt mấy, bây giờ thì đã thấy gọt cả lông mày rồi. Phấn đã đánh bụi lên. Các cụ bảo gần mực thì đen gần đèn thì rạng, đúng thật.

Thao ngóc dậy với hộp thuốc lá thơm. Bác bếp vừa đánh diêm cho chàng vừa nói:

– Độ này cô ấy cũng lại hay đi chơi nữa cơ đấy. Chả bù với trước kia, ai rủ cũng không đi, và có ai nói trêu thì đỏ mặt tía tai lên.

Thao hút mấy hơi rồi đặt diêm thuốc lá xuống cái gạt tàn :

– Cô ấy còn trẻ quá, hư thì cũng tội nghiệp. Nhưng chị thế, hoàn cảnh thế, tránh làm sao khỏi được. Trông cô ấy cũng khá đấy chứ ?

– Gọi là được. Bằng thế nào được những cô bạn đến đây chơi với cậu.

– À, thì một đẳng giàu, một đẳng nghèo, cô ấy không ăn mặc sang thì trông nó thế. Thử cũng đeo vàng ngọc và có

người biết cách chỉ dẫn cho cô ấy ăn mặc xem.

Bác bếp nhìn chủ tủm tỉm cười:

– Thế sao cậu không chỉ dẫn cho cô ấy. Cô ấy hình như qui cậu lắm đấy nhé.

Thao lắc đầu:

– Không. Tính tôi thế. Không thích lòi thoi với những con gái nhà tử tế, nhờ một cái, mình không lấy được người ta thì tội. Thà các mợ ăn chơi.

Bác bếp sực nhớ đến đường gia thất của chủ:

– Cậu cứ không lấy vợ là hai cụ khổ lắm, thứ nhất là cụ lớn bà, nhưng vì cụ lớn nể cậu không nói ra đấy thôi, chứ cụ lớn cứ than thở với con luôn. Cụ lớn bảo con mà dỗ được cho cậu lấy vợ thì cụ lớn thưởng cho con hai trăm đồng.

– Tôi biết mẹ tôi không vui nhưng tôi không thích lấy vợ thì làm thế nào. Với lại tôi không thấy người nào đáng để ý. Được nết thì hỏng người, được người thì hỏng nết, tôi nhất định có yêu thì mới lấy vợ, không thôi, cứ sống cái đời độc thân như thế này, cũng thú chán. Chứ lấy vợ mà không yêu được vợ, mà lại vẫn phải đi chơi thì khổ cả cho mình, khổ cả cho người ta.

– Có cậu cứ kỹ kén thế, chứ con cụ lớn Tuần, con cụ lớn Ân, con các cụ lớn đến chơi đây, thiếu gì người đẹp và nết na.

– Chả ai hoàn toàn cả. Và các cô ấy kiểu cách làm sao ấy. Bạn thì được, chứ vợ thì chịu.

– Nếu cậu cứ thế thì suốt đời cậu chả có vợ.

Thao gật gù :

– Thà thế còn hơn. Một khi đã mất tự do thì phải có cái gì đền bù lại, chứ mất không khống thì đây chịu thôi !

*

Thao dậy thì cửa gác trong vẫn còn đóng im im. Chàng nghĩ bụng: đàn hát khuya thế thì dậy sớm làm sao được. Rồi chàng bâng khuâng nghĩ đến con đường sa ngã mà gia đình này sắp phải bước vào. Tự dưng, lòng chàng thấy nao nao.

Vừa làm những cử chỉ hô hấp, chàng vừa nhìn sang những cánh cửa chớp đóng kín mà sau đó, chàng biết chắc có những thân thể mỗi một đang thiêm thiếp trong cảnh tay của thần ngủ. Thấy khí giới trong trẻo chạy một cách khoái

trá vào trong buồng phổi chàng bỗng thấy thương họ là những người không biết hưởng cái lành bổ của sự sống như mình.

Với chiếc “extenseur” treo ở trên tường, chàng nhìn luôn về phía mặt trời đang tia những ánh đỏ ra khắp nền mây xanh, rồi thấy tiếc cho họ đã bỏ phí những cảnh đẹp huy hoàng của vũ trụ. Chàng thầm nhủ: Ngủ trong những lúc này là cái lý gì ? Chàng cũng đã ngủ trưa, cũng có khi kéo một giấc từ mờ sáng cho đến gần chiều, nhưng cái đó chỉ là họa hoằn thôi, một năm nhiều lắm là dăm bận. Chứ thường là chàng dậy cùng với mặt trời mọc để tập tành. Và đêm, nếu có xem sách khuya lắm, thì cũng chỉ đến mười hai giờ là cùng. Vì thế thân thể chàng lúc nào cũng khang kiện, tính tình chàng lúc nào cũng vui vẻ, tâm hồn

chàng lúc nào cũng thanh thoi. Chàng không bỏ phí thì giờ của đời mình, và cũng không dùng chúng vào những công việc tàn hại sức khỏe. Thấy mồ hôi đã nháp nháp ở người, chàng cúi xuống sân gọi to :

– Bếp, xếp buồng tắm cho tôi tắm.

Chàng không nghe thấy tiếng bác bếp giả lời, mà chỉ thấy một giọng đàn bà :

– Kìa sen, cậu chị gọi gì chị.

Con sen chạy lên nửa chừng cầu thang thì gặp chủ vác khăn mặt bông đi xuống :

– Ai ở bên kia mà dậy sớm thế?

– Thưa cậu, cô Lê đấy ạ.

– Ô, thế cô ấy không ngủ trưa à ?

Thức khuya thế mà sao cô ấy dậy sớm được ?

– Thưa cậu, cô ấy không bao giờ ngủ trưa cả. Mà cô ấy cũng không thức khuya.

– Thế à ! Tao cứ tưởng bên ấy ai cũng ngủ trưa cả.

Thao đi qua nhà trong thì thấy Lê đang ngồi chẻ củi. Lê thấy chàng then, vội vàng đứng dậy. Nhưng sự then thùng của cô thiếu nữ bị bắt gặp đang làm một công việc không xứng với địa vị của mình. Thao không nhận thấy. Chàng hỏi ngay :

– Con sen nhà cô đâu mà cô phải chẻ củi thế ?

Lê đỏ mặt tía tai, nhưng cũng giả lời:

– Hôm qua, nó phải chia bài khu-ya, tôi không muốn đánh thức nó dậy. Không làm gì, tôi đỡ nó.

Thao gật gật đầu :

– Không, buổi sáng vận động thể tốt lắm. Có lẽ vì thế mà trông cô khỏe mạnh hơn hai chị cô.

Lê lặng im thì Thao lại hỏi:

– Bên ấy hôm qua đánh bài đến mấy giờ ? Tôi tưởng chỉ họa đàn thôi đấy chứ?

Lê bẽn lễn :

– Vâng, các chị tôi họa đàn, còn mẹ tôi đánh bài.

Thao đã quay đi, lại ngoảnh lại:

– Thế cô không đánh bài và họa đàn à ?

– Thưa ông, tôi không biết đánh bài và cũng không biết đàn.

– Thế hai chị cô chắc giỏi lắm nhỉ?

– Thưa ông không, các chị tôi cũng hơi biết thôi. Bây giờ các chị tôi mới học.

– Thế những ai ở trên gác mà đông thế?

Lê bối rồi lặng im. Thao thấy thế vội vàng nói lảng sang chuyện khác :

– Cô yếu không chẻ được thì bảo con sen hay thằng bếp nhà tôi nó chẻ hộ, có được không?

– Thưa ông, tôi đâu dám phiền họ như thế.

Bác bếp đi mua bánh tây² về, thấy chủ mình chưa tắm, gắt con sen ngay :

– Ô hay, chị sen ! Chị chưa sửa soạn buồng tắm cho cậu tắm à! Thế thì bao giờ cậu mới đi được ?

Rồi làm công làm cán, y gắt ngay với Lê:

– Bên cô đàn địch và bài bạc dong đèn suốt đêm như thế tốn bao nhiêu là điện. Từ khi nhà cô đến ở đây, mỗi tháng tăng lên mấy đồng bạc rồi đấy. Cậu tôi tử tế không nói thì cũng phiền phiền đi, cũng phải nể cậu tôi một tý chứ.

Lê xấu hổ, cúi gầm mặt xuống, ấp úng chưa nói được câu gì thì Thao thấy thế thương hại đã vội đỡ lời:

– Mấy tháng nay nhiều điện là tại rét,

² bánh mì

tôi để lò sưởi, chứ có phải tại bên cô ấy thấp nhiều mà tốn đâu. Một ngọn đèn, một đêm không mất bao nhiêu.

Lê ném cho Thao một cái nhìn cảm ơn, rồi nàng nói ngay:

– Không, nhà tôi thấp nhiều cũng tốn của ông thật. Ông tính cứ dong đèn như thế suốt đêm...

Thao xua tay:

– Không, không hề gì. Có là bao. Cô cứ yên tâm, có bếp nhà tôi nó bộp chộp, nó nói thế thôi.

Vào trong buồng tắm, qua cái màn hơi nước nó chùm khắp mình, Thao vẫn còn nhìn thấy cái vẻ mặt then thò và những cử chỉ ngượng ngùng của Lê. “Cô này còn thơ ngây, nhưng chị như thế, mẹ như thế, rồi thì cũng đến hồng

thôi”. Chàng nhún vai, nhún cái nhún vai của những kẻ tự xét mình bất lực trước cái đà dồn dập của sự sống: “Nhưng biết làm thế nào ! Hàng vạn, hàng triệu người gặp những cảnh ngộ như thế”.

Tuy chàng đã đem cái triết lý “chối kệ” của kẻ vị kỷ áp dụng vào trường hợp này, nhưng chàng cũng không thấy yên bụng. Ở thì những sự long lở nó diễn ở đâu kia, chứ đây thì là cả một lịch sử sa ngã nó mở trang đầu ở trước mặt chàng; mà người con gái thì còn trẻ quá, khờ dại quá, còn nhiều chất tốt quá.

Vì thế cho nên khi bác bếp đem quần áo vào cho chàng thay, chàng mắng ngay:

– Từ giờ, ông đừng có rắc rối về tiền điện, tiền nước đấy nhé. Người ta không biết, người ta lại có thể ngờ rằng tôi bẩn tiền.

Bác bếp bị chủ mắng, sịu ngay mặt xuống:

– Thưa cậu, con giữ là giữ cho cậu chứ !

Vốn sẵn thương người đầy tớ già, Thao liền xét thấy rằng y nói có lý :

– Ủ thì đành thế. Nhưng thôi. Phỏng là bao. Bất quá hai đồng bạc, tôi tiêu dồn một cái thì cũng là hết. Mà mình thì cũng chẳng nghèo gì. Kỳ kèo thế thì cô Lê cô ấy xấu hổ.

Bác bếp trầm trộ nói ngay :

– Ấy con cũng vì thương cô ấy, chứ bà ký hay cô Trà, cô Diễm thì con còn nói nữa.

– Ủ tôi xem hình như cô ấy hơn cả đấy.

– Vâng. Ấy sáng nào, cô ấy cũng dậy sớm nấu nước, dọn dẹp rồi đi chợ : Cô ấy thương con sen không muốn đánh thức nó, thành ra nó được thể nó cứ ngủ, rồi có khi nó còn gắt cả với cô ấy nữa, nhưng cô ấy chỉ cười.

Thao búng vào tai bác bếp :

– Cũng như ông đối với tôi ấy chứ gì.

Bác bếp khoái trí, nhe răng cười:

– Lạy cậu, cậu nói thế, chứ bố con cũng không dám gắt với cậu.

Thao cũng tùm tùm cười:

– Nhưng những lúc bác gắt thì bác biết đâu. Người ta mà biết mình “mắm tôm” thì còn ai “mắm tôm” nữa.

Lần này, Lê trông thấy Thao không ngượng nữa. Nàng cứ ngồi điềm nhiên bổ củi.

Cải hình ảnh một thiếu nữ chăm chỉ và hiền lành lại gợi lên ở trong óc Thao biết bao hình ảnh khác, mà trong đó cái hình ảnh sa ngã là rõ rệt hơn cả. Chàng đứng dừng trước mặt Lê, rồi gọi con sen :

– Mày không có công việc gì, sao mày không làm giúp cô ?

Con sen chạy lại :

– Thưa cậu, con vẫn bảo cô ấy thế, nhưng cô ấy không muốn nhờ con.

Rồi nó cúi xuống toan giăng con dao, thì Lê đã vội vàng quay mình đi để nó không nắm được tay mình :

– Thôi tôi chả dám thế. Chúng tôi ở đây thế này cũng đã làm phiền dọn cho ông nhiều lắm rồi.

Thì ra nàng cũng đã nhận thấy những cử chỉ không đẹp của chị nàng và mẹ nàng. Thao vội vàng nói ngay:

– Có cái gì mà phiền rộn, cô đừng nghĩ thế mà nó mất vui đi. Tính tôi thế nào cũng xong.

Lê một tay đẩy con sen, một tay vuốt những sợi tóc xòa xuống má:

– Đành rằng ông dễ dãi, người nhơn, nhưng càng thế thì chúng tôi lại càng phải nghĩ. Tôi đã nhiều lần thưa với mẹ tôi và chị tôi, nhưng... khách khứa cứ đến luôn, thành ra nể, biết làm thế nào được!

Thao thừa biết rằng Lê nói tranh như thế để tránh tiếng cho chị và mẹ, chàng cũng muốn đưa đà một câu cho Lê yên lòng, nhưng chàng chưa kịp nói, thì Lê đã lại nói :

– Tôi là bề dưới, không còn biết... thế nào được.

Nỗi khổ tâm của Lê thổ lộ ra một cách kín đáo làm lay động tấm lòng nhân ái của Thao. Chàng ngoắt tay gọi bác bếp lại:

– Từ giờ bà ký và các cô bên này có... gì, ông cũng nên nể cô Lê mà phiên phiên đi nhé. Thôi thì cùng ở một nhà với nhau, thế nào cho nó ổn thì hơn.

Lê bồi hồi cảm kích :

– Tôi thật thấy... ít người tử tế như ông. Xin cảm ơn ông.

Rồi vì thế, nàng thân mật bảo Thao :

– Trước cùng ở với thầy tôi, mẹ tôi và chị tôi cũng ít... giao thiệp, không hiểu sao từ khi chạy loạn về đây lại thế.

Sự thân mật này kéo sự thân mật khác:

– Thế cụ ông ở bên ấy làm gì?

– Thấy tôi làm “công táp” [comptable : kế toán viên] cho sở mỏ, vì bên ấy nhộn nhạo, cho nên nhà nước bắt đàn bà con trẻ người Bắc phải về. Thấy tôi muốn cho chúng tôi về quê cơ. Nhưng chị tôi và mẹ tôi bảo buồn không thích ở, vì thế...

Nói đến đây, Lê bỗng im bặt. Nhưng cái chỗ mà Lê không nói, thì Thao cũng đã hiểu rồi :

– Phải ở Hà Nội thì tốn, thứ nhất lại có các cô.

– Thưa ông, thày tôi gửi về một tháng năm chục, giá từng tiệm thì cũng đủ, nhưng mẹ tôi và các chị tôi vốn tính hoang lắm.

Thao nhìn kỹ Lê :

– Phải, mấy người được như cô... Ai ở Hà nội này mà chả phải hoang.

Rồi nghĩ đến chỗ hoàn cảnh, rồi đây sẽ lôi kéo người con gái thơ ngây đến chỗ lầm lạc, Thao nói như để khuyên nàng phòng ngừa :

– Hà nội nhiều... cám dỗ lắm. Phải có nhiều nghị lực lắm, mới biết để mà tránh.

✱

Vừa về đến cổng Thao đã hét vang :

– A ! Hôm nay đại phát tài !

Con sen và bác bếp hớn hở chạy ra nhòm vào cái lạng cá.

– A! Có cá chép. Khỏi ra ! Ồ con gì đen đen thế này cậu ?

– Lươn đấy ! Một xuýt nữa mất cả lưỡi. Tao phải lội xuống nước mới móc được nó lên. Bếp, con chép này có đáng hai hào không ?

– Thưa cậu, hơn chứ! Bây giờ giả ở chợ đến ba hào ấy.

– Ủi già, giật chũu tay, mà không lên khỏi mặt nước. Thấy chớm cái đầu nó lằng nhằng, là tao vội vàng đưa cái vọt ra.

Rồi buông cành câu trở con cá lúc ấy bác bếp đã bắt ra để ở giữa sân :

– Thấy cái phao nhiếp nhiếp tí ti, rồi bị kéo vút đi, tao đã biết ngay là cá to. Từ lúc được con chép rồi thì tha hồ giật. Hôm nay, không đi bắn thế mà hay. Thì ra làm lành lại gặp lành.

Diễm và Trà lúc ấy ở trong nhà cũng chạy ra:

– À, ông Tham câu được lắm cả nhỉ?

– Vâng, may được đấy ạ.

Trà xưa nay vẫn nhấp nháy thích Thao, nói ngay:

– Nhưng cũng phải câu giỏi mới được chứ.

Vốn tính vui vẻ, lại hôm ấy vì được nhiều cá càng vui vẻ, Thao cười tít:

– Thưa cô, không phải giỏi đâu ạ, đi câu cá cũng như... sự nhân duyên con

người ta, đều là việc giời. May thì chép, chăm, mà chẳng may thì đồng đong cân cân.

Trà nhìn chăm chú vào mặt Thao, rồi cố làm cho giọng mình trầm thía :

– Có lẽ cái ví dụ ấy, trước kia chưa có cái phong trào tự do kết hôn, mẹ đặt đâu con ngồi đấy thì đúng. Nhưng bây giờ thì không thể thế được. Cá ở dưới đáy nước, ai trông thấy. Chứ người ta... phải có mắt chứ! Nếu không giời cho con mắt để làm gì?

Thao chúm chím không giả lời thì Diễm lại xen vào:

– Xưa kia thì mới : “Thân em như hạt mưa sa...” Chứ bây giờ thì người đàn bà được giải phóng, có thể tự chủ ở mình, có quyền kén chọn, lắm là tự mình chứ, sao

lại có thể ví như một cuộc đi câu được?

Chính ra thì hai chị em đều ngấp nghé Thao, nhưng vì thấy Thao thờ ơ và nghiêm nghị, ít bắt chuyện, nên chưa có dịp giở ra. Hôm nay thấy Thao vui vẻ, cả hai cô đều vun vào... Thì tại làm sao người ta không vun vào, một khi Thao có thể giả nhời tất cả những điều thèm khát cho người ta. Thao có một địa vị, lại có tiền, lại khỏe mạnh, lại đẹp giai. Mà hai cô là con nhà nghèo, lại không biết yên phận, lại thèm khát những cảnh hoa lệ của Hà thành, lại bị giam trong một xử rừng buồn tẻ lâu năm. Về đến Hà Nội, các cô liền bị cái trào lưu vật chất nghiền lấy, vì thế các cô nhất định phản đối sự về ở nhà quê.

Nhưng, buồn thay, số tiền năm chục của cha các cô gửi về không đủ để thực hiện những cái mộng và thật ra không

đủ để chi dụng thường ngày, các cô đầm xoay, xoay để đi đến sa ngã. Trước còn lọ nước hoa, cái áo dăng làm “sú-vơ-nia” [souvenir : kỷ niệm.] của những người thêm khát các cô, rồi đến sự mời đi ăn, đi xi-nê, rồi những thứ đó vẫn chỉ là những thứ nó không thể giả lời một cách thiết thực cho tiền ăn, tiền nhà thường ngày, bà ký cũng là người máu mê, xoay gả chẵn cạ. Mà khách đến đánh ở đây chỉ vì sắc đẹp của các cô mà đến. Rồi thì còn gì nữa, một khi những người con gái trẻ đã vì tiếng gọi của khoái lạc lỏng cương cho xác thịt trên con đường giốc ?

Thao đã biết cả, nhưng vốn người đại lượng, chàng chỉ làm lơ. Nay thấy hai cô ca tụng cái bình quyền bình đẳng lỗ lã, ca tụng những thứ dở hơi dở hám nó du người con gái đến sa ngã, chàng chỉ nhếch mép :

– Ai kén được với giời?

Rồi không muốn kéo dài câu chuyện đáng thương ấy, chàng quay lại bảo bếp :

– À à, còn sớm, con cá chép này, hôm nay, bỏ lò đánh sốt vinaigrette thật tuyệt cho tôi đấy nhé. Còn những cá vụn này thì rán lên rồi dim.

Lê đang đun bếp lúc ấy mới chạy ra, tay còn cầm đôi đũa cả :

– A à, ông câu được nhiều nhỉ?

Vụt, trong đầu Thao nảy lên một so sánh. Cái dáng dấp cần lao của người em với cái điệu bộ chai lờ của người chị bấy ra ở trước mắt chàng một cảnh nào lòng. Chàng nhìn đôi má hay hay của Lê bị ửng đỏ vì lửa, rồi chàng nghĩ đến cái ngày mà nó bị nhột nhật vì kém phần, vì thức đêm, vì trác táng. Thốt nhiên,

một cái gì như giá lạnh đến làm se lòng chàng. Chàng trở con cá chép lớn :

– Cô đương thôi cơm phải không ?
Tôi biếu cô con cá để cô rán đấy.

Lê chưa kịp giả lời thì bà ký ở trong nhà đã chạy ra :

– Cậu được đọc một con cá lớn, ông lại cho, thôi chả lấy của ông.

– Xin đề biếu bà với các cô.

Vừa nói, chàng vừa nhìn vào Trà và Diễm. Hai cô không hiểu, lại tưởng vì mình mà Thao biếu cá.

Không có một quan niệm về đạo đức, các cô không bao giờ có thể ngờ được rằng Thao lại có mỹ cảm đối với Lê là người ăn mặc lôi thôi, lòng các cô chứa chan hy vọng ; và cô nào cũng nghĩ là Thao vì mình, các cô đồng thanh:

– Cám ơn ông. Cá này mà rán già, ăn thì phải biết.

Rồi các cô chơi gạch trí khôn, cái gạch trí khôn cốt để câu người :

– Lúc chúng tôi ăn con cá này, thế nào chúng tôi cũng phải nghĩ đến người câu cá !

Thao không ưa cái giọng câu kỳ ấy; chàng cười rồi nói một cách khôi hài:

– Giá các cô nghĩ đến xương cá thì hơn. Lỡ hóc một cái thì lại làm áy náy cho người câu cá.

Không hiểu cái nghĩa nhạo báng nằm trong câu ấy, các cô lại tưởng nó hàm chứa một ý vấn vương bóng gió :

– Chúng tôi xin nhớ lắm lắm, và nói đại có thể nào thì chúng tôi đã có chỗ để bắt đền.

Đã ngán, Thao lại càng ngán, chàng nhìn Lê rồi thầm nhủ: “Những người chỉ sống cho xác thịt bao giờ có được cái tế nhị ở long”, và chàng nói to :

– Cô Lê, cô có bắt đền tôi một cách ngược đời như thế không ?

Lê không giả lời câu nói ấy. Lê đang băn khoăn nghĩ đến sự không bằng lòng của bác bếp:

– Thôi, đừng rán, để nấu dấm rồi biếu ông một bát, tôi nấu dấm ngon lắm cơ.

Mặt bác bếp đang nặng chình chịch, bỗng nhẹ bõm đi:

– Vâng, phải đấy, cậu tôi thích cá dấm hơn.

Thấy cái cung cách ấy, Thao hiểu

ngay, chàng nhìn bác bếp một cách nghiêm nghị:

– Thế sao còn gọi là biểu nữa? Thôi, cô Diễm và cô Trà thích rán thì cô Lê cứ rán cho hai cô soi.

Câu ấy càng làm cho hai cô tin rằng Thao có cảm tình với mình. Các cô nói sát ngay :

– Chủ nhật này, ông cho chúng tôi đi câu với nhé. Chúng tôi sẽ giết những con cá to hơn thế này cho ông xem.

Thao không nở từ chối thẳng tay, chàng cố giấu sự không bằng lòng dưới một nụ cười:

– Đi câu với đàn bà, cứ hay tí tách thì bao giờ cá nó cắn.

Bà Ký rất muốn cho con mình thân

được với Thao, và rất ao ước sự thân mật ấy sẽ đưa đến hôn nhân, tất tưởi nói ngay:

– Chúng nó sát cá lắm, ở Lào chúng nó vẫn ra suối câu, được nhiều đảo để, ông cử cho chúng nó đi.

Thao không giả lời câu ấy, quay sang Lê :

– Cô Lê chắc không bao giờ đi câu nhỉ?

– Em có thì giờ đầu.

Nàng nói xong cầm vệt con cá chạy vào bếp.

✱

Thao và Quý đang ngồi ăn cơm thì thấy con sen gác trong bưng một đĩa cam Bả Hạ sang:

– Bà con với các cô con bảo đem biếu ông.

Thao sầm ngay mặt xuống:

– Sao bà với cô bên ấy lại vẽ vờ thế này, thế này chẳng hóa ăn miếng giả miếng à ?

Rồi nhìn con sen:

– Tôi chắc cái ý kiến này không phải là ý kiến cô Lê.

Con sen cười nụ:

– Sao ông biết?

– Sao tao không biết.

– Thế thì ông tài thật. Bà con với hai cô nhớn bảo mua để biếu ông, cô ấy can mãi không được đấy.

Thao bảo bác bếp cất đi, rồi :

– Mày về bảo tao cảm ơn bà với hai cô nhé.

Con sen đi rồi, Quý hỏi ngay:

– Cô Lê nào đấy? À, thôi, con bé con ở gác trong ấy phải không ? Ừi già, hai con chị nó gớm lắm, tao gặp nó cặp cà kè với giai luôn, và luôn luôn nó đổi kếp. Con em rồi cũng đến theo các con chị thôi. Ý hản mày lại định chơi cái lối Mã giảm Sinh nước trước bể hoa đấy chứ gì? Đáng đồng tiền bát gạo đấy em ạ.

Thao cau mày:

– Chỉ lão nào ! Tao bao giờ nõ thế.

– Mày không nõ, nhưng thằng khác nó nõ. Đẳng nào cũng dêu vào đấy, đừng phí của giờ, tội gì, gần cận mày.

– Ai cũng đều như mày ấy à? Thò

thấy mặt là thấy nói xấu và bàn những chuyện nhảm. Thà người khác.

Quý không để ý đến lời mắng ấy:

– Mày không thì để tao.

Quay sang bác bếp:

– Có phải ở trong ấy vẫn hay đánh chửi không? Sang bảo: Tối nay cho tôi một chân. Rồi thì tao “làm ăn” nhanh như điện cho mày xem. Với những hạng nghèo mà lại thích sang như thế, vài lọ nước hoa, vài cái áo, vài chục bạc, với vài lời hứa “tàu bay tàu bò” thì quả “đích” cũng có.

Bác bếp còn nhìn chủ chưa kịp đi, thì Quý đã giục:

– Sang bảo đi. Tở độ này vợ đẻ, háo lắm đây.

Thao nghiêm nghị nhìn bạn :

– Thôi xin cậu. Cậu giờ trò Ngô Sở ở đâu, chứ đừng giờ ở nhà tôi, cậu nên nhớ tôi có một bà mẹ suốt ngày lăn tròng hạt nhé. Nhà tôi còn ít phúc đức, chưa thể chiều ý cậu được.

Rồi sợ nét mặt khắc khổ của mình làm cho bạn méch lòng, Thao cười xòa:

– Con bé ấy nó ngây thơ lắm, ai nỡ thế. Đành rằng với chị với mẹ như thế thì tránh thế nào... khỏi được. Nhưng mình chả nên. Thôi, tôi can thày.

Quý vẫn không hiểu cái thâm ý của Thao, lại ngờ Thao đã mắc mưu :

– Nếu cậu chấm rồi thì cậu bảo ngay, hà tất cậu còn phải thuyết đạo đức dài dòng văn tự như thế.

Thao cau mày:

– Ô cái thằng đểu này! Tao đã đem chuối trảng hạt của mẹ tao mà bảo với mày, mày còn không tin thì mày chó má quá. Người ta đùa cái gì, chứ lại đùa với danh tiếng của mẹ mình được à ?

Quý biết bạn nói thực, bèn xin lỗi:

– Thôi thế xin thày.

Rồi chàng vội vàng nói lảng sang chuyện khác:

– Đạo loạn này, Hà Nội đẻ ra lắm cái kỳ quái. Gia đình này giạt ở đâu về mà lại đến thuê nhà anh thế?

– Có gì đâu. Ở một cái nhà rộng quá, tôi thấy buồn, ngỏ ý muốn cho thuê thì anh Viễn giới thiệu họ lại. Hình như anh Viễn có quen với ông cụ, mình nghe nói

cái tình cảnh tội nghiệp lấy rẻ có tám đồng cả nước, điện, chứ gian trên gian dưới ít là phải hai chục.

Chép miệng:

– Cũng tưởng họ tử tế, ai ngờ tệ quá. Gá bạc, kéo giai vào, thôi thì đủ. Mà nói thì không nổi, vì mình biết họ không đủ tiền thì họ phải xoay.

Bếp đón ngay lời chủ:

– Cậu con thì cứ thương người thiệt đến thân như thế luôn. Bây giờ thành ra mất cả giấc ăn giấc ngủ. Mai mà không có tiền giả tiền nhà thì con cứ đuổi tống.

Thao quắc mắt:

– Ông này chỉ được cái phũ phàng là không ai bằng.

Rồi băng khuôn như nói với mình:

– Thương người chả thiệt đến thân thì sao còn gọi là thương được nữa?

*

Buổi tối hôm ấy, Thao ăn cơm xong, chưa biết đi đâu thì Trà sang, sang định để... dùng sắc đẹp khát tiền nhà, bởi vì buổi chiều bác bếp, mặc dầu có lời chủ dặn, cũng đòi đủ lắm.

Thao tiếp nàng một cách rất lịch sự, nhưng rất xa xôi và lạnh nhạt, vì thế nên nàng không có đà, không dám giở thủ đoạn ra để lung lạc cái ông chủ nhà trẻ và giàu, và sang ; và nàng cũng không dám nói đến tiền nhà tiền nhệch gì cả.

Nàng nói chuyện vắn vơ mấy câu, rồi

mượn một tờ báo về. Vào đến nhà, mẹ nàng hỏi ngay một cách đặc chí và chắc chắn:

– Cô đi khát được rồi chứ ?

Trà có vẻ ngượng:

– Ai lại... khát khiếc thế. Con sang chơi đấy thôi. Mở mồm nói thế, nó ngượng ngượng thế nào ấy.

Bà Ký không bằng lòng gắt ngay:

– Thế thì sang làm gì? Thế thì các cô lo mà giả tiền nhà đi, chứ cử để cái thằng giời đánh ấy nó sang đòi mãi thì khó chịu lắm.

– Con thì đào đâu ra tiền?

Bà Ký ngồi bệt ngay xuống phản:

– Thế sao có đồng nào các cô cứ mọi

tiêu hết, rồi các cô bảo các cô lo, bây giờ các cô lo đi. Tôi chẳng còn một đồng nào cả. Mà gạo thì mai lại hết rồi!

Trà cãi ngay:

– Con lấy có năm đồng thì con đã đưa trả lại ba đồng rồi.

– Các cô lấy tiền cọc, rồi các cô đưa trả lại từng đồng thì tôi tiêu đi chứ. Bây giờ các cô làm thế nào giả được tiền nhà người ta thì giả, tôi không biết.

Diễm ngồi im từ lúc nãy, bây giờ mới cãi :

– Thầy con gửi tiền về cho đẻ, chứ có gửi tiền cho chúng con đâu mà bảo trách nhiệm ở chúng con. Tại đẻ cứ đánh bạc đi.

Bà Kỷ lúc ấy mới nổi sung :

– Gửi mỗi tháng có năm chục, chứ tiền trăm tiền vạn gì, mà bảo tôi thua với thầy. Thì đấy các cô coi, nào tiền gạo, tiền ăn, tiền đầy tớ, lại tiền quần áo phấn sáp, lại tiền xe pháo luôn luôn của các cô. Tôi không bạc bài gá chứa thêm vào thì cứ treo mõm lên. Nay các cô lại còn hạch tôi, hạch cái nỗi gì!

Thấy mẹ giận dữ và sự to tiếng thì Thao biết Trà vội vàng đàn giải:

– Thôi thì để khe khẽ chứ, không ông Tham bên ấy nghe tiếng, chẳng còn ra thế nào. Cải nhau thì nó nẩy được ra tiền hay sao?

Bà Kỳ vẫn còn chưa nguôi :

– Các cô chỉ sĩ diện hão, các cô còn nói ai. Hôm qua còn bốn đồng bạc, tôi đã bảo thôi, các cô cứ cố moi ra cho kỳ được

ba đồng để mua cam biếu người ta. Đấy cam người ta ăn rồi mà tiền nhà người ta vẫn đòi như thường đấy.

Trà vội vàng van lơn :

– Kia đề, nói làm gì những cái truyện ấy. Nhỡ đến tai người ta thì người ta cười cho thối óc. Thôi được, tiền nhà để cứ để mặc con, không cần đề phải lo đến nữa.

Quay sang Lê :

– Em sang khát hộ cho chị, không thằng bếp nó lại lên đòi bây giờ. Hẹn lần mãi với nó ngượng lắm. Em cứ sang khát hẳn với ông ấy ba ngày, rồi thế nào chị cũng xoay ra.

Từ lúc nấy, Lê nao lòng ngồi chứng kiến cuộc cãi cọ giữa mẹ và chị, nay thấy Trà nói thế giã nấy:

– Chị còn không khát được, nữa là em.

– Chị đã khát đâu, chị sang mượn tờ nhật trình về xem thôi đấy chứ.

– Thế để chị Diễm đi, khát mãi với người ta, coi sao cho tiện.

– Ô kia, mới khát với thằng Bép thôi đấy chứ, đã khát với ông ta bao giờ đâu.

– Thôi em chịu thôi, trông thấy ông ta em ngượng lắm. Chị Diễm không đi thì bảo con sen nó đi.

Bà Kỷ lúc ấy mới can thiệp vào :

– Thôi con chịu khó đi một tị, chứ để nó sang nói thất thổ với người ta sao cho tiện. Ông ấy hình như nể con. Thôi con thương để nghèo, chị nghèo một tị.

Đó là cái câu nó làm cho Lê phải làm theo ý muốn của tất cả mọi người. Người ta đã tìm được chỗ yếu của lòng nàng đánh vào.

Nàng đứng dậy toan đi thì bà Kỷ giữ lại :

– Kìa để đầu xù mặt mốc thế mà đi ư ? Vấn lại cái đầu, xoa lại cái mặt đi đã.

Lê không nghe:

– Đi khất tiền nhà, chứ đi đâu mà phải trang điểm.

Lê sang vừa đúng lúc bác Bếp đang nói truyện tiền nhà với chủ. Thấy nàng, bác Bếp reo lên :

– À, cô ấy sang giả tiền nhà kia rồi.

Và nói ngay với Lê :

– Tôi vừa sắp sửa sang bên cô.

Thì ra lúc Trà về, bác Bếp lên hỏi ngay Thao:

– Cô ấy sang giả tiền nhà cho cậu đấy phải không ?

– Không, cô ấy sang nói truyện vớ vẩn, rồi hỏi mượn nhật trình đấy, cô ấy có giả thì giả cho ông, chứ việc gì đến tôi.

– Họ khất đúng sáng hôm nay đấy. Sáng, chả thấy gì, con hỏi thì họ lại hẹn chiều. Mà bây giờ thì đã tối rồi.

Nhìn cái vẻ sốt sắng của bác Bếp, Thao tủm tỉm cười:

– Họ thật cũng đến khổ với bác.

– Thì họ cứ giả tiền nhà sòng phẳng đi, con làm gì họ. Ai bảo họ cứ chây lười. Tiền nhà phép phải giả trước. Vì cậu mà

con đã để cho họ ở hết tháng mới giả. Họ lại còn không biết điều để đến hai mươi tây. Mười ngày nữa đã lại thêm một tháng nữa rồi, không đòi bây giờ để chồng chất thì sau khó đòi lắm.

– Thì người ta nghèo, chưa có, chứ ai lại có muốn dây dưa. Đằng nào rồi thì chả phải giả.

Bác bếp sắp sửa sang đòi thì Lê lên. Nghe thấy bác nói thế, Lê đỏ bừng mặt, ấp úng mãi mới nói được:

– Tôi chưa có.

Bác Bếp vừa sắp nói những lời diết dóngh thì Thao đã bảo :

– Thôi bao giờ cô có giả tôi cũng được, mời cô ngồi đây.

Bác bếp nhìn chủ một cách bức tức :

– Nhưng... thưa cậu...

– Thôi, thưa mới gửi gì. Đi xuống lấy ấm nước lên đây cho cô sôi.

Bác bếp đi rồi, Thao lại ôn tồn:

– Tám đồng bạc có là bao nhiêu. Có phải bên nhà chưa có thì chờ lúc nào có, giả tôi cũng được. Vài bốn tháng giả một lần cũng không sao.

Lê vội vàng nói ngay :

– Ấy chết, ông đừng nói thế với đẽ tôi và chi tôi nhé. Đẽ tôi với các chị tôi mà biết thế thì có đồng nào chi tiêu hết, chứ không chịu giả ông đâu. Mà ở nhà ông thì đảng nào cũng phải giả tiền nhà cho ông.

Sự thật thà ngay thẳng ấy làm cho Thao cảm động:

– Không hề gì. Không có thì cứ chịu, bao giờ cũng được.

– Thế thành ra ông cho chúng tôi ở không ư? Không, tôi không muốn thế. Tháng này, tôi chỉ xin khất ông ba ngày nữa, rồi tôi xin đem sang giả ông.

Bác Bếp cầm cái bình chứa nước nóng lên. Thao bảo ngay:

– Từ giờ, tiền nhà bà Ký, hôm nào có thì bà giả, chứ tôi cấm bác không được đòi đấy.

Ngoài miệng, bác Bếp phải vâng vâng dạ dạ, nhưng trong bụng, bác tức lắm. Bác càng tức khi thấy Thao mời Lê uống cà phê.

– Cô soi với tôi một cốc cà phê nhé?

Lê chưa kịp từ chối thì Thao đã bảo bác bếp:

– Xuống pha hai tách cà phê thật đặc lên đây.

Lê thấy Thao tử tế quá, không dám từ chối nữa :

– Ông đối với chúng tôi tốt quá.

– Thì cô tính cũng ở một nhà với nhau, vả lại gia đình cô chẳng may gặp cái lúc này, chứ ở đời ai muốn chi thế.

Cái đức độ của Thao cảm lòng Lê, nàng vùng nói :

– Ông đại lượng quá. Chả bù với nhiều người họ lại. . . thừa cái lúc này để lợi dụng chúng tôi.

Nhưng vừa nói đến đây, nàng biết mình lỡ lời, lại vội im. Thao an ủi nàng:

– Ở đời cũng có kẻ thế nọ, thế kia chứ. Nhưng người ta cứ nên ăn ở cho

phải thì rồi thế nào cũng gặp điều hay.

Lê chép miệng:

– Ông giàu ông chưa biết. Chứ nhiều khi muốn ăn ở phải mà không được đấy. Tình thế... nó bắt buộc mình chứ.

Thao trố mắt nhìn nàng, không ngờ nàng còn trẻ mà đã bị đau đớn đến sâu hiểu cuộc đời như thế.

Chàng gấp mấy viên đường bỏ vào cốc cho Lê rồi ngọt ngào:

– Cô năm nay bao nhiêu tuổi ?

– Tôi mười tám...

– Thế mà cô đã khôn như người ba mươi. Thế hai chị cô bao nhiêu ?

– Chị cả tôi hai mươi hai, chị Trà tôi hai mươi.

Thao thở dài, lặng im. Lê hiểu ý nghĩa của cái thở dài ấy:

– Trước kia ở Lào, các chị tôi cũng tốt lắm. Sáu tháng nay về Hà Nội, các chị tôi mới theo người ta mà... đua đòi thế chứ?

Không muốn cho Lê phải nói tới chỗ thương tâm để mà xấu hổ, Thao ngắt lời ngay :

– Chắc cô không thích ở Hà Nội?

Lê sốt sắng:

– Tôi ghét, tôi ghét lắm ! Bây giờ sang Lào thì không sang được, mà mẹ tôi và các chị tôi thì lại không muốn về nhà quê. Tôi một mình, lại còn nhỏ, cái gì cũng phải theo mẹ tôi. Chứ... ông tính ở Hà Nội ăn tiêu vừa tốn, mà có cái gì vui đâu. Họ chẳng có giàu có như ông thì

chẳng kể.

Thao lắc đầu:

– Cô tưởng thế. Nếu tôi có vui thì không phải là do đồng tiền.

– Nhưng ít nhất ông cũng không phải lo. Chứ chúng tôi thì phải lo từng ngày...

Nói đến đây, nàng lại thấy mình lờ lờ, im bật, rồi cúi đầu.

Thao ném điếu thuốc vào cái gạt tàn, rồi ôn tồn:

– Nghèo không phải là một cái xấu, cô đừng nên lầm tưởng rằng tôi khinh người nghèo đâu.

– Tôi biết lắm. Tôi biết ông có bụng thương người lắm. Tôi chỉ mong sao cho chóng yên ổn để lại được về Lào thôi. Ng-

hèo không phải là một cái xấu, nhưng nó cũng đưa người ta đến nhiều chỗ không đẹp... không hiểu sao các chị tôi và để tôi cứ thích ở Hanoi... chứ tôi thấy buồn và lo lắng.

Thao nhìn nàng thì thấy nàng sắp muốn khóc. Chàng vội vàng quay đi và lấy quyển sách. Cái cử chỉ ấy đem cho chàng một ý nghĩ. Chàng đứng dậy lại giá sách lấy ra hai quyển truyện mang lại. Lúc ấy thì Lê đã chấn tĩnh được rồi.

– Nếu có phải cô buồn thì đây tôi cho cô mượn mấy quyển truyện để cô xem cho đỡ buồn. Nhà tôi còn nhiều sách, cô muốn xem cứ sang lấy mà xem.

Lê đỡ lấy :

– Cám ơn ông.

Thao ngừng một lát :

– Có phải bên nhà túng lắm không?
Cô cứ nói thật. Tôi không phải là hạng
người như những người khác đâu.

Vừa nói, Thao vừa đi về phía tủ sắt,
Lê vội vàng đứng dậy :

– Không, không, tôi không muốn
thế. Tôi xin ông.

Rồi nàng ù té chạy ra cửa, cũng chẳng
kịp cầm chiếc mùi-soa nàng để ở cạnh
bàn.

✱

Thấy Lê mặt bơ phờ, hấp tấp chạy lên
gác, cả nhà đã đem lòng nghi ngại. Họ
suy bụng ta ra bụng người, họ xét đòi ta
ra đòi người: Trà cười hỏi em một cách
ôm ờ:

– Sang bên ấy làm gì mà lâu thế?

Ngay thẳng, Lê có hiểu đâu tới cái nghĩa ngầm của câu hỏi ấy :

– Ông ấy còn mời uống cà phê.

Diễm nhìn Trà :

– Thế mà lúc nãy toa [toa : mày] sang lúy [lui : nó, hần.] không mời? Lúy quý Lê hơn toa đấy !

Rồi gật gật đầu :

– Con Lê giá nó chịu trang điểm, lại không có lăm cậ chết ấy à ?

Lê vụt hiểu :

– Các chị chỉ nói nhảm. Ai cũng như các chị ấy à ?

Diễm lại gật gật đầu :

– Rồi thì xem.

Lê thấy buồn nao ruột.

– Em không mong chi thế, nhưng nếu nước đời mà phải đến thế thì cũng là sự chẳng may.

Bà Ký nóng ruột vì lo nhỡ chốc nữa khách đến mà bác bếp lên đòi tiền nhà, không để ý đến những câu nói của con, bà chỉ để ý đến cái quan hệ nhất:

– Thế nào, có khát được không ? Đã mời uống cà phê thì phải khát được chứ?

Lê không dám nói hết sự thực vì sợ mẹ trây lười tiền nhà của Thao:

– Ông ấy chỉ cho khát ba hôm thôi. Ông ấy bảo đến hôm ấy thế nào cũng phải giả ông ấy.

Trà trê môi:

– Mời uống cà phê mà chỉ cho khát có ba hôm thôi, thằng ấy nó vẫn còn “cầu” lắm.

Lê thấy cần phải bệnh vực Thao :

– Chị đừng nói thế, người ta là người nhớn, người ta đối với mình thế là tử tế lắm.

Trà cười to :

– Ô, tao thấy thế thì tao nói thế, sao chưa chi cô đã bệnh vực người ta khiếp thế ?

– Tôi bệnh vực lẽ phải, không phải bệnh vực người ta. Chứ chị xem tiền nhà đã không phải giả trước, lại còn để được đến gần hai tháng, không tử tế mà được thế à ?

– Thì tử tế, ai dám bảo sao. Thì quan

tham của cô tử tế, tôi có dám chối là không đâu ?

Lê tức chết đi, nhưng cố ôn tồn :

– Em không phải con người thế đâu, chị đừng ngờ như thế. Nếu em mà có thể nào ra chẳng nữa thì chẳng qua là nhà ta vô phúc mà thôi. Tại sao chị lại mong muốn cho em những điều như thế?

Diễm liền kéo áo Lê :

– Chị nó nói chơi đấy mà.

Ngừng một khắc:

– Nhưng dù sao ông ấy cũng nể em hơn. Thôi thì em liệu thế nào khát thêm ít ngày nữa, chứ ba hôm thì cũng chẳng biết trong vào món nào, tiền thì mãi mông năm, mông sáu tây thầy mới gửi về kia.

– Thì lấy tiền hồ ngày nay, ngày mai, ngày kia mà giả người ta, làm gì không được tám đồng. Em chịu thôi, khát mãi ngượng lắm. Người ta càng tử tế thì càng phải nể người ta chứ ?

Diễm lại ngọt ngào :

– Thì em mới khát có một lần, chứ đâu mà mãi.

– Thì nhà mình khát cũng thế chứ cứ gì em.

Bà Ký đang phá trận, bỗng ngừng tay :

– Tiền hồ hôm nay còn phải để mà đóng gạo. Nhà chả còn một hột nào, còn phải xoay ăn từ nay cho đến hôm thầy mày về. Chú giả thì rồi treo mõm lên à ?

Lê lắc đầu:

– Không. Để làm thế nào thì làm, con chịu thôi. Các chị đừng tiêu nữa.

Diễm lại kéo tay em :

– Các chị có tiêu gì đâu. Sáng hôm qua đi bộ bỏ xừ đi đấy.

Liền lúc đó có tiếng giầy ở dưới cầu thang. Trà biết là nhân tình của mình sắp lên, cuống quýt:

– Thôi thôi, anh Tiến anh ấy lên kia kìa. Để rồi tao xem anh ấy có, tao hỏi vay anh ấy. Không khiến cái thứ mặt mày.

*

Tiến lên, hỏi ngay :

– Chưa thành bàn kia à?

Bà Ký xếp những quân bài:

– Thế ông Hiếu đâu, ông không mời ông ấy lại ?

– Nó còn đi đòi đàn. Nó dặn tôi chín giờ nó sẽ đến.

Rồi nhìn Diễm :

– Nghe thế, chị chắc phải thích nhé.

Diễm nghĩ ngay đến số tiền hồ để đóng gạo và chi dùng ngày mai :

– Hôm nay tôi không thấy hứng nghe đàn. Anh đi rửa vài tay đến đánh chẵn cho vui. Tiến ngồi xuống cạnh Trà :

– Hôm nay “ít két”³ lắm, chả muốn đánh.

Trà từng hứng :

– Hôm nào cũng kêu “ít két”. Ai đã thèm hỏi vay đấy !

3 ít caisse : ít tiền.

Tiến cười khà khà:

–Ồ thì ít kết người ta bảo là ít kết, thế mà cũng đã gặt. Nhưng ít kết thì cũng được hơn bốn tở đây.

Bà Ký đây hi vọng, cười :

–Đánh gom một đồng, thế cũng đủ chán. Đã chắc thua đâu mà sợ ! Thôi đi rủ ai lại đây đánh đi.

– Thì bà cho mời bà Cả trước cửa với thím Sáu sang là đủ rồi chứ gì !

– Thế cũng mới có bốn chân, còn thiếu một.

– Còn chị Diễm?

Diễm lắc đầu:

– Hôm nay tôi cũng không có kết.

– Ô, không có két mà lại bảo thích đánh ?

– Thế mới ngược đời đấy !

Tiến nheo con mắt:

– Cái thú ngược đời ấy có thắng Hiếu nó chiều được chị, chứ tôi thì chịu.

Trà nhìn Tiến :

– Có thật không?

Tiến cười xòa :

– Đùa đấy mà. Chị Diễm chị ấy có muốn đánh thì đây, tôi gom cho chị ấy một hội, rồi chốc nữa, thằng Hiếu đến chị ấy lại lấy giả tôi.

Bà Ký vội vàng bảo ngay con sen :

– Thế mày sang mời bà Cả và thím Cầu đi. Nói sang ngay, bên này đủ chân rồi nhé.

Tiến thổi một điệu kèn môm, rồi nhìn Lê:

– Chốc nữa rồi còn khối, chỉ sợ gạt đi không hết chân. Này cô Lê ạ, nhiều kếp nó cảm cô lắm đấy nhé. Động có người là cô cứ biến đi đâu ấy, là chúng nó khổ lắm đấy nhé!

Lê đã nảo ruột về những cung cách từ lúc nãy đến giờ, lại càng nảo ruột về câu nói ấy. Nàng có cái cảm tưởng rằng ba chị em nàng là ba con chim mỗi để đủ những tay máu mê lại. Nàng cãi ngay :

– Tôi làm gì mà các anh ấy cảm tôi?

Tiến cười tủm:

– Ấy chính chúng nó cảm cô về cái chỗ không làm gì đấy.

Lê nghiêm sắc mặt :

– Anh chỉ được cái nói nhảm. Từ rầy, tôi không bằng lòng anh nói như thế nữa đấy.

Rồi nàng vùng vằng quay ra. Bà Ký sợ Tiến ngượng mà không chịu đánh nữa, thấy cần phải dàn giải :

– Thôi nó trẻ con ấy mà, cậu chấp nó làm gì?

Tiến nhìn Trà một cách tình tứ:

– Không, tôi có để ý gì đâu.

Rồi cười :

– Mới đầu thì ai chả thế. Động nói đến ai cảm mình là giấy nẩy. Nhưng sau rồi chả quyến lại như kẹo mạch nha nhỉ, cô Trà nhỉ ?

Trà giơ chân đạp vào chân Tiến :

– Rõ thôi cái anh này, việc gì lại nói đến người ta ?

*

Lê vừa buồn vừa giận, xuống nhà. Nghĩ đến các chị, nghĩ đến ngày mai, nàng thấy tối như mực. Nếu tình thế không yên ổn để cho gia đình nàng có thể trở về Lào thì gia đình nàng đến tan nát mất. Và rồi đây, cha nàng sẽ phải đau khổ đến thế nào.

Nàng đang vẩn vơ với những ý nghĩ sâu thẳm thì thằng Quân, em nàng, chạy vào nắm lấy nàng:

– Chị cho em hai hào em đi xem xi-nê. Hôm nay có phim hay lắm.

Đương bụng, nàng gắt ngay với nó:

– Xi-nê xi-nung gì. Tao tiền đâu? Rồi đến cơm không có mà ăn, chứ lại chả xem với không xem.

Thằng Quân bị chị mắng, tiu nghỉu đi ra. Thấy em thế, nàng lại hối. Nàng chạy vội ra kéo áo nó lại:

– Thôi em đừng đi xem nữa. Nhà đương túng, làm gì có tiền. Ở nhà mà học đi.

– Nhưng mai không có bài? Chị Diễm và chị Trà thiếu gì tiền đấy ? Em thấy các chị ấy sang sang là ! Sắm vô khối là thứ.

– Các chị ấy cũng không có đâu.

Rồi Lê móc túi còn hai xu đưa cả cho em :

– Đây chị cho ra mà mua kẹo, rồi về ngủ đi cho sớm, mai còn đi học.

Quân đi rồi, nàng cởi áo lên giường nằm. Nàng vừa đặt mình xuống thì con sen vào :

– Cô pha hộ con ấm nước nhé, con còn phải chia bài.

– Tao không biết. Tao không hơi đâu mà hầu được như thế.

Vừa lúc ấy thì có tiếng ở trên nhà gọi giật giọng :

– Sen đâu, lên chia bài.

Con sen vừa chạy vội ra, vừa nói với lại :

– Cô đun hộ con đấy, không trên nhà không có nước, lại gắt ngầu lên.

Lê cực lắm, nhưng nàng cũng phải dậy. Nàng vừa vào bếp thì bác bếp hỏi ngay:

– Bên cô lại đánh bài đấy à ?

Bác bếp hỏi bằng một giọng gay go với một nét mặt khó chịu. Lê ngượng, liền nói dối:

– Để tôi không muốn đánh, nhưng các ông ấy cứ ép, chả lẽ người ta đã đến lại đuổi người ta về.

Bác bếp cau nhàu :

– Bên cô đánh thì không sao, nhưng cứ làm ồn lên, cậu tôi không ngủ được.

– Không, để tôi bảo các ông ấy nói sẽ.

Lê đun nước xong, chưa kịp đem lên gác thì Diễm đã chạy xuống, vốn vã bảo:

– Em làm gì đấy ? Em lên gác một tí đi.

Lê cau mày :

– Tôi, tôi không biết đánh thì lên làm gì?

Diễm đành phải nói thật :

– Thì em không. . . gì thì thôi, nhưng em thương đẽ, thương các chị một tí. Có anh phán Quynh và anh phán Tòng là những tay đánh to, đánh những một hào một chẵn, lại gà ngoài... Các anh ấy quý em. . . Có thấy em thì các anh ấy mới ở lại đánh... Nhà ta mai hết tiền tiêu rồi!

Vừa nói, Diễm vừa kéo tay Lê lối đi. Lê hất tay chị ra :

– Thôi tôi chịu thôi.

Diễm lại kèo nài:

– Thế em không nghĩ đến tình cảnh nhà mà thương ư?

– Thì người ta đánh, việc gì đến tôi ?

– Ô hay, thì người ta vì em mà đến, thôi chị van em, đã mất gì... mà sợ.

– Nhưng em không thể thế được!

Từ trên gác tiếng bà Ký gọi vọng xuống :

– Lê lên đây me nhờ cái này.

Diễm cuống quýt:

– Đấy, người ta dục đấy, không có người ta về bây giờ. Có người ta thì bạc mới to. Đi em, thương đẻ, thương chị một tý.

Lê không làm sao được, và nghĩ đến cảnh túng thiếu của nhà mình, nàng đành bầm bụng:

– Thôi thế chị cứ lên trước rồi tôi lên.

Nhưng tôi không có ngồi lâu đâu đấy nhé. Tôi lên một cái là tôi xuống ngay đấy nhé.

– Được rồi, được rồi. Em cứ lên cho người ta thấy em, người ta ngồi vào bàn rồi là em xuống.

– Và được tiền hồ, các chị đừng có tiêu phí đấy. Phải để dành mà giả tiền nhà cho người ta,

– Được rồi, được rồi, bao nhiêu tiền hồ, chị bắt me phải đưa cả cho em. . . thôi em lên đi, kìa me gọi.

– Thì đã bảo chị cứ lên trước, rồi em lên, em không nói dối đâu mà !

– Ủ, chắc nhé.

Diễm vừa ra khỏi bếp, thì Lê lại nghe ở trên gác có tiếng gọi mình, lòng nát ra mà nàng phải thưa:

– Vâng, con lên đây ạ.

✱

Thao băng khuâng nghĩ đến những cử chỉ ngây thơ, thành thật của Lê, băng khuâng nghĩ đến cái tương lai của nàng, rồi lòng chàng thấy ngùi ngùi. Chàng cởi áo, và gọi bác bếp:

– Thôi, tôi không đi chơi hôm nay. Dọn giường cho tôi ngủ.

Đời một thiếu nữ sắp lặn vào vực ô uế, tâm hồn một người sắp phải rách nát, không phải là một truyện nhỏ mà bảo một người có lòng không nghĩ đến. Vì thế mà khi Thao giở sách ra xem, chữ cứ rối lên ở trước mặt. Không đọc được, chàng đứng dậy đi bách bộ ở trong buồng, rồi chàng ra đứng tựa lan can nhìn vào gác trong.

Gác trong lúc ấy đã lố nhố những người. Chàng thâm nhủ:

– Lại sắp bạc bài và đàn địch !

Chàng thở dài, và không muốn nhìn thấy cái náo cảnh ấy, không muốn nhìn thấy sự sa ngã của một gia đình mà trong đó lúc nhúc cả những linh hồn, chàng quay vào.

Thấy lạnh lạnh, chàng với chai Cinzano. Chàng đang rót ra cốc thì Viễn sầm sầm chạy lên:

– Tôi đi qua thấy buồn anh sáng đèn, tôi lên. Hôm nay, anh không đi chơi à ?

– Lạnh lắm, và chẳng biết đi đâu. Nhảy mãi, hát mãi cũng chán. Mà “mã chược” thì tôi không thích mấy. Hôm

nay định ở nhà xem nốt quyển sách. Anh uống rượu nhé!

– Vâng, anh cho tôi một cốc.

Rồi nghe tiếng cười rộ ở gác trong, Viễn hỏi ngay :

– Trong kia, họ làm gì mà ồn ào thế?

– Lại họp chấn cạ, chứ còn làm gì nữa. Cứ thế, tối đến không bạc bài thì lại đàn địch um lên. Tôi nể vì anh giới thiệu cho đến ở đây, nên tôi không nỡ nói.

– Ô, thế thì anh cứ đuổi phắt cổ họ đi có được không ?

– Ô thế anh không thân với ông Ký bên Lào à ?

– Tôi không biết mặt là khác nữa !

– ? ! ? ! ? !

– Tôi có chú nó làm cùng sở với ông ta. Lúc vợ con ông ta chạy loạn về đây, ông ta không quen biết ai, mới nhờ chú nó giới thiệu với tôi. Tôi nghĩ cái tình qua cát mới thuê nhà, thuê cửa hộ, ai dè, ... họ nhố nhăng và... hư hỏng quá, chính tôi cũng không thể chịu được. Chú nó những lần về đây nói chuyện với tôi thì ở bên ấy họ cũng không đến nỗi hư lắm.

– Thì anh tính ở trong xứ mỏ ấy có gì để mà hư nữa.

– Phải rồi, cái đất Hanoi này là gồm lắm. Ba cô bên ấy nghe chừng như hỏng cả đấy mà. Tôi có lại thăm vài bạn, nhưng thấy lằng nhằng quá, tôi cũng không lại nữa. Chắc anh ở đây thì họ cũng... quấy rầy anh lắm.

– Không. Tôi đứng đắn... Mình bị beng ở đâu cơ, chứ bị beng ngay ở trong

nhà nhà mình thế nào được. Thày mẹ tôi về đây luôn. Không, lẳng nhăng là có hai cô chị thôi, chứ cô em thì khá lắm. Cả nhà có cô ta là đẹp hơn cả.

– Đẹp thì càng chóng hư chứ sao ? Rồi thì cũng đến hỏng tuốt. Chú nó nói với tôi hai cô chị hồi ở bên ấy cũng đứng đắn, dè dặt mới có sáu tháng ở Hanoi mà đã thế.

– Thì sự đó cũng dễ hiểu. Hanoi là ngọn đèn mà các cô ấy là những con thiêu thân. Các cô ấy chỉ được nghe lỏm những truyện hoa lệ mà người ta kể lại, chỉ thấy biết những mẫu “đắm say” nó chỉ có ở trong tiểu thuyết, qua các tiểu thuyết. Rồi về đây, thấy vui vẻ tấp nập, các cô ấy như say rượu, rồi thấy chán cảnh rừng. Rồi thì một lần hai lữ, rồi thì Hanoi như những răng bánh xe đã nghiền lấy thì không buông tha ra nữa.

Nhưng cô em thì chưa đến nỗi. Vả biết làm thế nào ! Hoàn cảnh nó xô đẩy người ta, chẳng chóng thì chầy thôi !

Rồi đặt cốc rượu:

– Cứ nghĩ đến sự cô ta sắp hư mà tôi thấy thương đau đẽ. Làm điều lành như leo núi, làm điều xấu như xuống dốc. Bây giờ còn khá thế, nhưng anh tính, một khi gió soay chiều thì mấy chốc.

– Biết đâu gió đã chả xoay chiều rồi. Với mẹ như thế, với chị như thế, lại bị những cảnh rộn rập tung bùng của Hà thành cám dỗ, lại thứ nhất không có tiền để thực hiện những cái mộng xa hoa, thì từ đứng đắn đến sa ngã chỉ là vấn đề... một cái nghiêng mình – Lương tâm cố giữ được phút nào là hay phút ấy thôi. Đến ở trong những hoàn cảnh tốt đẹp, người đàn bà còn dễ hư thay, huống hồ

lại ở vào trong một hoàn cảnh như thế. Thương thì anh bảo biết làm thế nào ? Cái hư của họ là tự ở trong lòng, rồi ngoại vật lại phụ thêm vào.

Thao rót tiếp rượu cho bạn:

– Vẫn hay không làm gì được cho họ, nhưng lòng mình cũng vẫn thấy thương. Nhìn một người chết đuối mà mình không thể cứu, mình cũng vẫn thấy nao lên về nỗi bất lực của mình chứ ?

Thấy bạn nói bằng một giọng thiết tha và nhận thấy cái vẻ buồn man mác in hình trên mặt, Viễn mới nhìn chăm chú vào bạn, rồi chậm rãi:

– Tôi tưởng anh không thương thực đấy thôi chứ. Với anh, sao gọi là bất lực được ?

Thao hất hàm, đánh một cái dấu hỏi:

– Thì anh bảo tôi làm gì được cho cô ta.

– Ô nếu quả nó chưa hư và anh thật thương thì anh lấy phắt nó đi. Nhân thể anh chưa có vợ mà nhà anh thì cứ giục anh lấy vợ.

Thao trở mặt rồi cười:

– Tôi thì lấy thế quái nào được những nữ ấy. Có mình thấy thế thì mình thương thế thôi. Thế thì anh nhân tình với nó đi. Nó vừa kháu, vừa ngoan. Mà nhân tình với anh, thì còn hơn là với người khác. Mà đằng nào thì anh cũng vẫn phải chơi.

Thao chớp răng :

– Nhưng sau khi mình buông họ ra, họ cũng vẫn lại hư như thường. Vẫn chẳng có gì thay đổi cả. Mà mình lại bị đeo nặng trên lưng tâm cái án vỡ lòng

cho nó trên con đường sa ngã. Cách ấy không được. Vả lại dù sao cũng là người quen với anh.

Viễn vừa phác một cử chỉ phản đối, thì Thao đã lại nói tiếp:

– Hay quen với em anh thì cũng thế.

Thao trầm ngâm một lát:

– Chỉ còn có cách anh viết thư cho em anh báo với ông Ký... nhưng thế cũng không được.

– Bây giờ ở bên ấy nhộn, nhà chức trách chưa cho người Bắc sang, chỉ thêm làm cho ông ta khổ sở một cách vô ích. Đã chủ tâm làm điều lành, mình chớ sợ mang tiếng là nói xấu người ta...

Viễn giơ tay ngắt lời bạn :

– Ấy không được, chú nó nói với tôi gia đình này quyền ở bà vợ, dù ông ta có viết giấy gọi về mà bà ta không về thì ông ta cũng đến phải chịu.

– Thế ra nhất định cô bé sẽ phải hỏng cả một đời à?

Viễn giờ hai tay lên giới, rồi thối phù ra :

– Biết làm sao ? Bây giờ chỉ có một người tử tế nào người ta rước đi, thế mới thoát được. Nhưng xem cái cung cách chị thế, mẹ thế, người tử tế ai người ta chịu rước. Đến anh biết rõ ràng là cô ta còn khá, mà anh cũng chẳng làm gì được, nữa là...!

Sau khi bạn về rồi, Thao ngẫm nghĩ mãi về những lời nói của bạn. Chàng ngẫm nghĩ nhất về hai chữ tử tế mà bạn đã nói ra. Chàng thấy rằng sự chỉ tử tế không thôi, chưa đủ cho cuộc đời, mà người tử tế chỉ tử tế không thôi, chẳng làm thêm gì cho cuộc đời cả. Thấy một người sắp chết đuối chỉ khóc thương mà không cứu thì cái tử tế ấy có dùng gì được !

Bạn đã bảo chỉ còn một cách cứu Lê, là lấy phăng thì chàng đã không thể lấy rồi. Cuộc hôn nhân ấy là một cầu hợp, là một vô lý, là một rồ dại, một có để gây ra sự xích mích trong gia đình mình. Thứ nhất chàng lại không thấy yêu một tý nào.

Tưởng tượng mẹ mình dâu gia với một người như bà ký, chàng thấy nó trên sự quái gở. Nghĩ đến nét mặt của mẹ

chàng khi chàng báo cái tin ấy, chàng lẻ lưởi, xua xua tay như để đuổi một hình ảnh:

– Có họa chẳng điên!

Tuy nghĩ thế, nhưng lòng chàng vẫn thấy vấn vương, vấn vương vì sự sắp rửa nát của một linh hồn, sự sắp tan vỡ của một cuộc đời nó đang phô diễn ra ở bên cạnh vách, ở ngay trong nhà chàng.

Rồi không hiểu tư tưởng và cảm giác chuyển vần ra sao, chàng thủng thảng xuống cầu thang, rồi chàng thủng thảng đi ra sân. Đến cửa bếp thì chàng thấy Lê mặt ủ rũ, đứng dựa mình vào khung cửa. Lê như đang nghĩ ngợi vì một điều gì, không nhìn thấy chàng xuống. Mà chàng thì cũng đi thảng không hỏi. Nhưng chàng mới đi được dăm bước thì Lê nhận ra. Lê vội vàng chạy theo :

– Thưa ông... thưa ông.

Nhưng khi Thao quay lại, thì nàng lại im bặt.

– Cô hỏi tôi đấy à ?

Lê hất đầu như để cố vùng cho thoát ra một sức mạnh gì nó đang kìm kẹp giác quan mình, rồi nói:

– Nhà tôi đánh bạc ầm ầm làm cho ông không ngủ được có phải không ! Thôi tôi xin lỗi ông, tôi không muốn chi thế, nhưng mà...

Thao đã ngắt lời nàng :

– Không, đâu có phải thế. Trên nhà cứ đánh không sao. Giờ này tôi đã ngủ đâu.

Lê vẫn nói bằng cái giọng van lơn :

– Không, ông tử tế ông nói thế, chứ tôi biết, tôi biết chúng tôi ở đây làm phiền ông lắm. Tiền nhà đã chậm, lại ra vào rình rịch cả đêm làm cho ông mất cả ăn ngủ. Ông tử tế, ông làm ngơ, chủ ở đâu mà thế được. Mà ông thì ông có cần cho thuê nhà đâu.

Lê nói, nói mãi để dốc nỗi thắc mắc của lòng mình:

– Bác bếp bảo ông muốn cho có người đến ở cho vui, ai ngờ vui chưa thấy đâu đã thấy phiền. Thôi tôi xin lỗi ông. Chúng tôi thật quả không dám bảo thấy ông tử tế mà dám lợi dụng. Như thế này, cũng là thế bắt đắc dĩ, chứ... chúng tôi không muốn chi thế.

Nàng nói xong òa khóc. Lòng Thao bỗng xao động, xao động trước nỗi thống khổ của một người con gái thơ ngây.

Chàng tiến lại gần, đặt một bàn tay che chở lên vai Lê, rồi khẩn thiết bảo nàng:

– Tôi thề không khó chịu gì cả. Cô cứ yên tâm và cô nia đi.

Lê vừa lau nước mắt, vừa nói:

– Cám ơn ông. Thế nào ba hôm nữa, chúng tôi cũng có tiền để giả tiền nhà cho ông.

– Ô, ô, cô đừng lo. Bao giờ cô giả tôi cũng được, và không có cũng thôi.

– Không, không, có đâu thế được. Ông tử tế ông không nghĩ tới, chủ về phần chúng tôi, chúng tôi phải nghĩ để trả ông chủ.

Trên gác có tiếng gọi, Lê chào Thao rồi chạy lên.

Thao vào nhà, bằng khuôn nghĩ đến những việc vừa xảy ra, bằng khuôn nghĩ đến những chữ tử tế mà nàng đã đem ra để xưng tụng mình.

Không lúc nào bằng lúc này, chàng cảm thấy rằng sự tử tế chưa đủ để gây ra những đẹp đẽ cho đời người, và thật ra, nó chẳng giúp ích gì mấy cho sự sống.

Cho đến chậm mấy tháng nhà, ngơ đi những sự ồn ào người ta gây ra ở trong nhà mình, mời một cốc cà phê, nói một vài câu an ủi với một người con gái đau khổ, thế là tử tế, thế là người ta đã hàm ơn mình lắm lắm rồi. Nhưng tử tế thế thì người con gái cũng vẫn phải sa ngã, người muốn làm lành cũng vẫn phải bước vào con đường tội lỗi.

Chàng vụt thâm cảm thấy rằng muốn cho đời cực đẹp, muốn cho sự sống có

một ý nghĩa, muốn cho chung quanh mình không có những cảnh sót sa, phải có một cái gì mạnh mẽ hơn sự tử tế.

PHẦN THỨ HAI

Thao đi làm về đến cổng thì con sen đã khoe rồi rít :

– Thừa cậu, cụ lớn bà đã lên. Cụ đem cho cậu vô số là gà, các thứ quà, lại có cả gạo nếp và đồ đen nữa.

Thao hớn hở đẩy cửa bước vào :

– Đẻ đã ra đấy ư ? Sao phó Mẹo nó bảo đẻ lên thu thóc ở trên đồn điền cơ mà ?

Cụ Án đang ngồi tằm trâu trên sập ngừng tay:

– Để thu thóc về đây chứ, để tạt về đây thăm con rồi mai để về.

Thao không bằng lòng, nói một cách nũng nịu:

– Không, để phải ở đây chơi lâu với con cơ. Để ra đúng dịp quá. Vừa vặn có tuồng cải lương Saigon ra, để tối nay con đưa để đi xem.

Cụ Án nhìn con bằng đôi mắt hiền từ:

– Thôi để chịu thôi, giai gái lẳng nhăng, để xem thế nào được:

– Không, hôm nay diễn tích Hoa dung tiểu lộ, úi dà, có một kép đóng Quan Công giỏi lắm.

– Ủi, tích ấy để xem rồi, thôi chả đi cho nó tốn tiền. Ở nhà ngủ cho khỏe, con có muốn xem thì đi một mình đi.

– Để không muốn đi, thì con ở nhà với để, chứ con lại đi là thế nào. À, hay con mời người về đánh tổ tôm với để nhớ.

Cụ Án xua tay:

– Có để chiều thầy con thì lâu lâu ngồi cầm một chân, chứ để có thích bài bạc đâu. Thôi con cứ đi một mình đi, để để ở nhà tụng kinh.

Thao ngồi xuống cạnh mẹ, cầm chuỗi tràng hạt:

– Khiếp để lần đến bóng cả đi. Để chắc tụng được nhiều pho kinh lắm đấy nhỉ? Chúng con tha hồ mà hưởng lộc phật ban cho để.

Vừa nói, Thao vừa cọ má vào vai mẹ. Cụ Án đặt tay lên trán con rồi cúi gập xuống:

– Ô, hình như độ này con gầy đi. Chị huyện con hôm nọ lên đồn điền thăm để bảo thế, mà để không tin.

Thao cười, rồi lấy tay gõ vào ngực mình :

– Con thế này mà để còn bảo gầy, có độ này mắt để kém thì để trông ra thế. Còn chị huyện chị ấy nuôi con ốm, trông ra đâu cũng toàn thấy những người có bệnh cả. Con có gầy đâu.

– Nghĩa là để nói con sút hơn trước chứ.

Rồi cụ Án thở dài, cụ sắp sửa nói thì Thao nhẹ nhàng đưa tay lên bịt miệng cụ và phá lên cười:

– Để đừng nói, con biết để sắp nói gì rồi, cứ thấy để thở dài là con biết để lại sắp bảo : “Không, trong nhà phải có người đàn bà trông nom săn sóc mới được” chứ gì?

Cụ Án thấy con nói trung môn, cũng phi lên cười, rồi cụ nhìn con bằng con mắt cầu khẩn:

– Ủ thì để cũng muốn cho con có vợ cho nó yên đi, để chỉ được mình con với anh huyện con. Anh huyện con thì nó đã đầy đàn đầy lũ rồi, mà con thì cứ một mình mãi. Để ở nhà quê không yên bụng một tí nào.

Thao cười như để khất với mẹ :

– Nhưng con chưa thấy yêu ai thì để bảo làm thế nào ?

Cụ Án rồi mát :

– Các cậu bây giờ lười thôi lắm, lấy nhau cứ phải yêu với đương. Chúng tôi xưa kia chả phải thế, cũng vợ chồng ăn đời ở kiếp vui vẻ chán.

Thao biết mẹ giận, vội vàng ôm lấy đầu gối mẹ:

– Chú đẻ bảo ngày xưa giống bây giờ thế nào được. Chính đẻ, đẻ cũng phải tận thời đấy. Đẻ đeo hoa nhé, đẻ mặc quần lĩnh, đẻ đi ô nhé. Sao đẻ không nón quai thao, giép cong, váy đụp đi.

Những câu nói khôi hài ấy, và thứ nhất cái cử chỉ “bé bỏng” ấy làm cho cụ Ấn dịu ngay lòng xuống. Cụ đặt tay lên má Thao :

– Thế con không thương đẻ à ?

Thao ngóc ngay đầu dậy :

– Ô, con làm gì mà để bảo con không thương, thế để bảo con bất hiếu với đẻ à ? Nào thế con làm gì để kể tội con ra xem nào.

Cụ Án không kể được :

– Ủ... Ủ... cậu không lấy vợ... mà cậu chưa lấy vợ...

Thao lăn ra giường, nằm ườn ra mà cười tí:

– Ô thế mà là tội, cái tội con to nhỉ, nếu thế thì người Âu Châu phải tội hết.

Rồi muốn cho mẹ yên lòng:

– Con mới có ba mươi. Nếu con là trưởng mà bây giờ con chưa lấy vợ để cho đẻ không có cháu bé, thì con mới có tội chứ. Đằng này đẻ đã bao nhiêu là cháu.

Cụ Án không làm sao được, đành phải hạ xuống cầu xin:

– Nhưng để muốn thế, này chị Huyện con vừa mới bảo cụ phủ Nam muốn gọi cho con đấy. Thấy con với cụ lớn lại là bạn đồng môn thuở trước. Đôi bên thân lắm. Cô ấy mẹ biết, đẹp lắm, nét na lắm. Cậu mà chê đám ấy thì chả còn đâu hơn, để chịu không thể nào kén cho cậu được nữa.

– Thì con có bảo để kén cho con đâu. Để cử cho phép con bằng lòng ai thì con lấy.

Cụ Án ngùi ngùi :

– Nhưng con để lâu quá mà thấy để thì già rồi.

Thao vội vàng đánh trống lảng:

– Ủ, ừ, thầy đẻ còn sống một trăm tuổi nữa. Thầy đẻ khỏe lắm.

✱

Hai mẹ con đang hàn huyên thì có một tràng cười rộ ở ngoài cổng ngang, cụ Ân lắng tai nghe, rồi cau mặt bảo con:

– Sao con lại cho cái đồ quái ấy nó thuê, mà ai bảo con cho thuê ?

– Thì con đã bảo với đẻ cho người ta ở để vui nhà mà.

Một dịp đề cho cụ Ân vin lấy mà tấn công:

– Thế con lấy vợ đi có phải vui nhà hơn không?

– Ô, đấy lại vui khác.

– À để nghe bếp nó bảo nhà ấy họ chứa gá, con cái lằng nhằng lắm phải không?

– Ồ, cái thằng ấy chứa lão, già bây giờ đâm lẫn tính, đầu nó trông cũng ra những chuyện rắc rối cả. Thì người ta đánh chẵn, tổ tôm, cũng như thầy con ở nhà quê buồn thì gọi người ta đến đánh ấy mà. Các cô ấy nết na đáo để, thú nhất là cô bé con.

– Nết na gì để chả thấy đâu, nhưng cứ nhà có con gái chưa chồng mà nhiều đàn ông ra vào như thế, là không tốt rồi.

Tự dưng, Thao thấy cần phải bênh vực cho Lê:

– Không, hai cô chị thì cũng khí tự do một tí, còn cô em thì thật suốt ngày ở nhà không đi đến đâu cả.

– À, có phải cái cô vẫn chiếc khăn nhung ấy không ?

Tự dưng, Thao lại thấy cần phải tán dương.

– Vâng, chính đấy, cô ấy ăn mặc thật là đứng đắn, chứ không có lòe loẹt như hai chị.

Cụ Án chép miệng:

– Hể chị mà hư thì rồi em cũng hư. Con chim đầu đàn mà hỏng thì rồi hỏng cả. Nghề đời thế hết.

Tự dưng, Thao thấy se lòng, và thấy cần phải cãi với... nghề đời :

– Không, con chắc là không hư được. Người ta tính nết ở lòng cả, con tin như thế.

Miệng Thao tuy nói tin, nhưng lòng

chàng không tin, chàng cũng nghĩ như mẹ: hoàn cảnh sẽ làm hư người ta, và chị sẽ dắt em trên con đường tội lỗi.

Rồi thì cái ý nghĩ ấy làm cho chàng mất vui không toàn hưởng được cái hoan lạc gặp mẹ.

*

Cụ Án và Thao đang ăn cơm thì Lê vào. Trông thấy Lê, Thao liền đứng dậy, kéo ghế mời ngồi :

– Cô sang có việc gì đấy ? Bếp rót nước.

– Thưa ông, tôi sang để giả tiền nhà ông.

Liền lúc ấy, cụ Án vì mãi nhìn nàng nên đánh rơi đĩa, Lê vội vàng cúi xuống

nhặt, rồi lau vào khăn bàn. Lau xong, nàng cầm hai tay dâng cho cụ Ân. Cụ Ân bằng lòng lắm :

– Cám ơn cô. Cô ngồi đi.

Ngừng lên con :

– Có phải cô là con cụ Ký nhà trong đây không?

– Thưa để vâng ? À cô sợi cơm chưa? không, ăn với để tôi cho vui.

– Tôi đã có phép cụ lớn với ông rồi ạ.

Nói xong, nàng đặt tám đồng bạc lên bàn, rồi toan cáo từ. Thao đã vội vàng giữ nàng lại.

– Cô hãy sợi nước đã. Mời cô sợi cái bánh gai để tôi mới đem về cho tôi.

Nàng từ chối thì cụ Ân đã lại nói:

– Bánh gai Phú Thọ là ngon có tiếng.
Mời cô sợi một chiếc.

Miệng nói, tay cụ cầm bánh gai đưa
cho Lê. Lê không dám từ chối nữa:

– Con xin cụ lớn.

Thao nhìn nàng bóc bánh, rồi đẩy
tập bạc lại gần phía nàng:

– Cô hãy để tiền đấy mà tiêu. Lúc nào
có giả tôi chả được. Tôi có cần đến đâu.

– Tuy ông không tiêu đến, nhưng cái
bốn phen tôi cũng phải giả ông chứ.

Biết nàng không bằng lòng chịu nữa,
Thao mới đưa mắt cho bác bếp. Bác bếp
móc túi, rồi mở ví một cách khoái trả :

– Đây, cái biên lại tiền nhà đây. Gớm,
tôi giữ đã gần nát!

Thao lừ mắt cho bác bếp, rồi chàng vội vàng nói ba hoa để cho Lê không để ý :

– À, để tôi còn ở đây chơi với tôi lâu, cô không làm gì, mời cô sang đây chơi với để tôi cho vui. Những lúc tôi đi làm là để tôi buồn lắm, vì thế để tôi mới không muốn ở đây với tôi lâu. Cô làm thế nào cho để tôi vui, để tôi ở chơi đây với tôi mười ngày thì cô muốn gì, tôi cũng xin biểu cô. Nhé, lúc tôi đi làm, cô sang đây chơi với để tôi nhé

– Thừa vàng – Bẩm cụ lớn, cụ lớn muốn sai gì cụ lớn cứ cho gọi con. Con ở bên nhà cũng rồi.

– À, cô ấy giọng tốt lắm để ạ. Để nhờ cô ấy đọc truyện Phật Bà Quan Âm cho để nghe.

– Ô tiếc quá, để lại không mang đi rồi.

Lê vội vàng nói ngay :

– Bẩm cụ lớn, để con đi mua rồi về đọc hầu cụ lớn.

Thao ngắt lời ngay:

– Đâu dám phiền cô như thế. Bếp, đi mua quyển Phật bà Quan Âm về đây.

Cụ Ân thích chí lắm rồi :

– Ủ, thế thì có lẽ để ở đây được vài ngày. Ở nhà chúng nó lười lắm, thuê xu chúng nó chỉ đọc được một chốc, chúng nó lại chạy nhảy mất. Thành thử chả bao giờ được nghe suốt cả một lượt.

Quay sang Lê:

– Kìa, cô sợ nữa đi chứ. Một cái thôi à ? Tôi đem về khỏi ra đấy.

Thao nhìn Lê, cười:

– Cô sắp đọc truyện cho để tôi nghe, bây giờ, cô đừng có làm khách, để chốc nữa cô lại đọc “làm khách” cho để tôi thì để tôi không bằng lòng đâu đấy.

– Thưa không, tôi đâu dám hỗn thế ạ.

Cụ Án thấy Lê lễ phép và ăn nói nhẹ nhàng, đã đem lòng mến:

– Phải đấy, lúc cháu nó đi làm, cô cứ sang đây chơi với tôi cho vui. Nó đi làm, nhà vắng teo, buồn rút cho nên tôi không muốn ở.

Lê chưa kịp giả lời thì Thao lại khoe ngay:

– À này để ạ, cô ấy khâu và thêu giỏi lắm đấy nhé. Để nhờ cô ấy thêu cho một

cái túi thật đẹp, để đựng tràng hạt, chứ cái túi này xấu lắm.

– À thì chị Huyện nó bận con, nó thêu vội cho để đấy mà.

Lê cầm lấy chiếc túi :

– Bầm cụ lớn, thêu cũng đẹp đấy chứ, nhưng phải cái ít màu quá. Con ở bên Lào thấy sư bên ấy có những cái túi thêu nhiều màu, lại có hình bát quái đẹp lắm.

– Thế cô có thêu được không?

– Bầm cụ lớn, con thêu được ạ. Ở bên ấy những lúc rỗi, con vẫn thêu bán cho họ.

Thao lại khoe:

– À cô ấy mới ở bên Lào về. Để có muốn nghe chuyện phật và chuyện đi tu

của người Lào thế nào thì rồi cô ấy kể cho để nghe.

✱

Cụ Án đang nằm ở sập, còn Lê đang ngồi cạnh đọc truyện cho cụ thì Thao ở trên gác xuống.

Thoáng nhìn vào thấy cái cảnh ấm cúng ấy, Thao thấy một cái gì êm êm và dịu dịu đến với lòng mình. Lúc ấy, Thao nhìn Lê như một người thân mật rất gần với gia đình mình, với mình, chứ không còn là cô gái gác trong có một bà mẹ cờ bạc, và những cô chị bõm sớm nữa. Chẳng những thế, Thao lại còn coi hình như Lê không phải là con của người mẹ ấy, em của những người chị ấy.

Thấy Thao vào, Lê cúi đầu chào, còn cụ Ân thì hỏi ngay:

– Con đi chơi đấy à ?

– Thưa để không ạ. Con xuống đây nghe truyện lỏm với để đây thôi ạ.

Vốn chiều con, cụ Ân sốt sắng bảo ngay :

– Con có muốn đi chơi thì con cứ đi đi, để ở nhà nghe cô đọc truyện rồi mười giờ để đi ngủ.

– Không. Con đã thay quần áo rồi, con chẳng đi đâu cả.

Quay sang Lê:

– Cô cứ chịu khó đọc cho để tôi nghe, rồi cô muốn gì, tôi cũng biếu cô.

– Tôi chả muốn gì cả. Tôi quý cụ, quý ông...

Cụ Ân cười :

– Để rồi tôi làm mỗi một người chồng tử tế ngoan ngoãn cho cô.

Mặt Lê bỗng ửng đỏ. Thao thấy thế tủm tỉm cười:

– À thế thì số cô may, để tôi mà làm mỗi thì hẳn phải là chỗ sang trọng. Từ nay, cô có thể về nằm ngủ yên với cái ý nghĩ ấy. Mà để tôi đã nói thì không bao giờ nói dối.

Cụ Ân nói một cách nghiêm trang :

– Không, rồi tôi làm mỗi cho cô thật đấy mà.

Đã đỏ, mặt Lê lại càng đỏ :

– Thừa cụ lớn, con không muốn lấy chồng đâu ạ.

Cụ Ân cười một cái cười nhân hậu :

– Nói dở nào, con gái ai mà chả phải lấy chồng ?

Thao cũng nhìn Lê cười :

– Thế cô định đi tu à ?

Rồi sực nghĩ đến gia đình của Lê:

– Tôi tưởng ở cái địa vị cô, cần phải mau mau lấy chồng hơn ai hết.

Câu ấy vụt làm cho Lê tối tăm mặt mũi : Thao đã biết rõ hết sự tình của nàng rồi! Nàng bỗng thấy nhục, nhục lạ lùng,

Nàng muốn cãi, cãi thực to : “nhưng đó không phải là lỗi ở tôi !”, nhưng nàng không nói được ra tiếng, nàng chỉ giơ tay

phác một cử chỉ, rồi dưới cái nhìn của Thao, nàng lại buông tay xuống. Nàng không biết nói thế nào, bởi nói ra, tức là kết tội mẹ và chị mình trước mặt những người khác.

Thốt nhiên, nàng thấy cần dùng phải khóc, nhưng nàng cũng không dám khóc ra tiếng, vì khóc ra tiếng lúc ấy, tức là phải đem phơi bày những cái xấu của gia đình mình ra.

Nàng đang lúng túng như con chim bị mắc lưới thì vô phúc cho nàng, con sen nhà nàng lại vào bảo ngay nàng :

– Bà bảo cô về.

Nàng gắt ngay, vừa bực cũng có, vừa biết về để làm gì rồi cũng có :

– Cứ về đi, rồi chốc nữa tao về.

Vốn ở với một gia đình nhố nhăng như thế, nó làm gì có được ý tứ. Vả luôn luôn mục kích những cảnh thương luân bại lý, nó còn biết cái gì là xấu, nó nói ngay, nói ngay những câu như hắt nước vào mặt nàng:

– Thế cô về ngay nhé. Các ông ấy chờ đã lâu lắm rồi. Các ông ấy bảo nếu cô không về ngay thì các ông ấy về đấy, không ở lại đánh đâu.

Lê như chết dí xuống sập, Thao phải giả vờ thối sáo như người chẳng nghe thấy gì hết, còn cụ Ân thì hỏi ngay, hỏi những câu nó như lửa nóng chàm vào mặt Lê:

– Ông nào đấy ?

Lê ấp úng chưa biết giả nhời ra sao thì Thao đã thấy cần dùng phải nói dối hộ nàng:

– À, những người quen với bà Kỷ bên ấy đến để... nghe đàn.

Câu ấy tuy gỡ được cho Lê sự bối rối và làm cho Lê khỏi bẽ mặt trước cụ Án, nhưng nó lại khiến cho Lê càng hổ thẹn thêm đối với Thao, càng thâm cảm thêm rằng Thao đã rõ biết hết những sự dơ dáy của gia đình mình.

Lê như dừ, như chín còn cố ngồi dốn lại thì ở góc trong lại có tiếng mẹ nàng gọi cấp bách. Lúc ấy, thật nàng ngồi cũng dở, mà đi cũng tội. Thì vừa may, Thao đã gỡ rối cho nàng:

– Thôi cô để tôi đọc đỡ. Cô về xem cụ hỏi gì, rồi cô lại sang.

Rồi lúc Lê xỏ chân vào dép, muốn cho Lê đỡ thẹn :

– Cô sang ngay nhé. Để tôi đã nghiệm

tiếng của cô rồi ; chúng tôi pha cà phê chờ cô đấy.

Lê ruột như xé, cũng phải nói xuôi :

– Vàng, ông đọc hộ tôi một quăng, rồi tôi sẽ sang ngay, sang ngay lập tức.

✱

Lê đi rồi, cụ Ân nói ngay :

– Cô ấy hiền lành nết na đấy chứ ?

– Vàng, thưa đẽ, hiền lành nết na lắm.

– Đẽ định đánh tiếng cho thằng Tể, con nghĩ thế nào ?

Thằng Tể là người thư ký coi đồn điền cho mẹ Thao. Thì ra cụ Ân cũng không bao giờ tưởng tượng đến sự Lê một ngày

kia có thể lấy được một người có địa vị như con mình. Thao chưa kịp giả lời thì cụ đã lại nói ngay:

– Nhưng để chỉ sợ nó biết nhà cửa, họ hàng lăng nhăng như thế thì nó không lấy.

Tự dưng, Thao thấy khó chịu :

– Cái thứ nó mà cũng còn kén thế cơ à ?

Cụ Ân trầm trộ :

– Ô, thế mà nó kén đáo để đấy. Thầy con cho nó vay năm trăm, bây giờ đặt thóc cũng đã có cái vốn nho nhỏ. Lương tuy một tháng chỉ hai chục, nhưng nó kiếm ngoại cũng được dăm chục. Cô này lấy được nó thì sướng chán.

Bác bếp đứng cạnh cũng chêm luôn vào :

– Thừa cụ lớn, con chắc cậu ấy chả thèm lấy đâu. Mẹ với chị như thế, cậu ấy nếu biết rõ, đời nào cậu ấy chịu lấy. Có bây giờ cụ lớn thương cô ấy, cụ lớn bắt ép thì cậu ấy mới phải bằng lòng.

Thao thấy cần phải bênh vực Lê :

– Ủi dà, cái thứ thằng Tể làm tướng làm tá gì mà bảo cô ấy thiết! Mẹ và chị cô ấy thế nào ? Mà cho dù có thế nào, thì việc gì đến cô ấy.

Cụ Ân nhìn con, rồi nói một cách ôn tồn, nhưng tin tưởng:

– Không, ở bầu thì tròn, ở ống thì dài. Lấy vợ kén tông, lấy chồng kén giống, mẹ và chị đã hư, thì tránh làm sao cho khỏi không hư. Thằng Tể nó nghĩ thế mà phải chú. Vợ chồng ăn ở với nhau suốt đời, còn lúc hoạn nạn ốm đau, còn sinh con

để cái, không chọn người đức hạnh sao được.

Ấy thế là Thao tác kỳ ngôn lộ, ấy thế là bác bếp được thể cứ nói mãi. Bác nói mãi bởi vì bác nhìn sự thân mật của Thao và Lê bằng một con mắt khó chịu. Trong óc bác, không bao giờ bác có thể tưởng tượng một ngày kia chủ bác lại có thể lấy một người như Lê, nhưng cứ sự chủ bác xử tử tế với Lê, bác đã cho là quá lạm rồi :

– Cô này thì kể cũng hơn các cô chị, không đến nỗi hoang toàng lắm. Nhưng cụ chánh cụ ấy cũng ghê gớm, đời nào cụ ấy bằng lòng cho cậu Tế lấy. Nhà người ta tuy là đầy tớ nhà ta, nhưng đối với ngoài, thế cũng là vào bậc đấy chứ lại. Ai người ta chuốc những con dâu như thế về làm gì ?

Thao thấy bức, bức lắm :

– Phải, nó lấy giới. Bây giờ ai làm gì thì người ấy mang tiếng, chứ có sao đến người khác.

Cụ Án vừa lăn tràng hạt, vừa gật gật đầu :

– Nhưng con sâu bỏ dầu nổi canh, con ạ. Để để lên nói khéo thì may ra nó bằng lòng. Chứ cô này ngoan ngoãn, dễ cũng thương hại. Một ngày kia chúng nó lấy được nhau, để lên thu thóc trên ấy, cô ta đọc chuyện cho để, cũng hay.

Thao vội gật đi :

– Thôi, để hơi đầu rắc rối vào mình. Và con xem cô ta cũng chẳng bằng lòng lấy những người như thằng Tế đâu.

Cụ án ngừng lăn tràng hạt, ngừng đầu lên :

– Thế cô ta còn lấy giờ. Được thẳng Tế nó lấy cho là phúc – Ô kìa, về làm gì mãi chưa thấy sang nhỉ ?

✱

Tối ấy, Lê không sang mà từ đấy cho tới khi cụ Án về, Lê cũng không sang nữa. Lê thấy xấu hổ với cụ Án, và thứ nhất đối với Thao. Cụ Án cho người gọi thì nàng lấy cớ là mệt, thoái thác. Còn thấy hút Thao đâu thì nàng trốn không cho thấy mặt.

Vì lấy lòng mà hiểu việc đời, Thao rõ biết cái tâm trạng ấy, nên khi bác bếp đi mời trở về nói rằng nàng mệt, Thao cũng không cho mời lần thứ hai nữa. Và chàng cũng không tìm cơ hội để gặp Lê nữa. Biết là Lê trông thấy chàng thì ngượng, chàng tránh cho Lê cái nỗi khổ ấy.

Nhưng, mẹ chàng về được mười hôm rồi thì bỗng một buổi tối, Lê lên gác, lên với một cái gói. Thao đang xem sách, gập lại đứng dậy, đi mấy bước về phía nàng rồi vờ hỏi :

– Cô khỏi rồi ư? Cụ tôi cứ nhắc đến cô luôn. Hôm về, cụ tôi có gửi nhờ tôi để cảm ơn cô. Ấy mấy lần, cụ tôi và tôi định sang thăm cô, nhưng...

Nói dối đến đây, thì Thao bỗng lúng túng, lúng túng vì chưa biết tìm cớ gì thỏa đáng để cho Lê tin là nói thực mà không chạm đến lòng tự ái của nàng.

Lê cũng hiểu cái tâm trạng ấy, vội tránh cho chàng:

– Cám ơn cụ lớn và ông. Tôi cũng mệt xoàng thôi, nhưng vì bị ho khan giọng không đọc được chuyện, nên tôi không dám sang.

Miệng nói, tay nàng mở gói :

– Đây, tôi có thêu được cái túi đựng tràng hạt để biếu cụ lớn. Có ai về ông gửi về dùm tôi.

Thao cầm chiếc túi ngắm nghia, rồi chàng thấy bồi hồi mẩn phục trước cái tài thêu thùa của Lê :

– Chà ! cô thêu giỏi hơn thợ nhiều. Đường kim mũi chỉ thật là tinh tế. Mầu sắc lại xếp đặt cở mỹ thuật, không loè loẹt mà rục rở biết bao. Mẹ tôi được cái túi này đựng tràng hạt chắc là sung sướng lắm. Cảm ơn cô nhé.

Nói xong, chàng nhìn Lê bằng đôi con mắt thương mến. Sự thương mến ấy liền đem ngay đến cho chàng một ý nghĩ chua chát: Người như thế này mà rồi đến thành gái giang hồ thì tiếc quá nhỉ! Cái ý

nghĩ ấy lại liền gieo ngay một xốt xa vào lòng chàng. Rồi muốn trấn áp cái tiếng lòng hoang mang, chàng nói to :

– Tôi thật không ngờ cô thêu khéo đến thế. Bây giờ tôi không biết lấy gì để giả ơn tấm lòng cô đã nghĩ đến cụ tôi.

Lê trả lời ngay:

– Có là bao, tấm lòng cụ lớn thương tôi, tấm lòng ông thương... nhà tôi mới nhiều chứ.

Giọng nói thành thực và thắm thía làm cho Thao gạt bỏ đi được những sự e lệ. Chàng tiến lên nắm tay Lê, rồi sốt sắng bảo :

– Từ nay cô có cần... việc gì, cô cứ bảo tôi, tôi sẽ tận tâm giúp cô. Cô thật là một người đáng kính, đáng trọng, đáng... quý.

Lê để yên bàn tay mình trong lòng bàn tay Thao một lát, rồi sẽ dứt lại:

– Cám ơn ông... nhưng tôi cũng... đâu dám lam dụng lòng tử tế của ông.

Rồi cũng như lần lên đây đầu tiên để khất tiền nhà, nói xong, nàng chào vội, rồi bước rảo ra phía cầu thang.

*

Thao đang ngủ trưa thì tiếng ồn ào ở gác trong làm cho chàng thức dậy. Chàng bấm chuông gọi bếp để hỏi đầu đuôi.

Bếp mở cửa đi vào là miệng kêu khổ ngay :

– Con đã van người ta khe khe mồm để cho cậu ngủ mà không được. Cứ tổng cổ chúng nó đi là xong. Con vừa nói với

họ rồi đấy. Tiền nhà tháng này lại quá mỏng mười rồi mà chưa thấy giả. Cậu cho ở mãi làm gì thế để mất cả giấc ăn giấc ngủ. Bọn này họ có hiểu cái tử tế là gì đâu ?

Rồi bếp xuýt xoa :

– Cứ thế này cậu không ngủ được, nhỡ ốm một cái, gãy đi, các cụ lớn biết thì chết con rồi còn gì!

Thấy cái bộ mặt khốn khó của bếp nó có vẻ khôi hài, Thao toan mắng bếp về sự lảm điều và cứ làm trái ý mình, lại bật cười :

– Thế tôi là thằng bé con thầy để tôi giao cho bác coi sóc có phải không?

Bếp sợ hãi gãi đầu, rồi gẩy móng tay, rồi ấp úng:

– Thưa... thưa cậu...

Thao vùng dậy :

– Thưa! thưa cái con khỉ tàu! Tôi chưa kịp hỏi ông thì ông đã nói một tràng dài, ù cả tai...

Chỉ tay vào mặt bếp:

– Từ giờ, tôi bảo cho ông biết : tôi có hỏi thì mới được nói đấy nhé, và tôi đã dặn điều gì, cấm không được làm sai.

Khua khua bàn tay để phác nên những cái tát:

– Lần sau mà còn trái ý tôi thì liệu cái thần hồn. Đừng thấy già tôi nể, cứ lão mãi, cứ hồng đầu. Tôi thì tổng cổ ông đi, chứ ông đừng có ý...

Nói đến đây, thấy sự khổ sở viết rành rành trên khuôn mặt nhăn nheo của bếp,

Thao lại dịu giọng :

– Thấy tôi thương ông thì ông phải biết điều chứ, phải xử cho ra thầy ra trò, chứ đảng này bây giờ ra cái gì cũng quyền ông à? Tôi bảo ông cái gì, ông không nghe tôi tí nào à ?

Những câu trách ôn tồn này lại làm cho bếp khổ sở hơn là khi Thao giận dữ, y chấp tay vái vái:

– Lạy cậu, con có dám đầu thế. Con mà có dám hỗn với cậu thì giờ cứ giết con đi.

Thao xỏ chân vào giép, rồi đứng dậy vỗ tay lên vai bác bếp :

– Ông láo mà ông không biết. Thế nào, bên ấy làm sao mà ồn lên thế ?

– Thưa cậu không biết rắc rối nhân

tình nhân ngãi thế nào, họ đến tận đây họ chửi, họ còn đe chốc nữa, họ đem người đến đánh. Ấy thế rồi khi họ về là hai chị em cãi nhau, rồi mẹ con cãi nhau, rồi cả nhà cãi nhau.

Thao vội vàng hỏi ngay :

– Nhưng cô Lê không dính gì vào đấy chứ ?

– Thưa không ạ. Cô ấy chạy xuống bếp, bây giờ đang khóc rưng rức. Con sen nhà ta đỡ thế nào cũng không nín.

Thao bỗng thấy bồi hồi. Chàng với vội cái áo len dài để mặc trong nhà, rồi rảo bước xuống thang.

✱

Lê đang khóc thút thit, thấy chàng

vào, vội quay ngay mặt vào tường. Thao đi thẳng lại phía nàng, đặt tay lên vai, xoay nàng lại như người anh đối với cô em bé đương dỗi :

– Bên ấy có việc gì mà khóc thế ? Kìa tôi đã bảo với cô có việc gì cứ bảo tôi kìa mà. Hà cứ cô phải khóc. Thôi nín đi, để tôi lên dàn xếp cho.

Miệng nói là chân quay đi. Lê vội vàng chạy theo giữ lại:

– Thôi, xin ông, cái chuyện khốn nạn ấy chả bố chứng tai bản mắt ông. Thôi ông, ông thương tôi là hết.

Giọng nói khẩn thiết làm cho Thao tưởng tượng đến sự đau đớn ghê gớm của nàng. Chàng không muốn biết đến câu chuyện thương tâm mà Lê cố giấu. Chàng không muốn cho Lê đã đau chết ở

trong lòng lại còn phải hổ thẹn với mình.
Chàng dừng ngay lại:

– Cô không muốn như thế thì thôi.
Nhưng tôi nói điều này, xin cô tin là thực. Tôi... tôi biết rằng cô không dính dáng gì đến những việc xảy ra ở trong cái nhà này, và tôi lấy danh dự mà thề rằng không bao giờ tôi có một ý nghĩ... khinh cô cả. Tôi chỉ coi cô như một người con gái ngây thơ, nết na... rất đáng thương vì bị hoàn cảnh bắt ép phải nhượng bộ làm những việc mà lòng cô không thích. Tôi thề như thế, xin cô tin chắc rằng không có một việc gì có thể làm giảm tấm lòng tôi quý cô.

Lê ngược mắt lên với một cái nhìn đầy cảm ơn, nhưng nàng không phải là hạng người đứng tách ra được với gia đình trong đau đớn, trong nhục nhã:

– Đa tạ ông. Chúng tôi... nếu thật ông có lòng thương tôi thì xin ông đừng để ý gì đến những việc nó đã xảy ra ở đây. Đó là họ nghĩ oan mà ngờ cho chúng tôi như thế thôi, chứ các chị tôi cũng không đến nỗi nào.

Cái cử chỉ đẹp đẽ của một thiếu nữ không muốn rẽ cương gia đình trên bước đường lầy lội, làm cho Thao càng mẫn phục. Chàng thấy nàng khác những kẻ đã lấm bê bết mà cử chút tội cho người khác, để cố bắt người ta phải tin có cái phần trong sạch mà mình không có. Chẳng những nàng không muốn nhận lấy cái phần sạch sẽ — mà Thao biết chắc rằng nàng có trong khi gia đình nàng bị lấm láp, nàng lại sẵn lòng chia cái lấm láp ấy nữa. Chàng cảm động, kéo tay nàng lại gần mình, rồi sốt sắng bảo:

– Các chị cô có thể nào hay không,

tôi không cần biết, và có như thế nữa cũng không sao. Tôi chỉ biết tôi rất có thể vì quý cô mà không nghĩ đến những sự... lòi thòi của gia đình cô. Thôi, cô cứ bình tâm đừng buồn khổ mà hại sức khỏe, gia đình ai chẳng có những sự ngửa nghiêng. Năm đầu ngón tay còn có ngón dài, ngón ngắn nữa là... Ở đời có cái gì thập toàn đâu.

✱

Thao vừa nói đến đấy thì con sen hốt hơ hốt hải chạy vào níu lấy Lê :

– Chết, cô ơi, bà tham đẳng đầu phở bà ấy kéo người lại đánh, cô có làm thế nào chứ không thì lòi thòi to !

Lê biến ngay sắc mặt níu lấy Thao, rồi khấn khoản :

– Nếu quả thực ông thương tôi...

Thao sốt sắng ngắt lời :

– Được rồi, được rồi, cô đừng lo, đã có tôi.

Thao và Lê vừa ra khỏi bếp thì đã thấy một bọn người hung dữ kéo vào, cứ réo tên Trà chửi bới ầm ỹ. Thao quát ngay:

– À! Chúng mày đem gậy gộc vào định phá nhà tao có phải không? Bếp! Lên gọi đây nói bảo sở mật thám cho tao.

Rồi nhanh chân, Thao nhảy lên túm lấy tên du côn đi đầu. Tên ấy toan vùng ra để chạy, nhưng vì Thao khỏe lắm, chàng đã vật ngã ngay được nó xuống đất. Cả bọn đang hung hăng đứng dừng ngay lại, rồi một người đàn bà ăn mặc lịch sự, mặt mũi đỏ gay tiến lên.

– Anh tham ! Tôi đâu dám gây sự với anh. Tôi chỉ đến để xé xác cái con đĩ nó quấy rầy chồng tôi thôi. Anh cứ mặc tôi với nó. Tôi thì đánh tan xác nó ra ngày hôm nay.

Thao nhận ra người quen, liền buông tên du côn:

– À ! chị tham, tưởng ai ? Chị định đến phá nhà em đấy phải không ? Cái gì, cái gì mà chị làm dữ thế?

Rồi chàng nói tranh để cho giảm bớt cái không khí gay go:

– Nào em đã làm gì thất lễ với chị mà chị kéo du côn đến nhà em nào ?

Rồi chàng lại dọa ngay bà tham Thành :

– À, có phải thế, để mật thám đến đây, rồi chúng ta sẽ liệu với nhau !

Miệng nói, tay đóng sập ngay cái cửa ngang, không cho ai chạy ra nữa. Bọn du côn nghe nói mật thám sắp đến sợ nhao lên, chạy ủa ra, nhưng liền bị xô trở vào :

– Không ra được, chờ mật thám đến đây đã ! Đứa nào muốn ra thì cứ đánh chết tao mà ra.

Cả bọn nhớn nhác mà bà tham Thành thì cũng thấy cái lòng ghen của mình rút xuống:

– Không, không, tôi có dám lôi thôi gì với anh đâu. Tôi với đảng anh thì bao giờ có chuyện. Tôi muốn đánh cái con đĩ nó ở thuê trong nhà anh này này, anh đừng có bênh chúng nó, cứ để mặc tôi.

Thao vờ như không nghe thấy những câu phân trần :

– À, chị đã kéo người đến nhà em, làm huyền não cho em xấu hổ với hàng phố, được rồi, ra chỗ phải trái, chúng ta sẽ liệu với nhau. Em nể anh chị mà anh chị không nể em thì em cũng không thể nể được nữa. Bếp, mau, lên gác gọi dây nói ra sở cấm và sở mật thám cho tao. Người ta đến phá nhà tao !

Bếp toan chạy lên gác thì bà tham Thành vội nắm lấy nó. Đang là kẻ đến hạch tội, bà bị tụt ngay xuống là người có lỗi. Đang ở địa vị tấn công, bà lùi ngay xuống địa vị phải che đỡ :

– Kia, anh tham, anh hãy khoan đừng nóng. Tôi đời nào dám có chuyện gì với anh. Nó cướp chồng tôi thì anh cũng phải để cho tôi trị nó mới được chứ?

Biết bà tham Thành đã nhụt rồi, Thao mới bắt đầu ôn ôn :

– Em chả biết chị muốn gây sự với ai, nhưng chị cứ kéo người đến chửi bới ở nhà em, tức là chị muốn gây sự với em rồi.

Bà tham Thành buộc lòng phải thế, và cố sức giữ bác bếp hẩn chỉ những muống vùng ra để lên gác :

– Tôi mà có bụng nào gây sự với anh thì tôi cứ chết tử, chết tiệt, chết bỏ con bỏ cái. Tôi chỉ đến xẻ nhỏ cái con cái Trà nó ở trong gác trong nhà anh này này.

– Chị định đánh ai không biết. Nhưng chị đến đây thì hàng phố tưởng chị đến nhà em rồi còn gì ?

Rồi dịu giọng trách bằng những lời thăm thía:

– Chị thật không nể em, không biết giữ danh giá cho em. Có phải chị muốn

gì thì chị cũng phải bảo qua với em một tiếng, và chị cũng phải nghĩ sự hàng phố dị nghị về em chứ. Nay nhất đán chị âm âm kéo người đến, âm âm cả phố lên, âm âm cả nhà em lên, thì còn ra cái thể thống gì nữa ?

Bà tham Thành lại phải xin lỗi:

– Thôi, có điều gì không phải, anh bỏ quá đi cho tôi. Nhưng nó trêu ong chọc rắn ở trước mắt tôi, tôi tức lắm không chịu được

– Ô, tức thì tức, chị cũng phải nghĩ đến em chứ. Thôi, xin mời chị vào trong này chơi, có điều gì ta bảo nhau.

Rồi, mở cửa ngang và nhìn chừng chừng vào bọn du côn:

– Bước! Lần sau đến nhà ông, ông bỏ tù !

Bọn du côn được phóng sá không đợi mời đến hai lần, chạy thốc cả ra.

Không muốn nhìn những cảnh thẹn thùng của người khác, Thao vội kéo tay bà tham vào trong nhà:

– Chị không thương em và không nghĩ đến cái danh cái giá cho anh ấy. Chị làm thế này, nhớ to câu chuyện, mai nhật trình đăng âm ỹ lên thì còn mặt mũi nào nữa. Em biết chị tốt, nhưng chị nóng lắm, mà nóng như thế là không nên,

Vào đến nhà, Thao lại bảo :

– Em có thấy anh ấy lại đây bao giờ đâu. Chỉ lâu lâu lại chơi với em, rồi lại đi ngay, chứ không vào nhà trong.

– Anh cứ bênh chúng nó. Rõ ràng tôi gặp con đĩ nó đi với nhà tôi mấy lần, tôi bắt trộm.

– Điều đó thì em không biết. Chị còn lạ gì em, không hay rắc rối vào những chuyện của người khác. Em chỉ xin chị nể em, đừng có đến làm huyện nào ở nhà em, nhỡ đến tai thầy đê em thì thật không còn ra thế nào. Và đây là lấy cái tình bạn mà khuyên chị: Chị nên nghĩ đến cái tiếng tăm của anh ấy. Quá giận mất khôn, chị không biết thế ư? Nếu có phải anh ấy bị beng với cô gác trong thì được, rồi em sẽ bảo anh ấy thôi. Và rồi em sẽ đuổi họ đi ở chỗ khác.

★

Hôm ấy, Thao sắp sửa đi làm thì nghe ở trong sân có tiếng nói to:

– Ăn vào mồm thì phải giả người ta chứ ! Cứ nay hẹn, mai hẹn thì người ta

có đội đá ở đời đâu mà đi đòi mãi được!
Không có tiền thì móc họng ra mà giả
người ta.

Thao lại sát bao lơn thì nghe rõ tiếng
Lê van lơn:

– Thôi, xin khất bà một hẹn nữa. Thế
nào chiều mai tôi cũng xin giả bà.

– Chiều ! Chiều! Mấy chiều rồi! Tôi
nói trước cho cô biết, lần này mà không
giả tôi thì không xong với tôi đâu đấy.

– Vâng, mai tôi không có giả bà thì
bà muốn làm gì thì làm.

Câu ấy làm cho Thao não ruột. Rồi
chàng mừng tượng đến những nhượng
bộ, những sa ngã đến cho một thiếu nữ
khi đã bị tình thế éo le lôi đi. “Muốn làm
gì thì làm !” Trời ơi! Câu ấy thốt ra ở một
thiếu nữ nó mới não nùng, bi đát làm sao.

Thứ nhất, chàng lại biết thiếu nữ ấy giàu lòng, giàu danh dự, giàu e thẹn. Từ đấy cho đến khi ra sở, và cho tới lúc về, luôn luôn chàng bị vấn vương vì mấy chữ ấy : “Muốn làm gì thì làm !”

Thì ra bây giờ chàng mới thấy rằng cảnh ngộ đưa người ta đi xa. Và ở trên đời này, có nhiều kẻ đau đớn rất đáng thương. Càng đáng thương khi những kẻ ấy phải giết lòng mà làm những việc mình không thích. Lúc ấy, chàng mới nhận ra rằng: muốn lần tới chỗ tuyệt cao, tuyệt đẹp của kiếp người, không thể bắt chước như pháp luật — dù là cái pháp luật rất công bằng: định tội người ở việc. Mà phải biết lần từ đầu mỗi con đường nó đưa người ta đến việc ấy.

Chàng nhận thấy rằng sống ở đời cần phải tha thứ, rộng lòng tha thứ cho nhau nhiều lắm. Mà chỉ công bằng thôi,

chưa đủ. Phải biết thương, thương nhau bằng cái thương bao la của đức Phật, bằng cái thương trời bể của Jésum. Có như thế thì kẻ đau khổ mới có chỗ gửi lòng, mà những kẻ có tội mới có cơ cải quá. Chỉ nhìn thấy có tội lỗi mà không thấy con đường từ đâu nó đưa đến, rồi để cố mà thương, cố mà tha thứ, tha thứ, để nâng đỡ thì cảnh buồn thảm trên trái đất không bao giờ hết được. Cũng như không bao giờ hết được những tội lỗi chúng đã không có chỗ để mở lòng, mở lòng để tìm một câu khuyến khích, một cử chỉ xót thương.

Càng phải biết xót thương, những người tốt số hơn kẻ khác ; càng phải biết khuyến khích, những người may mắn đã hiểu lẽ phải trái ở đời; càng phải biết tha thứ, những kẻ đã trông thấy đầu dây mối nhợ của nhiều nguồn tội lỗi. Và càng nên

rộng lượng tha thứ, những kẻ chính thân mình đã chìm đắm trong tội lỗi, rồi nhờ một nghị lực mà thoát ra được móng vuốt của Ác thần.

Thao nghĩ đến đời mình, nghĩ đến sự may mắn giới dành cho mình, nghĩ đến những con đường chập chững đi trong ba mươi năm nay, rồi bỗng thấy thương cả bà Ký, thương cả Trà, thương cả Diễm, thứ nhất là thương Lê, người đã không làm gì nên tội. Chàng càng bào hao nghĩ tới cái ngày mai đen tối của Lê sau này. Chàng nhớ đến một cách sợ hãi lời nói của Viễn : “Chị và mẹ đã hư như thế, rồi cũng đến hư thôi”.

✱

“Cô ấy bảo chiều giả, nhưng chiều thì lấy đầu ra mà giả ?” Luôn luôn, chàng tự nhủ với mình như thế. Rồi chàng tưởng

tượng ngay đến cái việc không đẹp Diễm sẽ làm, Trà sẽ làm, hay Lê sẽ làm để cho có tiền để giả tiền gạo. Cứ tưởng tượng thế mà chàng thấy ở trong hồn chàng có một cái gì nó tối lại.

Từ hôm xảy ra cái việc rắc rối, bà Tham Thành áp đảo tận nhà định đánh thì bên bà Ký không đánh bạc, và cũng không đàn địch nữa. Nhưng Thao biết chắc rằng rồi thế nào những việc ấy cũng phải diễn lại, bởi vì nhu cầu thúc dục gia đình họ không thể làm khác. Chàng nghĩ đến một cách ái ngại những túng thiếu của nhà Lê. Chàng muốn tìm cách giúp, nhưng chưa biết giúp bằng cách nào để cho người nhận khỏi thẹn.

Buổi tối, chàng đang băn khoăn tìm cách thì nghe gác trong lại có tiếng đàn hát. Chàng thở dài rồi thốt ra :

– Thôi!

Sau tiếng ấy, chàng bỗng cảm thấy ở trong mình như có một cái gì mất đi. Cái gì ấy là một chút sáng sủa, một chút vui tươi, hay là gì gì, chàng không biết. Chàng chỉ biết cái gì ấy đẹp lắm. Vì chàng không làm cái việc mà lòng chàng bắt phải làm, vì chàng đã không tìm được cách giúp gia đình Lê, nên cái ấy mất đi.

Chín giờ, lúc bác bếp lên dọn giường cho chàng đi ngủ, chàng hỏi ngay:

– Gác trong lại đánh bạc đấy ư?

Bếp chép miệng:

– Cậu bảo chả đánh bạc thì làm thế nào ! Nửa tháng giờ nay vì sợ tiếng và nể cậu, không chứa gá, trong nhà túng lắm rồi. Tiền bên Lào gửi về thì các cô ấy tiêu như phá hết ngay. Bây giờ tiền thịt,

tiền gạo không có giả họ đòi như rươi.

Thao nhún vai:

– Thế nhân tình cô Trà cô Diễm đâu?

Bác bếp trề môi:

– Nhân tình thời buổi này ! Cậu tưởng ai cũng được như cậu ấy à ?

Rồi vừa buông màn, bếp vừa nói :

– Nhưng thôi, thế này mai lại có tiền giả người ta rồi. Ấy vì nghe lời cậu, con cũng thương tình cho vay hai mươi bơ gạo rồi đấy. Sáng mai, con phải đòi sớm mới được ; không thì lại hết thôi.

Thao quay ngay lại :

– Thôi đừng đòi người ta. Và nhờ người ta không có, hỏi vay, cứ cho vay. Hình như thằng Quân nó không đi học nữa phải không ?

– Cậu tinh tiền đâu giả tiền học. Thôi đã một tuần lễ nay rồi. Nhưng may ra thì mai lại đi. Bởi có ông Quỳnh, ông Tòng là những người ngấp nghé cô Lê thì nay bạc lại to.

Thao ngăn ngừa một khắc :

– Gá một đêm như thế, phỏng được độ bao nhiêu ?

– Hôm nay đánh to, may ra được dăm đồng. Nhưng chỉ sợ bà ta lại đánh mất thì thật là dầu mỡ chó liếm.

Thao thấy tiếng lạ, hỏi ngay :

– Dầu mỡ cho liếm là thế nào ? Ông nói cái gì đấy ? Người ta có nghèo, người ta mới phải làm thế. Tại làm sao ông lại rửa người ta ?

– Không, thưa cậu, con có dám rửa

người ta đâu. Dầu mỡ chó liếm nghĩa là hồ chấu hết cả, phục dịch cả đêm mà chẳng được gì.

Thao bật phì cười:

– À, ra thế. Nhưng thế thì cũng chẳng gì. Biết mai có giả được người ta không. Tôi xem ra hình như con mẹ hàng gạo gớm lắm kia đấy.

– Thừa cậu, gớm cả. Mai mà không có giả chúng nó thì phải biết. Họ thì nói rút từng miếng thịt ra đấy.

*

Sáng hôm sau, Thao đang rửa mặt liếc xuống sân, thấy Lê cứ thập thò không dám vào. Và đã mấy lần, nàng quay ra lại quay vào.

Thao sức nghĩ đến lời bác bếp nói với mình ngày hôm qua, vội vàng ném khăn mặt chạy xuống:

– Cô Lê hỏi gì tôi đấy ?

Mặt Lê bỗng đỏ tía. Nàng ấp úng mãi mới thốt ra được một câu nó chẳng nói gì cả :

– Thưa... thưa ông... Tôi... muốn...

Dẫu rằng Thao đã tự nhủ mình phải hết sức khôn ngoan để khỏi làm tủi những người nhờ mình, nhưng lúc đó, thấy Lê, lòng chàng thấy thương cảm quả không dằn được nữa :

– Có phải cô cần tiền thì đây tôi cho cô vay. Chỗ tôi với cô ấy mà.

Không hiểu sao, Lê bỗng chối phắt:

– Không, không, có phải thế đâu. Tôi đến... để... khát tiền nhà ông đấy thôi.

Câu ấy chỉ là một câu của tự ái bật ra, nhưng Thao hiểu, Thao hiểu bởi vì Thao đã lấy lòng mà hiểu lòng. Chàng vội kéo tay Lê vào phía trong:

– Xin cô tin tôi, tin tôi như một người anh ruột của cô.

Rồi với một cái nhìn trách móc:

– Sao cô lại nỡ nói dối tôi trong khi tôi quý cô không biết đâu là bờ bến.

Cái nhìn ấy có một mãnh lực xáo trộn cả ruột gan Lê. Nàng thú, nhưng thú bằng nước mắt:

– Không, em có dám nói dối đâu. Nhưng... trông thấy ông, em ngượng lắm.

– Thôi, cô đừng khóc nữa, tôi hiểu, tôi hiểu cả. Cô cứ nên coi tôi như anh cô thì tự dưng cô không thấy ngượng nữa. Mời cô lên đây, cô cần bao nhiêu tôi xin đưa.

– Không, em không cần bao nhiêu đâu. Vì nợ người ta đòi rất quá, nên em mới phải buộc lòng hỏi ông chứ, xin ông biết cho rằng em khổ tâm lắm.

Thao vừa nắm tay Lê vừa nói:

– Không, tôi biết, tôi biết. Nhưng cô đừng ngại. Thì tôi đã bảo cô cứ tin tôi như người anh ruột ấy mà. Cô đừng nề hà gì. Cần, cô cứ hỏi tôi. Ở đời... người ta có lúc thế này thế khác, chẳng qua cũng đầu đen máu đỏ cả, chúng ta thương nhau, thế thôi.

Rồi lên đến gác, sau khi kéo ghế mời Lê ngồi :

– Chẳng qua tôi may mắn sinh vào một gia đình giàu có, thì lúc cô túng, tôi sẵn, tôi cho cô vay.

Và cười một tiếng để phá cái không khí ngưng nghịu:

– Giá thầy me cô mà giàu như thầy me tôi thì đời nào cô phải hỏi vay tôi.

Cố làm thân mật:

– Hôm nọ, cụ tôi ở đây, cụ tôi cứ than thở không có được một người con gái như cô ; và cụ tôi bảo giá có con gái thì cụ tôi muốn cho nó tính nết giống cô.

Rồi vừa đi về phía tủ sắt, vừa hỏi vọng lại :

– Em gái anh lấy hai trăm nhé?

Lê đứng phắt dậy, hấp tấp nói ngay:

– Chết ! Không ! em chỉ cần mười đồng, để giả một món nợ gấp thôi.

Mặc dầu Lê nói thế, Thao, cũng cứ lấy hai trăm mang lại, đặt vào tay Lê :

– Mười đồng thì tiêu được gì ? Thôi cô cứ cầm cả lấy hai trăm này, bao giờ cô giả tôi cũng được.

Lê luống cuống, vội vàng ấn tập bạc giả lại:

– Không ! Không ! Không ! Nếu thế thì em không dám vay nữa đâu. Vay ông mà biết không giả được thì em không dám vay.

Thấy Thao cứ cố dúi vào tay, Lê lại nói:

– Với lại em không cần gì nhiều như thế này.

Biết Lê thành thực không muốn như thế, và nếu “bị” cầm cả hai trăm thì nàng khổ lắm, Thao phải nhượng bộ :

– Thôi thế cô cầm một trăm vậy. Và nếu cô không cầm thì thật cô không phải là em tôi nữa.

Nét mặt Lê vẫn còn đầy khổ sở:

– Lạy ông, ông có thật thương em thì ông đừng buộc em phải cầm nhiều như thế. Em không dùng gì đến đâu, và rồi người ta tiêu phí mất cả.

– Thôi thế cô cầm năm chục vậy.

Lê nể quá, nàng đành nhượng bộ:

– Thôi thế em xin vay ông hai chục thôi. Hơn nữa thì em không thể giả được đâu. Mà không giả được thì không đời nào em dám cầm.

Quý nhảy vào nhà một buổi sáng
Chúa nhật đẹp trời, rồi nói rối rít :

– Đây, tôi đoán có sai đâu, đúng như
thế mà ! Gớm, hình như cô ả có chữa,
nhưng trông còn tinh lắm. Cô ả không
nhận ra mình lại còn nỉ non.

Thao trở mắt không hiểu :

– Cái gì mới được chứ ?

– Cô ả gác trong.

Thao tưởng có việc gì chẳng lành xảy
đến cho Lê, níu lấy bạn :

– Làm sao, làm sao mới được chứ?
Anh gặp y đi với ai?

Quý nói một cách khô khan:

– Còn đi với ai nữa? Đi với tất cả mọi

người. Thế ở liền đây mà anh không biết gì cả à ?

Thao càng bối rối :

– Cái gì thì nói ngay đi, cứ ồm ờ úp mở thế thì ai mà hiểu được.

– Nói thế chứ thiên hạ nó bảo anh “quân tử” cũng phải. Việc tầy đình ngay cạnh vách mà anh chẳng biết một tí gì. Tối qua, tôi đi chơi, thằng bối sấm bảo có cảnh “sộp”, tưởng ai hóa ra cô ả ! Tôi nói có sai đâu !

Thao bỗng run bắn người lên ; chàng run bởi vì chàng thấy mình tội lỗi nhiều quá. Mình thấy một người sắp chết đuối, mình có thể cứu mà mình lại không cứu! Chàng thấy rõ ràng một thiếu nữ sẵn sàng đi trên con đường lầy lội, mà chàng không chịu giơ tay ra kéo lại :

– Thế à, đến nỗi thế cơ à ? Tôi không thể ngờ đấy.

Chàng nói xong ngồi vạt ngay xuống ghế, thở dốc ra, nhưng sợ bạn biết, hỏi lôi thôi và ngờ cho mình những chuyện kia khác, chàng lại vội vàng đứng dậy :

– Đáng thương nhỉ !

Quý cãi ngay :

– Đáng thương gì những ngữ tình nết trai lơ như thế. Gớm, nó nói như mẹ môi, mình cũng không chịu được.

– Ô, tôi tưởng cô ta hiền lành nhu mì lắm chứ ?

Quý trợn mắt :

– Thế mà anh bảo là hiền lành nhu mì à ? Thế thì anh không biết xét người

thật. Hình như hôm qua là cô chị thì phải.

Thao thở phào ra một cái thở sung sướng trong khi Quý nói tiếp :

– Thế nào rồi tất cả ba chị em nhà này cũng phải qua tay tôi...

[bỏ 2 dòng]

Thao lắc đầu:

– Tôi chịu những lối chơi như anh.

– Thế thì anh chỉ thiệt...

[bỏ 2 dòng]

– Anh đạo đức một cái lối kỳ quá. Thì đấy anh xem chúng nó vẫn hư, chứ có tránh được đâu. Không anh thì cũng người khác, chẳng thay đổi tí gì cả.

Thao nói một cách băng khuâng:

– Thà người khác. Nhưng, tối hôm qua là ai ?

– Hình như cô chị cả.

– Có phải cái người béo béo, mặt tròn không ?

– Chính phải. Mặc cái áo manteau lá mạ.

– Thôi thế đúng rồi, cô chị cả đấy.

– Hình như cô thứ ba đẹp hơn cả có phải không?

– Ủ, có thể. Nhưng cô này thì không thể hư được.

Quý cười ngặt nghẽo :

– Anh thật người đời. Chị đã thế thì sao em lại không thể thế được. Rồi anh xem, tôi đã bảo là y như rằng. Nếu có

phải thế thì anh. . . không, cũng thiệt thôi. Thà anh còn hơn người khác.

Thao lặng im một lát lâu, rồi lắc đầu:

– Tôi không đời nào thế được. À mà này, anh có vào chơi đây thì cứ đi cửa trước, đừng đi cửa sau, và đừng có xuống nhà, họ trông thấy họ ngượng.

Quý cười phá lên :

– Tại sao họ ngượng? Anh tưởng họ cũng như mình ấy à? Nếu biết ngượng, họ đã chả đi như thế. Anh vào cứ mặc tôi. Hôm nay, thế nào tôi cũng phải đánh bài trong ấy, để tìm cách lôi cô em đi ăn chơi, không người khác họ phổng mặt thì uống.

Thao lắc lia lắc lịa :

– Không, không, anh muốn nghĩ thế

nào thì nghĩ. Nhưng tôi, tôi không muốn cho ai phải xấu hổ trước mặt tôi. Nếu có phải anh là bạn tôi, anh nên chiều ý muốn của tôi. Nếu ý họ biết anh quen tôi, thì họ rất có thể ngờ anh đã nói hết chuyện họ với tôi. Lúc ra vào trông thấy mặt nhau chỉ thêm ngượng cho họ, mà không ích gì cho chúng ta.

– Á à, anh nói lạ. Thế ra vì họ hư mà tôi đến chơi anh, lại bị mất tự do à ?

Thao nắm tay bạn khẩn khoản:

– Thôi anh thương tôi là hết. Tôi muốn như thế thì anh chiều tôi.

Quý nhìn Thao bằng một cái nhìn dài :

– Vâng, anh nói thế thì tôi xin nghe. Nhưng này hỏi thực : Anh chấp chơi với một trong ba cô ả đấy phải không ?

– Không, nếu có việc gì tôi phải nói dối, thứ nhất là anh. Tôi chỉ thương họ thôi. Tôi thương nhất là cô em út còn trẻ thơ, hiền lành, không đáng để cho gặp những cảnh sầu thảm như thế.

– Nhưng anh thương cũng chả lại với giới đâu. Nó thế bởi vì nó thế.

–Ồ, giới nào ở chỗ ấy. Chẳng qua hoàn cảnh bắt buộc con người ta đó thôi.

– Hoàn cảnh gì? Hôm qua, họ nằm với tôi mấy giờ đồng hồ, tôi biết chứ. Với cái tính nết như thế, thì hẳn là phải hư. Tránh đảng nào cho khỏi.

– Không, cô em khá hơn.

– Nhưng rồi họ bắt chước nhau. Khá với không khá thì rồi cũng đi đến đấy. Chỉ có chóng với chầy thôi. Hôm qua thằng bồi sấm, đòi tôi chục bạc. Có bằng

lòng, nó mới gọi đi đến. Nó cam đoan là con nhà tử tế và đẹp ngất.

Quý nhảy mấy bước Boston rồi vùng quay lại :

– Nó còn hứa sẽ gọi cho tôi cả cô em nữa cơ. Thôi được, để rồi tĩa dần cũng hết. Nhưng chỉ tiếc một nỗi, hoa đã tàn rồi mới đến tay mình.

✱

Quý về rồi để lại Thao trong gian buồng với một bâng khuâng não nuột. Cứ nghĩ rằng một ngày kia Lê vì cảnh ngộ buộc lòng cũng phải đi kiếm tiền như chị, mà lòng chàng se lại. Nhưng se thì se, chàng cũng không biết tính cách gì. Chỉ có một cách... thì chàng đã không làm được.

Nhưng không làm được thì lòng chàng bứt rứt. Bứt rứt vì thương Lê, chỉ thương thôi, chứ thật thì chàng không thấy một cảm giác gì có thể gọi là yêu cả. Lê tuy có một tâm hồn cao quý, một nhân cách khá, nhưng sự hiểu biết của nàng kém lắm, học thức lại không có, không bao giờ nàng có thể rung lên những cái mà chàng đã rung. Vả, chàng không thể nào vác một cô vợ như thế về gia đình được. Thấy mẹ chàng sẽ buồn, khổ đến thế nào.

Vì bứt rứt không thể ở nhà được, chàng gọi bếp lấy mũ để đi chơi. Ra đến cửa thì chàng gặp Diễm đi về.

Mọi lần, chàng chỉ chào qua rồi đi, nhưng lần này, không hiểu sao, chàng thấy cần phải nói với Diễm một đôi lời ngọt ngào :

– Cô đi đâu về thế ? Chà, cô xách cái gì mà nặng thế ?

– Có cái gì nặng đâu. Chị em người ta cho mấy quả bưởi đấy thôi mà. Ông muốn soi để biếu ông một quả. Bưởi này ngọt lắm.

– Vâng, thế xin cảm ơn cô. Cô cứ đưa cho bếp cho tôi. À mà này, bếp nhà tôi nó có nói lời thôi về điện với nước, cô cũng đừng nên để ý nhé. Nó già rồi, ở với tôi lâu năm, nên tôi không nỡ nói nặng.

– Vâng, bác ấy thì lắm điều lắm. Lúc tôi đến đây, tôi cũng đã mặc cả điện, nước hẳn hoi với ông, mà bây giờ bác ấy cứ kêu như đốt đồng. Ấy tôi cũng vì nể ông, chứ không thì tôi đã mắng cho tàn tệ rồi.

Thao muốn nói một vài câu nữa, nhưng cái thái độ chông lòn và hợm

hình của Diễm khiến chàng không thể chịu được. Chàng đành nói xuôi:

– Thôi cô nể tôi là hết.

Rồi chào quay đi. Vừa đi, chàng vừa so sánh người chị với người em. Dù là tràn ngập một lòng thương, chàng cũng phải buồn rầu mà nhận rằng người chị đã xứng đáng với cái số phận của mình. Còn người em ? Thật không đáng phải chịu những cảnh đau xót nhục nhã như thế một tí nào.

Vì nghĩ thế, đi loanh quanh được mấy phố, chàng lại quay về, quay về để định làm... một cái gì có thể cứu người em. Nhưng khi đến nhà, chàng lại không biết nên làm gì. Vì thế, chàng lại đâm bút rút, rồi vì bút rút, chàng lại đội mũ ra đi. Xuống đến cầu thang thì chàng nhìn

thấy Lê đang giặt áo ở sân. Chàng dừng lại hỏi ngay:

– Chiều rồi cô còn giặt áo thì khô làm sao được ?

Lê ngừng tay, nhìn chàng bằng một cái nhìn dài, rồi trả lời:

– Không, em có giặt đâu. Em sát sà phòng ngâm để đến mai cho trắng đấy thôi.

Thao tần ngần một lát :

– Cô chăm chỉ thật, tôi chưa thấy ai hay làm như cô đấy.

Bà Ký đứng ở cửa sổ, nói vọng xuống :

– Ấy thế mà vẫn ế chồng đấy. Ông xem có ai, làm mối giùm cho cháu.

Một ngao ngán mênh mông bỗng đến với lòng Thao, và một hổ thẹn cùng cực liền vẽ nét hồng trên mặt Lê.

Thao nhận thấy ngay. Rồi không muốn cho Lê phải kéo dài sự hổ thẹn chàng vội vã quay đi, cũng chẳng giả nhời bà Ký nữa. Nhưng vừa đi được hai bước, chàng lại xét thấy cái cử chỉ của mình quá tàn nhẫn, và bà Ký có thể đau đớn vì cái cử chỉ ấy, chàng quay lại, ngừng đầu lên gác :

– Thưa bà, để rồi tôi xin làm mối cho nhưng chỉ sợ cô Lê không bằng lòng thôi.

Bà Ký không hiểu cái tâm trạng của chàng cười hà hà:

– Ông đã làm mối, thì thế nào cháu chả bằng lòng. Nhưng này, hễ làm mối không xong thì ông phải đền đấy nhé !

Sự kiên nhẫn của Thao chỉ đi được có đến đấy. Chàng cố cười để che lấp những câu nói có cái ý vơ vào ấy, nhưng không tài nào cười được. Chàng quay phắt ngay đi, bụng bảo dạ : “Mẹ thế thì con tài nào mà không hư được!”

✱

Nhưng chàng ra phía cổng sau để vào đằng cửa trước. Chàng ngấm nghĩ giờ lâu rồi ngồi vào bàn giấy viết cho Lê một bức thư :

Cô Lê,

Đây là lời thành thực của một người bạn, của một người anh, đã hiểu thế nào là một kiếp người với những lỗi lầm, với những cám dỗ của nó. Vậy xin có tin cho là thành thực. Tôi chỉ vì thương cô mà

viết và không có một ý gì khác, mong cô sẽ lấy lòng mà hiểu cho. Và xin cô chắc chắn tin cho rằng người viết những dòng này không khi thị gia đình cô. Tôi chỉ vì tương lai hạnh phúc của cô mà viết, nhìn thẳng vào sự thực mà viết, mong có nên nghe theo lời một người ít nhất cũng hơn cô hàng chục tuổi và đã rõ thế nào là... nay lần mai lửa.

Kiếp người nó thế cô ạ. Lòng chúng ta thật không muốn, nhưng nhiều khi cảnh ngộ buộc chúng ta phải làm. Tôi chỉ nói có thế, và tôi tưởng cô cũng đã hiểu cái thâm ý của tôi.

Bây giờ ở Lào còn lộn nhộn, có chưa sang được, cô nói cô có quê, vậy cô nên về nhà quê đi.

Người ta gây dựng được một cuộc đời đẹp đẽ thì rất khó, nhưng phá đi thì rất dễ,

chỉ là vấn đề của một phút lằm nhĩ.

*Mấy lời thành thực xuất từ đáy lòng,
mong cô nghe theo để cho kẻ viết nó khỏi
ngậm ngùi về thân thế cô mai sau.*

Nay kính,

Thao

Chàng viết xong, lấy ba tờ giấy một trăm bỏ cả vào trong phong bì, rồi gọi con sen :

– Mày đem cái thư này đưa cho cô Lê, đưa giấu đừng cho ai biết. Thứ nhất là bếp. Nếu để cho nó biết tao giết đấy.

Con sen cầm bức thư tủm tỉm cười:

– Cậu đã dặn thế, đời nào con dám.

– Ủ, thế thì tốt. Đây tao cho một đồng. Hễ mà bếp nó biết, nói đến tai tao, tao xẻo tai mày.

Con sen cầm đồng bạc cười:

– Sao cậu lại sợ bác bếp thế ? Bác ấy biết thì bác ấy dám làm gì cậu.

Thao giật phăng ngay đồng bạc lại :

– Tao không đùa với mày, chúng mày biết đâu. Thôi không cho nữa, chờ một tháng không thấy ai nói gì, tao mới cho, nhưng tao cho hẳn ba đồng. Mày muốn có ba đồng hay muốn tao đánh cho một trận nên thân rồi đuổi đi thì tùy mày.

✱

Thao gửi thư và tiền đi rồi, lòng như thấy nhẹ đi một chút. Chàng tha thiết cầu mong Lê sẽ nghe nhờ mình, và chàng chắc chắn rằng Lê sẽ nghe, bởi chàng biết Lê đau khổ lắm. Chàng tin rằng Lê

cũng cảm thấy như mình: một cuộc đời như thế chỉ đưa đến con đường gai góc. Tuy thế, nhưng chàng cũng vẫn hồi hộp, vì chàng lo rằng Lê không nhận số tiền.

Trước kia thì chàng chỉ nghĩ rằng cần phải cứu một người thì cứu, nhưng bây giờ, tỉnh trí nghĩ lại, chàng lại thấy bao nhiêu băn khoăn tung hoành ở trong lòng, và bao nhiêu câu hỏi nổi lên ở trong đầu. Nếu Lê bằng lòng về rồi thì sau khi tiêu hết ba trăm bạc, lấy gì mà sống? Và một người con gái một thân một mình ở chốn thôn quê thì sẽ gặp bao nhiêu nỗi khó khăn cô quạnh. Nàng có chịu được cô quạnh, vượt được khó khăn không? Còn gì gì nữa...

Một khi người ta đã đặt những câu hỏi cho tương lai thì thật nó không cùng.

Chàng còn đương rối lên bởi những

ý nghĩ hời hợt khắc khoải thì con sen lên, mặt mày hớn hởi:

– Thưa cậu, con đã đưa cho cô ấy rồi a. Cô ấy cầm ngay.

Rồi cười chúm chím :

– Cậu đưa thì làm gì các cô ấy chả cầm.

Thao quắc mắt, vì nóng muốn biết kết quả :

– Tao không đùa với mày, và nhớ không phải tao viết thư chim các cô ấy.

Xưa nay, Thao ít nói to và gắt gỏng, nên con sen sợ, chỉnh sắc mặt lại ngay.

– Thế nào cô ấy cầm ngay chứ ?

– Thưa cậu, vâng ạ. Nhưng cô ấy không bóc xem, và con cũng chả thấy cô ấy nói gì.

– Thế bây giờ mày lại xuống đi, cô ấy sẽ nói gì đấy !

Con sen xuống chừng mười lăm phút lại lên:

– Con chả thấy cô ấy nói gì cả. Cô ấy cứ ngồi im ở chỗ, mặt trông cứ lăm lăm lì lì, mà mắt thì đỏ hoe. Hình như cô ấy khóc ấy cậu ạ.

– Khóc ?

Rồi chàng lăm bắm:

– Tại sao lại khóc?

Câu hỏi ấy với bao nhiêu hình ảnh bị gợi theo nó, làm chàng chìm vào trong cái im lặng nghĩ ngợi. Lúc chàng ngừng đầu lên thì vẫn thấy con sen khoanh tay đứng một bên. Giọng chàng tự dừng trở nên ngọt ngào và thấm thía :

– Con xuống bảo cô ấy thế nào thì giả nhời cậu tôi để cậu tôi yên lòng. Con nhớ bảo kín đừng để cho ai biết nhé. Cậu không muốn có chuyện nói ra nói vào lời thôi, để người ta có thể ngờ vực những điều nhảm nhí về cậu. Cậu không có chim chuột gì các cô ấy đâu.

Giọng nói thắm thía ấy làm cho con sen tin ngay. Nó mất hết vẻ nhí nhảnh:

– Vâng, bây giờ con hiểu rồi, con bảo khế cô ấy thì không ai biết cả: Con biết cậu không bao giờ thèm đến các cô ấy rồi.

– Không thèm thì cũng không phải. Tính cậu không hay borm sớm. Thôi con đi đi.

Lần này, nó xuống thoát một cái lại lên ngay:

– Con xuống thì cô ấy gọi con lại ngay. Cô ấy hỏi con có phải cậu chờ giả nhời không. Con gật đầu thì cô ấy bảo con thưa với cậu chờ đến sáng mai, để cho cô ấy nghĩ kỹ đêm nay đã. Cô ấy dặn con phải nói khéo với cậu, và cô ấy lại bảo dù thế nào, cô ấy cũng cảm ơn tấm lòng tốt của cậu đối với cô ấy.

Dù thế nào, cảm ơn tấm lòng tốt ! Đó những câu nó làm cho Thao phải nghĩ ngợi miên man, và làm cho chàng lo đến sự không bằng lòng của Lê.

Chàng vội vàng vào bàn viết một bức thư khác cho Lê, nhưng viết xong, chàng lại sê, sê rồi ngồi nghĩ một lúc lại viết, viết để rồi lại xé nữa. Sau cùng chàng ném bút đứng dậy :

– Lấy mũ áo đây, tao đi chơi.

Ra tới đường chàng mới thấy rằng cần phải gặp Lê một lần cho lâu lâu để nói rõ cho nàng biết hết cái nguy cơ nó đang chờ nàng về mai sau. Chàng thấy cần phải nói thật, nói thật hết, nói rõ nhiều, chứ viết thư thì không thể đủ được.

Cả cuộc đời một thiếu nữ đâu có phải chuyện chơi mà bảo úp mở cho được. Trí đã quyết như thế nên chàng bình tĩnh. Chàng đi loăng quăng mấy phố rồi thấy gần đến giờ ăn, chàng quay về.

Đến đầu phố thì nghe có tiếng người gọi mình, chàng ngừng đầu lên thì là tham Thanh.

Tham Thanh thấy chàng, nắm ngay lấy tay xin lỗi rồi rít :

– Thôi nhà tôi nó bận ba, tôi lạy anh

tha cho nó. Đàn bà họ quàng xiên, có hiểu những ảnh hưởng khốc hại của việc mình làm đâu. Họ chỉ biết có ghen, rồi láo lếu, chứ còn có phân biệt gì là phải trái, có nghĩ đâu đến cái chỗ xấu chàng hổ ai. Tôi đã mắng cho nó một trận nên thân rồi, tôi định lại tận nhà xin lỗi anh, nhưng nó ghen quá, tôi lại đẩy chỉ sợ nó nghi... Đã ghen lên là nó như điên, liều lắm. Vì thế cho nên tôi còn trùng trình chưa dám lại anh. Thôi anh thương tôi mà tha cho nó. Thật là lỗi tại tôi không biết dạy vợ.

– Có gì đâu. Thôi anh không phải nói nữa. Thật bây giờ tôi không còn nghĩ gì đến việc ấy nữa. Chỗ chúng mình với nhau.

– Ừ, tôi vẫn biết tính anh xưa nay đại lượng lắm. Khỉ, mình cũng chàng mòng tí tí, ai ngờ chuyện lại xảy ra to.

– Thế anh rắc rối thực đấy à ?

– Có vài bốn lần thôi. Nhưng không hiểu sao con quỷ nhà tôi nó dò biết được. Thì có gì đâu. Tôi gặp cô ả ở nhà một người bạn. Hôm ấy, chúng tôi nhẩy đầm, phá phách. Thế rồi khuya, biết tôi ở cùng phố với cô ả bạn nhờ tôi đưa về hộ. Thì anh còn lạ gì sau khi rượu say và sau khi nhẩy đầm... bọn đàn ông chúng ta... ngồi cạnh gái. Tôi tán tỉnh có vài câu là cô ả bằng lòng ngay. Ấy thế là tôi lái ô-tô đến một con đường vắng. Ấy thế rồi từ sau tôi cho tin một cái là cô ả đến chỗ hẹn. Nhưng nó làm tiền riết lắm, giá nhà tôi không biết thì tôi cũng phải thôi.

Thao lặng thinh thì Thanh lại nói tiếp :

– Nghe đâu cô ả còn một con chị và một con em nữa... (Bỏ 8 chữ) Con em thì

trông kháu lắm... (bỏ 6 chữ) Tại sao anh ở ngay cạnh vách không lợi dụng đi. . . (bỏ 3 dòng)

– Anh thì còn lạ gì tính tôi.

– Phải tôi biết, anh chỉ ăn chơi gái giang hồ thôi.

– Con nhà tử tế, tôi không nỡ thế nào ấy.

Thành bỗng cười lên sảng sặc:

– À cô ả nói về anh nhiều điều buồn cười lắm cơ. Hẳn bảo hình như anh ái nam, ái nữ hay sao ấy, tôi phải cải chính mãi. Hẳn lại còn nói anh sợ lão bếp già nhà anh như cọp.

Thao cũng bật buồn cười:

– Những điều cô ta nghĩ về tôi, tôi hiểu cả. Thì anh tính với cái lòng nông

nỗi của thiên hạ, họ biết sao được lòng mình !

– Phải, cái bọn hư hỏng thấp kém ấy biết làm sao được cái chỗ khả phủ của những con người nhớn như anh. Rồi thì lũ ấy đến dặc dầy về tay người... (bỏ 2 chữ) cả, chứ người mình thì còn bố ai dám chuốc về nữa. Hình như họ là những con nhà tử tế, mới ở đâu về Hanoi được ít lâu. Sao trong có mấy tháng mà đã chóng hư thế

– Thì anh tính đất Hanoi này nó đẻ ra biết bao cần dùng, và gây ra bao nhiêu cám dỗ !

✱

Thao về gần đến nhà thì đã thấy bác bếp thập thò ngoài cửa :

– Thưa cậu, có cô Ngọc với một cô nữa lại chơi với cậu.

Thao giật mình :

– Thôi chết rồi! Hôm nọ tôi hẹn cô ấy chiều nay lại chơi, ấy thế mà tôi quên khuấy đi. Các cô ấy đến đã lâu chưa?

– Thưa cậu, đã gần nửa giờ, con phải nói mãi các cô mới chịu chờ cậu.

Ngọc là con một ông phủ bạn đồng liêu với cụ Án, và hiện nay đang học ở ban được sĩ. Ngọc quen biết Thao từ lúc còn ở tỉnh nhà, vì hai nhà đi lại với nhau rất thân. Đã có lần, mẹ Thao muốn hỏi Ngọc cho Thao, nhưng Thao vì chưa muốn lấy vợ, nên không thuận. Ngọc bây giờ ở trọ học nhà chú Thao ở đường Quan Thánh, nên hai người thường gặp nhau luôn.

Thấy Thao, Ngọc trách ngay :

– Bây giờ tôi mới thấy anh sai hẹn là một.

– Tôi có một việc cần, chị tha lỗi cho tôi. À chị Chi ! Để các chị phải chờ, tôi thật láo lếu quá. Nhưng tôi báo cho chị cái tin này thì tất là chị vui mừng mà tha thứ cho tôi. Tôi đã tìm được người bằng lòng đi Saigon để đổi cho anh Thăng rồi đấy. Nhưng họ đòi các những tám trăm cơ. Tôi cũng chả cần đợi biết ý kiến anh ấy, tôi cứ bằng lòng. Tôi cũng thừa biết anh ấy chả cầu mong gì hơn là về đây để được gần chị. Khi làm lễ cưới, chị phải cho tôi uống rượu thật say đấy nhé !

Chi mặt mũi hớn hờ:

– Anh chỉ gào rượu, chứ anh có uống được bao nhiêu đâu. Ổ thể thì may

quá. Tôi đã định : nếu Thăng không xin đổi được ra ngoài này thì tôi xin thôi dạy học, rồi bảo Thăng xin phép về làm lễ cưới, rồi tôi vào trong ấy với Thăng. Được thế này thì êm đẹp quá, nhưng tôi chỉ lo món tiền ấy to quá mà Thăng thì nghèo.

– Ô, tôi có cũng tức như anh ấy cỏ. Úi già, chỗ bạn bè, đồng tiền đồng nong... thôi chị đừng nghĩ đến việc ấy. À thế bây giờ hai chị sôi rượu gì nào ? Hai chị ở đây sôi cơm với tôi, rồi tôi đưa hai chị lên quán ngựa. Trên ấy tối nay vui lắm.

– Nhưng chúng tôi chưa dọn nhà.

– Ô, lo chi điều ấy, hai chị đến tôi, chứ đi đâu mà ngại. Chị Ngọc thì tôi gọi đây nói bảo với chú tôi đừng chờ cơm, còn chị Chi thì cho bếp nó đi xe đạp lên dọn. Đây với hàng Bún có bao xa. Kia,

cái việc ấy, có gì phải bàn nhau. Tôi nhất định là như thế rồi. A lê bếp, lên hàng Bún, và nhớ làm những thứ gì thật ngon để hai cô soi.

Ngọc cười:

– Cái lối mời của anh là bắt cóc. Chúng tôi chả bằng lòng cũng chả xong với anh.

– Vâng, nếu thế thì hai chị biết điều lắm. Chị Chi, thôi lần này chị đừng uống quinquina nữa, uống thứ gì cho nó mạnh mạnh lên một chút. Còn chị Ngọc thì lại cứ nhất định Cap Corse chứ.

– Thôi lần này tùy anh, anh uống gì chúng tôi uống nấy.

Cầm cốc rượu, Chi nhìn Thao và nhìn Ngọc:

– À anh, anh cũng phải nghĩ đến sự lấy vợ đi chứ, chả nhẽ nhà cứ quanh quẽ như thế này mãi ư? Anh không thấy buồn à?

– Không. Lâu lâu, các bạn đến chơi, các chị đến chơi thế là tôi vui rồi.

Và sau khi nhấp chén rượu:

– Ấy, thầy đề tôi cũng cứ giục mãi, nhưng tôi hình như xét thấy mình không đủ điều kiện để đem đến hạnh phúc cho một người đàn bà, nên tôi cứ sờ sợ... không dám làm cho người khác phải khổ vì mình.

Ngọc sốt sáng nói ngay :

– Tôi tưởng anh thừa điều kiện hơn ai hết chứ. Có lẽ anh khó tính, còn kén đấy thôi.

– Không, các chị là chỗ thân tình, tôi đâu dám dối trá và giấu diếm. Tôi là gì mà dám nghĩ đến sự kén chọn. Nhưng không hiểu sao tôi không thấy thích lấy vợ. Có lẽ tôi ích kỷ, có lẽ tôi sợ mất yên tĩnh, hay có lẽ là tôi vốn... gì không muốn cho ai đột nhập vào cái đời tinh thần thâm kín của tôi.

Ngọc gật gật đầu:

– Đều không phải cả. Tại anh tham quá và cũng tại anh... hoang quá. Anh muốn đem cho tất cả, để rồi được tất cả.

Rồi nghiêm ngay sắc mặt lại :

– Như thế thì anh cứ kén đến hết đời cũng không gặp đâu. Đàn bà chúng tôi xoàng lắm, đâu có được một tâm hồn cao rộng như thế để hưởng ứng với tâm hồn anh.

– Ô, sao chị cứ nói xấu chị, nói xấu đàn bà như thế. Tôi xét tôi thì có lắm cái lỗi thôi lắm, chẳng có gì là cao rộng như chị nói đâu.

Ngọc như theo đà tư tưởng của mình, không để ý đến lời nói của Thao :

– Chúng tôi ấy à? Chúng tôi chỉ có thể đẹp đẽ, chứ không bao giờ cao rộng được, anh cũng phải liệu phiên phiên đi, chứ không thì chỉ uống công vô ích thôi.

Thao cười :

– Có đâu tôi dám cao vọng, và có những ý nghĩ quá lố về giá trị mình như thế. À mà này, tôi hỏi thật hai chị nhé: đối với chị như thế nào là một người chồng lý tưởng ?

Từ miệng Ngọc thốt ra như một hơi lửa bỏng:

– Như anh.

Thao có cái cảm tưởng như má mình bị chàm. Chàng vừa phác một cử chỉ để chối thì Chi đã nói:

– Không, chị Ngọc chị ấy nói thật đấy. Anh có đủ đức tính để làm người chồng lý tưởng của đàn bà. Đây là tôi nói hạng đàn bà kha khá ấy, chứ hạng thấp hèn thì nói làm gì. Chị Ngọc chị ấy xét người thế mà tinh lắm.

Thao cười khà khà:

– Ô, chị Ngọc chị ấy thương tôi, chúng tôi biết nhau từ thuở bé, kể gì. Với tấm lòng thương tôi, chị ấy xét tôi cái gì là chả hoàn toàn.

Ngọc nói bằng một giọng tin tưởng:

– Giá bây giờ có người ghét anh thì họ xét anh lại thấy hoàn toàn hơn.

Vừa lúc ấy thì Chi nhìn thấy có người ngấp nghé ở cửa sau.

– Kìa, có cô nào hỏi anh.

Thao tưởng là Lê giật mình quay lại :

– À cô Trà, cô cần dùng gì tôi đây?

Trà tiến vào hai bước :

– Tôi muốn ông đổi dùm cho tờ giấy năm đồng để tôi giả tiền xe.

– Vâng. Cô bảo bếp tôi nó đổi cho. Nó có cả hào đấy. Tôi chỉ có giấy lẻ thôi, chứ hào tôi không có.

– Thôi giấy lẻ cũng được.

Sau khi Thao đổi xong quay vào, thì Chi hỏi ngay:

– Ai đấy, người này tôi trông quen lắm. Hôm nọ hình như tôi gặp cô ấy đi

với anh tham Thành ở đường Hồ Tây.

– Điều đó thì tôi không biết. Cô ấy thuê ở gác trong.

– Rõ ràng... Hôm ấy anh tham Thành gặp tôi vội vàng kéo mũ xuống. Tôi biết anh ấy giấu, tôi phải làm lơ đi. Tôi lại cứ tưởng là anh ấy đi với cô đầu hay gái nhảy.

Thao chép miệng:

– Chị tính cô đầu hay gái nhảy thì cũng là đàn bà, cũng là người, cũng là đầu đen máu đỏ cả.

Ngọc can thiệp ngay :

– Đấy, tôi bảo đàn bà chúng tôi không thể cao rộng và to lớn ở những chỗ như thế – thế nào, tôi nghe nói gác trong nhà anh có nhiều cô xinh lắm ở thuê phải không?

– Cũng gọi là. Nhưng thật thì tôi cũng không để ý đến chỗ họ đẹp hay xấu đấy.

– Vì thế anh cứ nói là gọi là, phải không ? Như thế thì người xấu đối với anh rất lợi, mà người đẹp lại rất thiệt.

Cả ba cùng cười.

Con sen bưng bát đĩa lên để bày bàn.
Thao lấy cốc ra trông cho nó bày, sẽ hỏi:

– Thế nào ?

– Cô ấy khóc ghê lắm cậu ạ.

Lòng Thao, vì chuyện trò với hai bạn vừa bình tĩnh được một lúc, lại thấy nao lên.

Đêm ấy vì Thao đi chơi với Ngọc và Chi tới mười hai giờ nên mệt. Vả chàng nháy mắt nhiều, lại rượu say, nên vào giường là ngủ ngay. Nhưng đến năm giờ thì sức nghĩ đến Lê, chàng đã choàng dậy. Chàng muốn gọi con sen, nhưng nhìn đồng hồ thấy còn sớm, chàng thương giấc ngủ của nó, lại thôi. Từ đấy thì chàng không ngủ được nữa. Chàng ra hàng hiên để tập võ thì thoáng thấy bóng Lê tụt vào trong nhà. Chàng đồ chừng rằng cả đêm qua nàng không ngủ. Chàng nhòm xuống sân thì thấy Lê vào nhà bếp. Mười phút sau thì con sen đem một phong thư lên. Ra Lê thức, chỉ đợi chàng dậy là đưa.

Chàng mở ra thì thấy y nguyên ba trăm bạc và một tờ giấy đặc chữ.

Ông Thao,

Tôi biết ông thương tôi mà tôi muốn quỳ xuống lạy ông, chỉ mong sao được làm con sen để hầu hạ ông suốt đời. Nhưng tôi đã nghĩ kỹ cả một đêm, tôi không thể theo lời ông được. Mẹ tôi đã như thế, các chị tôi đã như thế, nếu bây giờ thiếu tôi thì còn sẽ đến thế nào? Thứ nhất là thằng Quân nó bé bỏng, ai săn nom nó.

Tôi vẫn biết cái điều ông khuyên tôi là một điều rất phải, nó sẽ tránh đi được bao đau xót cho đời tôi, nhưng lòng tôi không cho phép tôi lìa bỏ gia đình trong cơn... nghiêng ngửa để đi tìm lấy sự an toàn cho một thân mình thì ông bảo sao. Thôi đành nhục nhã, đau xót thì cùng chịu với nhau vậy. Mẹ xấu thì con phải bán, chị hư thì em phải dơ, có thế nào thì tôi cũng cam chịu với giới.

Đang lúc này mà tôi bỏ đi thì thật tôi không đang tâm một tí nào. Thôi lạy ông đừng giận tôi về chỗ không theo lời ông được, mặc dầu tôi biết ông thương tôi một tấm lòng thương như giời, như bể, chỉ mong muốn cho đời tôi sau này được đẹp đẽ. Nhưng ông thử nghĩ coi, gia đình đã thế thì tôi còn vui gì được nữa.

Với ông như là cha mẹ, nói thật với ông cũng không còn là nhục. Các chị tôi tuy thế, mẹ tôi tuy thế, nhưng vẫn còn nể tôi. Có mặt tôi ở đây thì may ra sự khổ não của nhà tôi cũng đỡ được đôi phần và ít ra thằng Quân cũng có người săn sóc bảo ban nó. Thấy tôi lại chỉ có một mình nó thôi.

Có thế nào, tôi đã nói hết. Lạy ông đừng giận tôi tội nghiệp. Tôi sợ ông, kính ông lắm, muốn nghe lời ông lắm, nhưng thế thì lòng tôi nó bào hao làm sao ấy, xin

*ông thương tình mà đừng trách tôi là một
đứa có óc và không biết nghe lời nói phải.*

Nay kính lạy

Lê

PHẦN THỨ BA

Nghe tiếng còi xe hơi, Quý chạy ra. Thao bảo ngay :

– Anh có bận không? Chúng ta đi chơi.

Quý giơ tay đón những hạt mưa bay:

– Mưa rét chết đi thế này, đi đâu bây giờ ?

– À, đi đâu thì đi.

Quý ngần ngại:

– Tưởng tượng đêm về rét thế này...

– Thì ta tìm chỗ nào chơi đêm khỏi phải về.

– Ủ, thế thì đi.

Cho xe chạy rồi, Thao đề nghị:

– Hay ta đi tìm cái “khoản” gác trong.

Quý trở mắt không hiểu, thì Thao đã lại nói luôn:

– Lạ thi nó cũng hay.

– Ồ, sao anh...

– À, trước kia khác, bây giờ khác.

Quý vỗ vào lưng bạn :

– Có phải thế anh làm phiền tỏa cuộc đời không, mà anh chỉ nểm thừa người ta thôi. Muốn thế thì nháy một cái nó vào, việc gì phải đi lồi thôi như thế này.

– À, tôi lại không muốn thế.

– Thế thì có giờ cũng không hiểu anh.

– Giờ không hiểu tôi, nhưng yêu tôi thì anh hãy chiều tôi.

– Được rồi, thế thì đi.

Xe ô tô đỗ trước một căn nhà có vẻ lương thiện lắm. Thao thấy thế hỏi ngay:

– Ô, thế không phải sấm à? Sao hôm nọ anh bảo với tôi là bồi sấm cơ mà?

– Phải rồi, chủ nhà này trước kia là bồi sấm, bây giờ y có cái bàn đèn để tiếp một vài ông khách quen và sang, cùng tìm cách làm tiền những cô gái nhà tử tế còn bỏ ngõ trên con đường trụy lạc. Một tay y đã “giúp” bao nhiêu cô vỡ lòng trong nghề nghiệp hay, để rồi về nghỉ

trong nhà lục-sì.

– Ô, thế thì cái “khoản” kia cũng chưa đến nỗi trụy lạc lắm.

– Thì ở đây toàn gọi cánh sộp, ít nhất cũng từ năm tờ giở lên. Nhưng anh tính, . . (bỏ 8 chữ) rồi cũng chả mấy nỗi mà trụy lạc thực thụ.

Chủ nhân với cái nước da cấu ra sái, tiếp hai người bằng một thứ lễ phép nó “lễ phép” quá cho nên nó thành ra khả nghi, và buộc người ta không muốn ngờ vực cũng phải ngờ vực.

Sau khi nghe Quý nói mấy câu, y vâng vâng, dạ dạ rồi rít :

– Dạ, dạ, bẩm được. Chỗ ấy con bảo nhà con nó đi thì dễ lắm. Có phải cái nhà có ba chị em và có cái ông tham tre trẻ ở ngoài ấy phải không ạ? Dạ, bẩm thế

thì được, được. Nhà con nó lại đẩy đánh chẵn luôn.

Rồi cúi xuống nói một cách thân mật vào tại Quý :

– Bẩm quan, cái số cô em cũng đã lại được rồi cơ đấy ạ.

Quý vui mừng:

– A, à, thế thì còn chờ gì mà không gọi luôn tất cả lại.

Tên ma-cô lắc đầu :

– Tất cả thì không được a. Họ còn giấu nhau. Quan muốn thì để nhà con “tiểu di” từng cô một. Đêm nay quan muốn gọi cô nào thì tùy quan. Nếu gọi cả lại, nhỡ họ chạm trán nhau thì rồi nhà con mất kiểm. Họ then, rồi giận nhà con, không lại nữa. Quan lần trước đã biết cô

chị, thôi lần này để con gọi cô em.

– Hay nếu quan còn mển cảnh cũ thì để con lại gọi cô chị. Cái ấy tùy quan. Hay quan muốn cảnh sộ hơn thế nữa, thì cũng có, nhưng nhất định là phải mười lăm tở. Nhà con nó thả đi đánh chần quen một nàng thật là tuyệt!

Quý quay sang bạn :

– Nào, anh thích chị hay em đấy ?

Thao còn choáng váng bởi những lời nói của tên ma-cô, giả nhời một cách hững hờ:

– Ai cũng được.

Quý đề nghị:

– Thôi anh con em, còn tôi thì cái cô “tuyệt” ấy.

Quay sang tên ma-cô :

– Thôi này cậu, cả hai “trời” chết hai mươi tở đấy thôi. Cậu bằng lòng hay không bằng lòng nói ngay để chúng tôi đồng, chứ chúng tôi không biết mặc cả.

✱

Lúc nằm vào bàn đèn, Thao mới gọi chuyện:

– Này bác, cái cô em út nhà ấy liệu có gọi được không ? Hình như cô ấy đẹp hơn hai cô chị thì phải.

Miệng chàng hỏi mà lòng chàng run. Cái vẻ mặt căng ra vì cảm động của chàng như bị treo trên hai làn môi thâm sì và mỏng dính của tên ma-cô. Tên ma-cô nâng chiếc tàu dăng cho chàng, rồi chậm

rải, chậm rãi cái thứ chậm rãi ghê khiếp của con đĩa nó lăn trên da thịt người ta :

– Cái khoản này còn khó. Nhà con lại đằng ấy đánh chẵn đã “rỉ tai” mấy lần, nhưng cô em còn giữ giá. Và cô em chưa có chỗ cần tiêu như hai cô chị. Nhưng rồi đi đâu khỏi, chờ lúc cô em cần tiêu quá, nhà con nó nói trắng ra thì lại cùn cùn đến như lợn ăn khoai ấy mà.

Lòng Thao đã hóp lại càng hóp thêm. Chàng cố mãi mới hỏi được tên ma-cô:

– Thế lúc đầu nói thế nào mà dụ được người ta đến?

Tên ma-cô chúm chím cười, cười cái cười kín đáo nhưng rất lộ liễu của tội ác :

– Bẩm bi mật nhà nghề.

Quý vớ lên đùì bạn :

– Anh thực thà quá – Và tôi xin cậu, cậu đừng có bịp tôi – Thì có khó gì. Lúc thấy các cô nàng cần tiền, đã là chỗ bạn chần cạ quen nhau, sẽ vỗ vai một cái: “Ồ! tội quái gì mà chịu túng, này có một người giàu và trẻ quý cô lắm đấy nhé! Cô cứ bằng lòng thì tha hồ tiền tiêu...”

Quay sang tên ma-cô:

– Có phải vợ cậu tấn công như thế không?

Tên ma-cô vừa vờn điệu thuốc phiện trên mặt tẩu, vừa cười hể hể, để lộ những cái răng sún gợn lên những bựa :

– Lạy quan, quan sành lắm, bố con cũng chả giấu gì quan được. Vâng, đích thị, ấy thế rồi cô nào bằng lòng thì đi.

Lòng Thao đã như tê như dại:

– Thế thì cờ bạc nguy hiểm lắm nhỉ?

– À, thì hẳn thế, nhưng ai bảo chơi.

Tên ma-cô đưa dọc tàu cho Quý:

– Bấm quan, cũng nhiều cô không cờ bạc, nhưng vì cảnh nhà túng bấn cũng phải đi khách.

Quý nhả khói lên giời, rồi buông dọc tàu, ngồi nhòm dậu:

– Ô, cái số ấy ít lắm, họa hoằn thôi. Còn thì toàn là tinh nết hư hỏng, bạc bài, thích ăn thích mặc.

Có tiếng gõ cửa. Thao liền bảo bạn:

– Thôi anh tránh đi, tôi không muốn anh ngồi đây cho y trông thấy, y phải xấu hổ.

Quý không muốn đi :

– Ô, chúng nó còn xấu hổ gì nữa đấy.

Thao khẩn khoản:

– Thôi xin anh chiều tôi.

Quý đi rồi, Thao liền đứng nấp vào sau cánh cửa. Chàng nghe rõ ràng tiếng Trà hỏi tên ma-cô:

– Ai đấy, lạ hay quen ?

– Lạ.

Một mùi nước hoa phao phảo lay vào mũi Thao. Thao vẫn... ngượng ngượng đứng yên trong xó cửa thì Trà đã hất hàm hỏi tên ma-cô :

– Nào ai đâu ?

Tên ma-cô chỉ tay về phía cửa. Trà quay lại nhìn thấy Thao bỗng tái mặt, rồi toan chạy trốn. Nhanh tay, Thao đã nắm được:

– Cô... cô đừng ngại... tôi sẽ giữ kín cho cô. Tôi... không phải... tôi không... cô đâu. Tôi sẽ cho cô thật nhiều tiền.

Trà lúc ấy hình như xấu hổ lắm, cứ muốn vùng ra để chạy, nhưng bị Thao nắm chặt quá, không chạy được nữa :

– Ô hay... kia, tôi đã bảo cô thế mà. Tôi sẽ cho cô năm chục. Tôi thế không nói với ai. Tôi thế không làm nhục cô.

Không biết vì lời nói tử tế của Thao hay vì cái số tiền to lớn nó có một mãnh lực mầu nhiệm, Trà không rầy rụa nữa. Rồi Trà quay vào:

– Thôi xin ông. thương... ông đừng...

Thao ngắt lời:

– Thì tôi đã lấy danh dự thế với cô như thế. Xin cô cứ tin, tôi không phải là hạng người tệ đâu.

– Vâng, thế thì xin cảm ơn ông.

Trà nói xong lại phía bàn đèn ngồi xếp xuống giường, cúi đầu, lặng im.

Thao toan nói mấy câu nữa để an ủi nàng thì Quý đã ở phía trong xô ra :

– Ô, tưởng ai cứ làm gái mãi ?

Thao đứng phắt ngay dậy, ru bạn vào nhà trong, rồi chàng gắt bằng tiếng Pháp :

– Ô, anh không nể tôi. Tôi không muốn anh làm nhục người ta trước mặt tôi. Nếu anh thế thì mất anh em bây giờ đây.

Nghe cái giọng gay go của Thao, Quý vội vàng xin lỗi, rồi lảng đi. Thao quay vào ngồi bên Trà, nắm tay nàng :

– Thôi, em đừng để ý gì nhớ. Bạn tôi say rượu đấy mà.

Tên ma-cô có thì giờ đâu để cảm động:

– Bấm quan lên gác, hay quan. . . .(bỏ 2 chữ) đi đâu. Nếu quan ở đây thì con xin tính quan thêm hai đồng. . (bỏ 8 chữ).

Thao còn lưỡng lự chưa biết xử trí ra sao thì tên ma-cô lại nói :

– Hay quan ngủ đây, tội gì đi đâu cho nó rét.

Thao nhìn Trà toan để hỏi ý kiến, nhưng Trà cứ cúi gằm mặt, tay gãi gãi vào chiếu.

Cái cảnh người con gái bị hổ thẹn, bị nhục nhã không dám ngóc đầu lên, dội vào lòng Thao một xót thương không bờ

bến. Chàng tiến lại nắm tay Trà kéo dậy một cách nhẹ nhàng như đối với một người em. Rồi chặc lưỡi bảo tên ma-cô :

– Chúng tôi không ở đây, nhưng cũng cho bác hai đồng.

Ra tới cửa, thấy gió đông lồng lộng, chàng sẽ bảo Trà :

– Em quấn kín cái khăn vào cổ, không nhớ ho đấy. Thôi em ngồi lên trên này, gần máy cho nó ấm. Ở trong xe hình như có cái chăn dạ để đắp chân đấy, em nhớ kéo lên phủ không lạnh.

Xe đã chạy được năm trăm thước, Thao vẫn không biết là nên đưa đi đâu. Chàng không thấy rạo rức về nhục dục, chàng chỉ thấy cần có chỗ nào ấm để nói vài câu với Trà thôi. Nhưng chàng chưa nghĩ được ra chỗ nào.

Thấy Thao cứ vắn xe cho chạy lung tung khắp Hanoi mà không đỗ, Trà sẽ nghiêng mình về phía chàng :

– Chúng ta... đến đâu chứ ? Không thể này rét anh.

– Không, anh không rét, chỉ sợ em.

– Không, em mặc măng-tô cũng không rét, nhưng chả nhẽ cứ đi thế này cả đêm ở ngoài đường à?

Nhìn thấy một hiệu cao lâu, khách ra vào tấp nập, Thao đề nghị:

– Hay ta vào ăn uống cái gì ?

– Tùy anh.

*

Khi tên hầu sáng khép cửa ra rồi, Thao liền xích ghế lại gần Trà, sẽ phớt một cái hôn trên mái tóc nàng:

– Em... Từ giờ... à em có chữa phải không?

Trà vừa lắc đầu để chối thì Thao đã đặt bàn tay vào má nàng:

– Em đừng nên nói dối anh. Em không hiểu anh nhưng rồi một ngày kia em sẽ hiểu. Anh không phải là hạng người... như những người khác đâu. Em cứ nói thực đi rồi anh sẽ tìm cách giúp em.

Trà gật đầu. Thao mở vi lấy ra một tập giấy bạc, rồi với chiếc vi đằm của Trà để ở trên bàn:

– Đây anh cho em năm chục, từ sau em có cần dùng, cứ hỏi anh. Đừng đi như thế này nữa mà hại cái thai.

– Vì thấy em ở bên Lào mất việc, nên em buộc lòng... chứ em muốn chi thế này.

Thao biết Trà nói dối, nhưng cũng vờ tin:

– Anh hiểu các cảnh đời. Dù cảnh nào... thì một khi đã phải đi như thế này, em cũng khổ tâm lắm, đau đớn lắm.

Rồi chàng giơ tay :

– Anh thề không khinh em đâu, mà chỉ thương em thôi.

Trà ngả đầu vào ngực Thao:

– Cảm ơn anh. Lúc này, nghe bạn anh nói em thẹn quá.

– Thế em cũng hiểu tiếng tây à ?

– Vâng thưa anh, em đã học đến lớp nhất.

Thao sực nghĩ đến Lê:

– À thế cô Lê có đi học bao giờ không?

– Nó chỉ học đến lớp nhì thôi. Em thi không đỗ thì nó cũng phải về ở mỗ với em. Vì thầy em lương ít, không tiền đâu mà cho đi học được. À, xin anh giấu kín cho em nhớ. Việc này mà đến tai nó thì em chết với nó đấy.

– Ô hay, sao em không tin anh. Người ta có lợi gì khi đi nói xấu người khác. Huống hồ sự nói xấu ấy lại có thể gieo những ảnh hưởng thảm khốc vào trong một gia đình. Cô cứ yên tâm, tôi không phải là hạng người chỉ tìm thấy cái nguồn vui của mình ở trong sự đau khổ của kẻ khác đâu. Cô nhớ nhờ tôi dặn, đừng có đi như thế này nữa nhớ, nhớ một cái... thôi thì chẳng còn ra thế nào, và hỏng cả một đời đi. Vả lại cô

còn các em... rồi thì nó khó khăn ra... cô Lê...

Trà hiểu ngay ý Thao muốn nói gì, liền ngắt lời:

– Không, con Lê nó... không như em đâu. Em thấy gia đình như thế, em đành phải hy sinh. Chứ không thì... biết làm thế nào ?

Thao nghiêm sắc mặt:

– Hy sinh như thế là hại gia đình chứ. Em hiểu lầm nghĩa chữ hy sinh. Thôi đã trót rồi. từ nay, em đừng đại thế nữa, cô Lê cô ấy biết em thế này, thì cô ấy khổ đến chừng nào, em nhớ nhé, hễ sau này có cần dùng gì cứ hỏi anh, anh xin hết sức giúp.

– Nhưng chả nhẽ cứ phiền anh mãi.

– Được, không sao.

Lúc ăn xong, Thao lấy chiếc khăn trùm kín lên đầu cho Trà :

– Thôi bây giờ anh đưa em về nhà nhé !

Trà ngơ ngác không hiểu :

– Thế anh...

Thao nói lắp ngay:

– Giờ rét cắt ruột thế này đi đâu cũng ngại lắm. Anh trông em độ này xanh lắm đấy, em nên giữ gìn sức khỏe. Thôi về ngủ đi cho sớm. Cô Lê cô ấy thấy em đi khuya như thế này cô ấy lại lo lắng.

Trà đã hiểu ý, không nói nữa. Lúc xe đến đầu phố, nàng bảo Thao đỗ lại :

– Thôi em xuống ở đây rồi em đi bộ về, không nhớ có ai biết thì lại mang tiếng anh.

– Ô, tôi cần gì tiếng với tằm.

– Không, em xuống ở đây cơ.

Thấy Trà không bằng lòng, Thao liền đỡ lại. Lúc xuống xe, Trà còn quay lại dặn với:

– Anh đừng nói với ai nhé.

– Ô hay, anh đã bảo thế mà.

✱

Từ khi Lê không nhận món tiền, và từ chối lời khuyên của mình, Thao càng lo cho thân thể của nàng. Vì muốn giúp Lê một cách gián tiếp, để cho gia đình

nang khỏi sự thiếu thốn dù nàng đến bờ vực của sa ngã, nên Thao mới bảo Quý đưa đi chơi, chứ chàng có nghĩ đâu đến sự thỏa mãn vật chất đối với Trà. Tuy đây một lòng thương, nhưng chàng là người rất sáng suốt. Chàng không hy vọng ở sự cải quá của Trà. Chàng biết với một tâm tính như thế, có giác ngộ được thì cũng phải dầy công lắm. Cái chủ tâm của chàng chỉ là muốn bảo vệ cho cuộc đời trong trắng của Lê thôi.

Vì thế buổi tối hôm sau, chàng lại một mình đến nhà tên ma-cô. Tên ma-cô, sau khi nghe chàng nói, cười khe khẽ:

– Quan tham quá, thật là hoa thơm đánh cả cụm. Vâng, tôi bảo nhà tôi nó đi gọi được ngay lập tức, cô ấy đến bây giờ đấy mà.

Đối với Diễm, chàng cũng có một

thái độ nhân ái như đối với Trà. Nhưng Diễm không kiểu cách như em nên chàng được nghe những lời thú thực thà hơn, những lời thú nó cũng làm chàng lo sợ cho Lê:

– Đời chúng em thì hồng rồi. Chúng em không còn mặt nào về Lào để nhìn thấy mặt thầy chúng em nữa. Mà về để làm gì, bây giờ chúng em đã quen ở đây, không thể sống cái không khí ảm đạm của mỏ được nữa. Thôi thì đời người ai cũng một lần chết, cứ chơi văng-tê [bừa đi, không kể gì hết] đi rồi thì cũng đến hai tay buông xuôi.

Với những người đã nói như thế, Thao biết rằng khuyên can vô ích, chàng chỉ hỏi:

– Nhưng tôi chắc cô Lê không nghĩ như cô ?

Diễm nhìn Thao bằng một con mắt dò xét, rồi không giả nhời câu hỏi của chàng:

– Hay anh muốn chàng mòng nó, cứ cho đây một trăm, đây làm mối cho.

Thao vội xua tay:

– Không không, đến đối với cô tôi cũng chả thế nữa là đối với cô ấy.

– Ô, anh lại thích thịt tươi biết đâu. À mà này, tôi chưa thấy ai kỳ quái như anh, không ăn chơi, mà lại bỏ tiền ra để làm gì?

– Tôi thấy cảnh cô thế, tôi muốn giúp cô.

Diễm hỏi một câu khiến Thao phải tắc thở :

– Nhưng anh có giúp tôi được đời không ?

Chàng không còn biết giả lời làm sao. Chàng không thể giả lời vì trong ấy có những sự thực rõ một một. Chàng mừng tưởng đến Lê, đến cái ngày mai của Lê. Tuy chàng giả lời Diễm, nhưng chính là giả lời cho cái bản khoản của lòng mình:

– Phải, cô nói phải.

– Chứ lại chả phải à! Thế nghĩa là từ lần sau, nhờ anh có thích tôi, anh cũng không cho tôi thêm năm chục như lần này nữa chứ gì?

Thao ngập ngừng:

– Tôi có thích cô đâu, tôi đã bảo tôi giúp cô mà.

– Giúp lần đầu và là lần chót chứ gì ?

– Không. Nếu lần sau, cô có cần đến tôi, tôi lại sẽ giúp, nhưng tôi không cho người gọi cô như thế này nữa.

Thao muốn đưa Diễm về nhà, nhưng Diễm không nghe:

– Anh về trước đi, tôi còn đi đánh chặn. Hôm nay có sự lạ lùng như thế này, chắc là tôi phải đỡ.

✱

Diễm đi, để lại cho Thao một vô cùng ngao ngán. Chàng nhìn theo hút xe, rồi lắc đầu:

– Thế thì còn biết làm thế nào?

Lúc ấy chừng gần mười một giờ. Chàng về tới nhà thì thấy gác trong có đèn sáng. Chàng hỏi bếp:

– Trong ấy đánh bạc đấy à?

– Vâng, cậu đi được một tí thì họ họp ngay, hình như đánh to lắm, vì có ông Quynh và ông Tòng, hai ông ngấp nghé cô Lê và ganh nhau.

Thao bỗng thấy lạnh lòng. Chàng càng lạnh lòng hơn khi nghe bếp kể lễ thêm :

– Cô ấy không muốn lên, bà Ký xuống bắt cô ấy phải lên. Hai mẹ con gắt nhau ầm cả bếp.

– Thế cô ấy có lên không ?

– Chả lên thì người ta về, ai người ta ở lại đánh. Chả lên cũng chả được với bà Ký.

– Thế bây giờ chắc cô ấy còn ngồi ở đám bạc chứ ?

– Con không biết, nhưng chắc là thế.

– Thế cô ấy cũng đánh bạc à?

– Không, cô ấy không biết đánh bạc nhưng ngồi làm hàng ở đấy.

Thốt nhiên, Thao thấy túi cho Lê. Chàng ngập ngừng một lát :

– Thế họ đánh gì bên ấy ?

– Con hỏi con sen thì nó bảo đánh bắt. Đánh bắt thì mới được nhiều hồ.

Thao móc chùm chìa khóa đưa cho bếp:

– Ông lên mở tủ, lấy ba chục xuống đây cho tôi.

Bếp há mồm :

– Cậu cũng sang bên ấy đánh bạc à?

Thao gắt ngay:

– Lên lấy đi. Từ giờ tôi cấm ông không được rắc rối vào những công việc của tôi, liệu cái thân hồn, lần sau như thế thì đừng có trách.

Lê đang vợ vẫn ở cửa gác, thấy Thao lên chạy tụt ngay vào trong. Nhưng vừa lùi được hai bước, nàng xét thấy phía sau không có cửa không thể trốn đi đâu được, liền dừng lại rồi gượng gạo hỏi:

– Ông chưa ngủ ư, ông ? ...

Thao cố làm ra thản nhiên :

– Nghe nói trên này đánh bất, tôi định lên đánh, cô cũng chưa đi ngủ cơ à ?

Mặt Lê đang ửng đỏ bỗng tái đi :

– Em cũng sắp, thường ngày cứ mười hai giờ em mới đi ngủ.

Bà Ký nghe biết Thao muốn đánh bạc, vốn vã ngay :

– Mời ông lên đây, úi chà, bạc hôm nay to lắm. Lê, rót nước mời ông sơ con.

Lê lòng quặn đau, nhưng phải vâng lời. Nàng rót chén nước bưng lại trước mặt Thao:

– Ông cũng đánh bạc ư ?

Thao cố làm ra hể hả:

– Vâng, tôi thích lắm.

Lê không tin lời nói ấy :

– Thôi ông đừng đánh nữa.

Thao chưa kịp giả lời thì bà Ký đã mời lấy mời để:

– Mời ông ngồi xuống đây, tôi đã dọn chỗ ông rồi đây. Ủi chà, chỗ này đỏ lắm đấy nhé!

Thao cố lơ như không trông thấy cái nhìn van lơn của Lê. Chàng dời ghế lại phía chiếu bạc.

Quỳnh đang làm trương bảo ngay :

– Ấy, ngài muốn đánh thì hãy chờ tôi hết trương đã.

Rồi vừa trang bài, vừa quay lại nhìn Lê bằng một cái nhìn lảng lơ :

– Cô Lê làm ơn cho xin chén nước đây, từ lúc nãy khát nước chẳng được hớp nào.

Lúc Lê bưng chén nước lại, thì y vờ không trông thấy rõ, nắm luôn vào bàn tay Lê. Tòng thấy thế, đánh ngay vào bàn tay y :

– Thôi đừng có cầu lợi, cậu. Thế nào, đặt chục bạc đây có dám đặt không?

Quỳnh trả lời với một bộ mặt vênh váo :

– Ít ! Ấy chết, tôi xin lỗi cô nhé.

Lê cúi gằm mặt xuống và cũng không giả lời, vì nàng biết lúc ấy Thao đang nhìn cái cảnh dơ dáy của mình. Tiếng thở dài của Thao làm cho nàng đã rối loạn lại càng rối loạn. Rồi muốn cho Thao được yên lòng về chỗ mình chưa hư, nàng gắt ngay với Quỳnh:

– Ông người nhớn mà cứ hay ồm ờ.

Quỳnh đặt vội bài vào đĩa, nhồm ngay dậy, túm lấy áo nàng:

– À, cô đã bảo tôi ồm ờ thì tôi ồm ờ một thể. Đằng nào thì tôi cũng đã bị mắng rồi.

Lê vùng hất tay y ra :

– Kìa, tôi không trẻ con với ông đâu.

Quỳnh lại choài tay tát sế vào má nàng:

– Mình trẻ con lại cứ bảo người ta trẻ con.

Bà Ký tuy cần phải gá bạc lấy hồ để sống nhưng hình như cũng thấy ngượng với Thao, liền bảo Quỳnh:

– Thôi ông đùa với trẻ con làm gì.

Quỳnh nhìn vào bộ ngực nở nang của Lê rồi nháy mắt :

– Còn trẻ con gì nữa bà bảo. Ăn thịt được rồi đấy.

Bà Ký cười để đỡ đòn :

– Chỉ nói nhảm thôi nào.

Trong khi ấy thì Thao cử vờ nói chuyện với Trà, làm như không thấy biết gì cả.

– Cô được hay thua ?

– Em thua mất hơn một chục rồi.

– Nhiều thế cơ à ?

Trà chớp môi :

– Không biết có gỡ được không ? Khổ quá, em đã không muốn đánh nhưng các ông ấy cứ ép mãi, bây giờ thua thì ai đền cho em.

Tiến ngồi cạnh nàng liền ngả mình cho dựa vào cánh tay nàng:

– Rồi đây đền cho, gì mà cứ phải suýt soa mãi.

Trà cong cớn:

– Tiền cóc đâu mà chỉ nói mỹ tự.

Tiến vỗ vỗ vào ngực :

– Còn khối kết (tiền) đây !

Trà liền thực ngay tay vào trong áo kéo ví của Tiến :

– Đâu nào ? Xem còn bao nhiêu nào?

✱

Bất cứ Thao nhìn vào đâu cũng toàn là những cảnh ngang tai trái mắt, chàng sót sa thâm nhủ: “Ở vào một hoàn cảnh như thế này thì lành lặn làm sao cho được”. Chàng ngược mắt lên tìm Lê thì Lê đã biến đi đâu mất. Và từ đấy, Tòng và Quynh giục thế nào, bà Ký gọi thế nào nàng cũng không lên nữa.

Thao có lòng dạ nào đánh bạc đầu. Vì thế nên sơ ý để người ta ăn gian một lần thành ra xúi, bị thua rui. Đã hai lần chàng phải gọi bếp về lấy tiền.

Lê tuy nằm ở dưới nhà, nhưng vì không ngủ nên biết cả. Lần sau, thì nàng theo chân bác bếp lên. Lúc ấy vào khoảng hơn một giờ. Tòng thấy nàng reo ngay lên:

– Gớm, thế mà tưởng đi đâu làm cho người ta mất cả hồn cả vía !

Quỳnh ném cho Tòng một cái nhìn ghen ghét:

– Mất hồn mất vía mà cũng biết vợ thun thút, biết ba nước thôi. Thôi con xin lấy cái lối cảm mợ của cậu cả nón.

Lê không để ý đến những lời bờm

sơ của họ, tiến sát lại phía sau lưng Thao :

– Ông thua nhiều lắm phải không ?

Thao vẫn tỉnh táo:

– Không, thưa cô xoàng thôi ạ !

Trà chêm ngay vào:

– Gần hai trăm bạc lại còn xoàng! Có cái ông ấy giàu thì chả cần gì.

Lê nghe nói bỗng bào hao cả ruột :

– Chết chữa, ông thua nhiều thể cơ à ? Thôi đừng đánh nữa ông ạ, gỡ làm quái gì, gỡ ra chả thấy đâu...

Thao chưa kịp giả nhời thì Tòng đã xen vào:

– O, rõ khéo cô... ông ấy thua tiền của ông ấy chứ ông ấy thua tiền của cô

đâu mà cô gàn, bạc đương lúc sát phạt, ông ấy thôi không đánh nữa thì *Où ça hô⁴* ?

Thao vẫn cứ ôn tồn :

– Cô đừng lo, có là bao. Gặp hồi thì gỡ một nhoáng chứ mấy.

Từ đấy thì Lê không đi đâu nữa, cứ luôn luôn ở đằng sau Thao và khắc khoải nhìn sự chuyển vận của cạnh bạc. Mỗi lần Thao được thì mặt nàng lại tươi hẳn lên, mà hễ Thao thua thì lại sụ ngay xuống.

Quái lạ ! Từ lúc Lê đứng cạnh thì Thao bỗng đỏ lịm lòng, chàng làm trượng sát luôn cả làng hai tay. Chỉ một chốc đã gỡ được gần trăm bạc.

⁴ Lấy đâu ra hô ?

Tòng vì thua, thấy thế liền đuổi ngay Lê đi. Lê không đi :

– Tôi đứng đây việc gì đến ông mà ông đuổi.

Sự Lê suýt soa vì Thao thua đã làm cho Tòng nghi, đến nay thấy giọng nói về bè ra mặt của Lê, lại càng nghi. Chàng gật gật đầu :

– Phải, thôi tôi biết... Ai chả biết hai người ở cùng một nhà với nhau.

Quýnh thì sổ sàng hơn :

– Thôi thế là mợ lờ mày rồi đấy nhá con, mợ lơ người khác rồi.

Từ lúc vào đây, Thao đã nhìn như nhìn cơm sống, nhưng đến bây giờ thì chàng không tài nào nhìn được nữa. Đang sắp rút bài, chàng ngừng phất lại

nhìn Tòng và Quýnh bằng một cái nhìn nghiêm khắc:

– Tôi không phải là con người lãng nhãng, các ông đừng nghĩ nhảm về tôi như thế. Chỗ người nhón gối với nhau, các ông nên ăn nói đứng đắn một chút. Thứ nhất là có các cô ấy đây.

Tòng thấy vẻ mặt dữ dội, và cái ngực nở nang của Thao liền pha ngang câu chuyện cho nó bớt vẻ gay go. Nhưng vì chàng vụng về, thành ra cái không khí đã gay go lại càng gay go hơn.

– Bông đùa đấy mà. Hay ông thấy chúng tôi nói chơi cô ấy ông ghen đấy ?

Thao quắc mắt:

– Ô hay, tôi đã thua với các ông thế, sao mà các ông còn nói thế? Sao các ông lại cứ gán cho tôi những điều mà tôi khô-

ng có ? Hay các ông muốn cho tôi đứng dậy không dám ngồi với các ông nữa ?

Tòng và Quynh chưa kịp giả lời, thì bà Ký sợ tan mất đám bạc vội xuê xoa:

– Thôi thôi, ông tham, chỗ người nhà cả đấy mà, nói chơi một tí cũng không sao, ông để ý làm gì.

Thao đã toan đứng dậy, thấy vẻ mặt hoảng hốt của bà Ký thương tình lại ngồi nán lại. Lê thấy thế thì nói ngay :

– Thôi đừng đánh nữa ông ạ, ông cũng gỡ gần hòa rồi đấy.

Thao sang đây chẳng qua là chỉ để muốn biết rõ tình cảnh của Lê. Vừa toan nghe nhời nàng dậy, thì bà Ký đã rít lên :

– Ô thế này thì ra loạn thật. các ông ấy đương vui... thôi bước xuống dưới nhà đi.

Chẳng những Lê không xuống nhà, Lê lại còn ngồi ngay xuống cạnh Thao, vì nàng thấy rằng có mình ở cạnh thì Thao đỏ.

Tòng với Quynh thấy thế tức lắm, liền dọa :

– Nếu thế này thì từ mai còn lại chơi làm sao được nữa.

Lê biết họ ám chỉ mình, nói ngay :

– Các ông chả đến thì thôi.

Bà Ký tát trái ngay cho con một cái :

– Đừng có láo nào, bước cổ mày đi không bà thì chôn sống bây giờ !

Lê không đi cứ ngồi lì ở đấy. Thao thấy thế sợ bà Ký lại lôi thôi với con, liền nói:

– Thôi cô Lê đi ra chỗ khác đi. Nào các ông rút đi, đây tôi rút rồi. Thôi ta cứ đánh đi. Thôi cô Lê đi đi.

Lê chỉ đi ra phía cửa một lát, rồi lại quay vào đứng bên lưng Thao. Thao thấy thế lại sợ có chuyện liên vừa trang bài, vừa nói ba hoa:

– Nào khuya rồi, chả được mấy chốc nữa, các ông có đánh thì đánh to ra.

Chàng chỉ mong không ai để ý đến sự Lê đến gần mình, mà đuổi Lê nữa thì chàng không nỡ, bởi chàng rõ biết cái ý định tốt của Lê đối với mình.

Tay ấy, chàng lại sát cả làng, chàng sát luôn hai tay sau. Mọi người đâm cay, cũng chẳng ai để ý đến Lê nữa. Lúc ấy, Thao mới yên tâm. Và Lê thấy Thao chẳng những đã gỡ hòa lại còn được, mới hết áy náy.

Đánh trong gần một tiếng đồng hồ nữa thì Tòng và Quynh hết tiền, bà Ký cũng hết tiền, Tiến cũng hết tiền, vì ai thấy Thao giàu cũng muốn húc vào. Chỉ còn Trà và vài bốn người nữa đặt cò con dăm bảy hào mỗi cửa.

Lê thấy thế liền kéo áo Thao bảo ngay :

– Thôi, làng hết cả tiền rồi, ông còn đánh gì nữa.

Thao còn lưỡng lự, thì bà Ký vì xót ruột về số hơn ba chục bạc tiền hồ bị mất ráo về tay Thao, liền chồm dậy toan sinh sự với con, thì Thao đã vội nắm ngay lấy :

– Bà thua bao nhiêu tôi cho bà vay để đánh, bà đừng nên thế.

Câu ấy làm cho bà Ký đang hung hăng bỗng mềm ngay như con chi chi,

bà ngồi im ngay xuống:

– Vâng, thế ông làm ơn cho tôi vay năm chục.

Thao đếm tiền đưa cho bà Ký rồi lại ngừng đầu hỏi Trà:

– Nào thế cô Trà có vay để đánh to lên không nào ?

Trà nghĩ đến sự tử tế của Thao đối với mình tối hôm qua, lòng bất nhẫn:

– Ai lại thế ! Ai lại lấy gậy ông đập lưng ông như thế được, thôi nghỉ đánh là phải.

Lê phụ họa ngay:

– Phải, chị Trà nói phải. Ai lại thế, nghỉ đánh là phải.

Mặc dầu Trà và Lê nói thế, Thao cũng cứ ném cho Trà hai chục :

– Thôi, cô cứ cầm lấy mà đánh to ra cho vui, tôi thế nào cũng được.

Trà ném giả lại Thao tờ giấy bạc rồi thu cổ bài:

– Thôi nghỉ mai hẵng hay, ai thua thì mang tiền lại mà gỡ.

Thao cứ hất tờ giấy lại phía nàng :

– Thôi, nếu có phải thế thì cô cứ cầm lấy để mai đánh.

✱

Suốt trong mười tối liền, bà Ký cho mời Thao sang đánh bạc, nhưng Thao đều lấy có nợ có kia từ chối. Chàng đánh để làm gì. Từ hôm ở bên nhà bà Ký về, Thao càng thấy ngao ngán và càng lo cho Lê. Sự sa ngã của nàng là một điều không

thể sao tránh được rồi. Bác bếp lại nói thêm cho chàng biết nhiều chuyện, khiến chàng càng tin những điều nghĩ của mình.

Vì mời chàng không sang, Quỳnh và Tòng cũng không năng đến nữa. Càng không năng đến vì hai người biết Lê không có cảm tình với mình, và không hy vọng dễ dành được nàng. Mà hai người đã không đến thì làm gì có những canh bạc to. Chỉ chần chạ lằng nhằng, lấy đâu ra được nhiều tiền hồ. Bên bà Kỷ, cả ba mẹ con đều tiêu dữ lắm, cứ thấy tiền là tiêu, là sắm, có biết nghĩ gì đến sự dành dụm để phòng ngừa ngày mai. Trong nhà túng tiền, bà Kỷ luôn luôn day nghiêng Lê, cho rằng vì Lê mà Quỳnh với Tòng không đến. Diễm với Trà thì cứ đèn điện thành phố bật là đi, có khi suốt đêm, ban ngày về thì lại ngủ, không ngủ

thì lại đánh bạc. Một mình Lê cố thu va thu vén, cố hàn gắn che đỡ. Nhưng hàn gắn làm sao được, một khi thuyền đã thủng tứ bề, và che đỡ làm sao được nữa một khi trong nhà cột cái cột con đã mục nát cả. Rồi thì đến cái cung thuyền đắm, lôi nàng đắm theo mà thôi.

Cứ nghĩ thế, mà Thao thấy buốt ruột. Chỉ có một cách, nhưng cách ấy chàng lại không thể làm được. Đã có lần chàng nghĩ đến cách thu xếp cho nàng lấy Tế là người thư ký trên đồn điền của nhà chàng. Chàng tự nhủ : “Một cuộc đời như thế chẳng có gì là rục rở, nhưng nó cũng lương thiện và yên ổn”. Vì thế một hôm Lê sang xin thuốc đau mắt cho em, chàng liền dò ý tứ :

– Cô tất cũng đã biết bụng tôi đối với cô là thế nào, tôi chỉ cầu mong cho sau này có khá giả mà thôi. Tôi có một người

nhà, y rất tử tế, lại làm ăn... khôn ngoan, tôi định đánh tiếng cho cô, cô nghĩ thế nào ?

Lê biến sắc mặt, nhưng nàng cũng nói được một cách trôi chảy :

– Em biết lòng ông thương em lắm, nhưng ông xem đó, mẹ em thì thế, chị Diễm em thì cứ đi liên miên cả ngày đêm, chị Trà em thì sắp đẻ đến nơi rồi, còn thằng Quân thì bé đại như thế, em đi lấy chồng làm sao cho đang. Đến có em ở nhà mà còn như thế, huống hồ là vắng em.

– Một khi cô đã lấy chồng, thì chồng cô phải tìm cách giúp gia đình cô chứ!

– Không, không thể thế được. Thiên hạ có phải bụng ai cũng như bụng ông đâu. Em không muốn để cho ai phải phiền

lụy về nhà em cả. Vả lại em không muốn để ai mang tiếng xấu lây vì nhà em. Vả thầy em còn ở tận bên Lào. Việc ấy đâu có thể quyền ở để em và em được. Còn điều này là em nói thực: để em không muốn cho em đi lấy chồng đâu. Vì lẽ gì chắc ông cũng đã thừa hiểu.

Nàng nói xong òa khóc.

Thao vừa toan đỡ nàng, thì cũng như mọi lần, nàng lại ù té chạy. Thao tuy thương, và muốn cố giúp, nhưng chàng cũng không biết làm thế nào cho nó ổn thỏa được cả. Chàng chỉ ngậm ngùi than thở, đành khoanh tay, nhưng trước sự bất lực của mình, chàng khổ sở biết đến chừng nào.

Trong khi tinh thần chàng đang hoang mang như thế thì một hôm cha chàng về chơi. Cụ về với một vẻ mặt nghiêm trọng :

– Thầy cùng về với cụ phủ. Cụ phủ lại thăm cô Ngọc, thầy đã hẹn cụ ấy tối nay lại đây soi cơm. Có lẽ cả cô Ngọc cũng đến đấy. Con liệu bảo nó làm cơm cho thơm tất nhé.

Rồi sau khi chè nước xong cụ mới hỏi Thao cái câu mà không một lần nào gặp Thao cụ không hỏi, nhưng lần này cụ hỏi với tất cả bộ mặt khó chịu :

– Thế nào ? Con cũng phải tinh đến sự lấy vợ lấy con đi chứ.

Thao chưa kịp giả nhời thì cụ đã lại nói :

– Hôm nay thầy đi đường có nói

chuyện con với cụ phủ, thầy ngỏ ý muốn hỏi cô Ngọc cho con thì cụ ấy bằng lòng ngay.

Tuy rất kính sợ cha, nhưng Thao cũng cầu nhàu:

– Ô hay, con với cô Ngọc là chỗ bạn quen, sao lại có thể thế được. Rồi đây cô ấy biết chuyện thì cô ấy sẽ không lại đây chơi nữa. Và cô ấy có thể giận con.

Cụ Án cười một cái cười huê :

– Ô thì thầy với cụ phủ đã nói đến chuyện này bao nhiêu lần rồi, mà cô Ngọc cũng đã biết, sao chúng con vẫn đi lại chơi bởi thân thiết với nhau.

Rồi vuốt bộ râu bạc phơ :

– Hừ, con nói dở lắm, là bạn thì tại làm sao lại không lấy được nhau. Tưởng thế thì lại càng tốt hơn chứ sao, vì đã biết

ting biết nứt nhau rồi. Thầy xét mãi chả còn đám nào hơn. Nó học ở Cao đẳng sang năm thi ra nhé, lại đẹp, lại nét na, lại con nhà gia thế, lại là chỗ bạn thân với thầy. Thật đủ, đủ cả, có sao con lại không chịu lấy. Thật bây giờ thầy không còn thể hiểu con được nữa đấy nhé.

Thao lặng thinh một lúc lâu :

– Thì con đã thưa với thầy để lúc nào con muốn lấy vợ và yêu ai thì con sẽ thưa với thầy để mà.

Cu phũ cười gằn:

– Thôi thế con để đến năm sáu mươi hăng lấy, để cho thầy với để con mục xương con hãy lấy cũng còn vừa. Chỗ ấy mà con không yêu thì thầy không còn biết con yêu chỗ nào nữa. Và thế nào thì con mới yêu ?

Thấy cha mặt có sắc giận, Thao sợ hãi :

– Lạy thầy, thì thầy hãy thư cho con vài năm nữa. Con là con thứ mà thầy đẻ thì vẫn còn mạnh.

Cụ phủ lắc đầu:

– Thầy với đẻ con ốm đau luôn chưa biết sống chết ngày nào đấy. Thôi liệu tùy con, con không thương thầy đẻ thì thầy đẻ cũng đến phải chịu thôi.

Thao không còn biết nói sao, đành lặng im.

★

Thao xin về sớm một giờ rồi đánh xe thẳng lên hàng Bún đón cụ phủ và Ngọc. Nhưng lúc ấy Ngọc còn đi học chưa về,

Thao đưa cụ phủ về nhà rồi lại ra trường đón Ngọc. Ngọc ở trường ra trông thấy Thao tươi cười hơn hở:

– Anh đem xe lại đón tôi đây à ? Thấy tôi đã lại đăng nhà chưa ?

– Đã, tôi đã đón cụ về rồi, chị cầm lái nhé ?

– Vâng anh để tôi. Thôi hai cụ hôm nay tha hồ mà tổ tôm. Chắc anh đã hẹn người đến rồi đấy chứ.

– Có, tôi đã dặn mấy người bạn của tôi rồi. Bây giờ cơm xong là họ đến.

Ngọc dặn ga :

– Các cụ tổ tôm thế còn chúng mình làm gì ?

– Tùy chị đấy, chị muốn thế nào thì tôi cũng xin theo.

– À chúng ta đi Ciné. Hay thôi ở nhà với các cụ cho vui. Với lại tôi cũng cần phải học bài. Không biết thầy tôi định ngủ chơi đàng anh hay về ?

– Tan cuộc tổ tôm chắc là khuya. Rét thế này chắc thầy tôi chả cho cụ lớn nhà về đâu.

– Ô, nếu thế thì cơm xong tôi phải về.

– Thì hẵng cứ để xem các cụ liệu thế nào đã nào. Sao chị cứ lại tinh trước những việc không phải tự quyền mình.

Ngọc cười một cái cười ý nhị:

– Ô, nhiều khi mình cũng phải tính trước chứ.

Hai cụ đang đánh cờ, thấy các con về đều ngừng đầu dậy, và cả hai đều sóc

gọng kính. Những cử chỉ đều và giống nhau như thế, làm cho Ngọc vui thích cười rộ lên. Nàng chạy vội lại, ngồi thụp xuống bên sập giữa hai người.

– Con trông thấy với cụ lớn cùng kính gọng vàng, cùng khăn lượt, cùng áo đoạn, cùng râu bạc, lại cùng giải, lại cùng ngửng đầu lên nhìn chúng con, con nhăm đấy.

Hai bàn tay rần reo đều một lượt giờ ra đặt lên mái tóc nàng, rồi cả hai người cùng nói:

– Ô, trước kia đi học, nhiều người thấy giống nhau cho là hai anh em mà lại.

Thao đứng nhìn cái cảnh thân mật ấy, lòng bỗng rung lên một êm ái. Nhưng sau cái phút cảm động ấy, chàng lại nghĩ

ngay đến Lê, Lê chỉ vì không may không được che chở bởi những con người đạo đức và giàu có như thế kia, mà thành ra đời nàng sẽ phải đi đến chỗ lầy lội. Thì ra cả một kiếp người nên hay không, sướng hay khổ, chỉ ở một chút may rủi. Người ta ra có số thật.

Vì nghĩ thế, mà đang vui vẻ, Thao bỗng bần thần.

– Có phải thầy của chúng ta giống nhau không anh Thao ?

Ngọc quay lại hỏi câu hỏi ấy, nhận ngay thấy cái vẻ mặt ngơ ngác của Thao. Nàng lại hỏi luôn :

– Ô anh làm sao thế?

Thao vội vàng tiến lên cố cười :

– Chị bảo tôi làm sao ? Tôi đang

ngắm chị quỳ giữa thầy chúng ta. Nếu tôi mà là một nhà họa sĩ, thì tôi sẽ vẽ được một bức ảnh tuyệt vời để tả sự ấm cúng của gia đình.

Cụ An bắt ngay lấy câu ấy để gọi chuyện:

– Tôi tưởng cậu chả cần phải là một nhà họa sĩ cũng có thể có được một bức tranh ấy mãi mãi. Chỉ cần cậu thương chúng tôi một chút.

Ngọc hiểu ý, mặt bỗng ửng đỏ, còn Thao thì sợ Ngọc biết, vội vàng đánh trống lấp:

– Thầy với cụ lớn chơi cờ. Ai được ai thua ?

Cụ An giận con không giả lời, kéo tay Ngọc cho ngồi xuống cạnh:

– Có phải năm nay con thi ra không?

– Thưa bác, vâng ạ.

– Con năm nay bao nhiêu tuổi nhỉ?
Bác quên rồi đấy.

– Thưa bác con năm nay hăm bốn ạ.

– Thế thì ra năm mười chín con đỗ bằng Thành chung nhỉ, cũng giống như cậu tham.

Ngọc quay lại nhìn Thao :

– Thưa bác, nhưng anh Thao anh ấy học giỏi hơn con nhiều lắm ạ, anh ấy đỗ cao mà con thì gần hết ạ.

– Ô, đàn bà con gái mà học giỏi như con cũng là hãn hữu lắm rồi. Một tí tuổi đầu...

Cụ Án hỏi chuyện Ngọc, còn cụ phủ thì hỏi chuyện Thao:

– À thế nào cậu tham, tôi nghe nói cậu được bổ tri huyện cậu không đi có phải không ? Tại làm sao lại thế?

– Bẩm bác, làm quan thì vất vả, và nhiều cái bó buộc lắm. Cứ thế này, được rộng rãi lại có nhiều thì giờ. Hết giờ là về, chẳng còn phải lo lắng gì, tránh được bao nhiêu là phiền lụy.

– Ô, nhưng đằng kia lại còn được nhiều cái lợi khác. Ở đời, hữu thân tất hữu khổ, ai mà chẳng có lúc phải phiền lụy ?

Cụ Ân chêm ngay vào :

– Tính nó khác lắm, tôi không tài nào hiểu được nó đấy bác ạ !

Thao không dám cãi thì Ngọc đã bênh ngay :

– Thầy và bác không hiểu nhưng con hiểu đấy.

Cụ Ân nhìn Ngọc cười:

– Con hiểu làm sao nói cho bác biết nào ?

– Thưa bác tự tính anh con thích tự do khoáng đạt. Mà con, con cũng cho anh con thế là phải.

Cụ phủ vốn quý Thao, cười ha hả bảo bạn:

– Thôi bác cãi lẽ với chúng nó làm gì, cãi làm sao lại. Chúng nó bênh nhau chầm chậm ấy mà. À này cậu tham, hôm nay phải cho tôi rượu say, tổ tôm và thuốc phiện nữa đấy. Tôi còn ở chơi đây quấy quả cậu mấy ngày cơ đấy.

– Lạy bác, bác cứ dậy thế, chỉ sợ bác

không thương mà ở cho thôi. Con mà được hầu hạ bác thì còn gì vui sướng cho bằng.

Cụ phủ hể hả:

– Tôi ở đây một tháng cho cậu xem.

Ngọc thấy thế liền hỏi ngay :

– Thế tối nay tổ tôm xong thầy không về đảng nhà à ?

– Tao ở lý đây, chứ còn đi đâu nữa.

– Ô nếu thế thì cơm xong con phải về, con không thể chờ thầy được.

Cụ phủ nhìn con, rồi lại nhìn Thao:

– Ủ con muốn đi đâu thì đi, thầy ở đây thôi.

Cụ Án thì nói ngay :

– Không, con không được về, con phải ở đây mách nước tổ tôm cho bác, bác nghe nói con tổ tôm cao lắm kia mà, ở đây với bác cho vui. Rồi khuya bác bảo anh tham sẽ đánh ô-tô đưa con về.

– Thưa bác cháu còn phải học bài ạ.

Thao thấy cha mình quý Ngọc phải chiều ý nói xuôi theo:

– Thì chị ở đây mà học, trên buồng giấy tĩnh lắm.

Ngọc hỏi dạ, nhưng cũng từ chối một cách nũng nịu để nhận:

– Thôi tôi chịu thôi. Buồng thì rộng, anh kê chênh vênh có cái bàn giấy nhỏ ở giữa, vắng vắng là, tôi sợ lắm.

Thao cười:

– Thôi thế để tôi lên tôi học giúp với cô.

Mặt Ngọc bỗng sáng lên :

– Ừ thế thì được, nhưng tôi chỉ ở đến mười hai giờ đúng thôi đấy.

✱

Cả nhà vừa ngồi vào bàn ăn thì cửa sau bị đẩy cái rầm, rồi bà Kỷ khóc sụt sùi chạy vội vào :

– Ông tham, ông tham, ông có làm thế nào giúp tôi với, cháu nó bị bắt rồi.

Thao bật dậy như lò xo hỏi dồn :

– Ai? Ai? Ai?

– Con cái Diễm. Nó đi từ tối hôm qua không về, tôi cứ tưởng nó đi đâu, ai

ngờ... khổ tôi chưa, ông có làm cách nào cứu cháu không?

Bấy giờ Thao mấy hoàn hồn. Chàng vội vã kéo tay bà Ký vào trong sân.

– Đầu đuôi thế nào?bà nói tôi biết thì tôi mới liệu được chứ.

– Có người vừa bảo với tôi rằng cháu bị bắt vào nhà lục-sì, ông có làm thế nào thương cháu mà cứu cháu ra không? Ở trong ấy đêm nay nữa thì cháu chết mất. Và... nhớ một cái họ không tha, họ bắt vào nhà chứa thì làm thế nào. Lạy ông, ông đi ngay hộ cho.

Thao không muốn đi một tí nào, lẽ thử nhất vì chàng đang có khách, lẽ thứ hai vì chàng không muốn dấy vào những việc dơ dối ấy. Chàng đã toan từ chối thì Lê chạy đến nắm áo chàng:

– Thôi ông thương tôi, ông cứu chị tôi với. Chị Trà tôi bảo ở trong ấy khổ lắm. Thôi ông thương lấy tôi là hết.

Trông thấy Lê, Thao lòng bất nhẫn:

– Nhưng bây giờ tối rồi, biết làm thế nào, có gì cũng phải để sáng mai chứ.

Lê lại khấn khoản:

– Xin ông cứ đi xem đầu đuôi hộ cho, ông quen biết nhiều, chắc có thể nào ông nói một câu thì người ta cũng nể, chị tôi cũng không đến nỗi khổ sở cho lắm. Thôi xin ông thương tôi.

Vừa nói Lê chấp tay toan vái.

Thao vội vàng nắm lấy tay Lê không cho nàng lậy :

– Thôi thế để tôi đi ngay cho, rồi sự

tình thế nào tôi sẽ liệu – Bếp mở cửa đẩy xe ra.

Chàng chạy vội vào trong nhà:

– Thừa bác và thừa thầy, con có một người nhờ con một việc cần quá không thể trì hoãn được. Mời thầy với bác cứ soi cơm trước rồi con về ngay.

Quay sang Ngọc :

– Chị ở nhà thay tôi nhé. Hễ có ai đến đánh tổ tôm, chị nói dùm cho các ông ấy biết đầu đuôi, rồi chị cứ mời các ông ấy đánh với bác đi nhé, tôi về ngay đấy thôi. Chị tiếp bác hộ tôi nhé.

– Thôi thế để chúng tôi chờ cơm anh. Anh đi chắc cũng không lâu.

Thao vội xua tay :

– Ấy chết chết, không được, nguội

hết tất cả đồ ăn. Đâu có thể thể được. Lạy bác, bác cứ soi cơm trước với thầy con đi. Con thể này thật mang tội với bác, nhưng người ta có việc cần quá nhờ con, con không nhẫn tâm từ chối được.

✱

Thao đi mãi tới chín giờ mới về. Thoáng nhòm qua cửa sổ thấy bàn tổ tôm đã thành mà Ngọc thì đang đứng thần thờ chờ mình, nhưng vì nghĩ đến chỗ khắc khoải của Lê, chàng không vào ngay. Chàng sang nhà bà Ký trước.

Lê níu ngay lấy:

– Thế nào ông, liệu có sao không ông?

– Không sao, không sao, chắc là không sao. Cô cứ yên tâm, tôi đã hỏi rõ ràng rồi, tôi đã vào thăm cô Diễm rồi, tôi đã nói với tất cả người ta rồi, không sao đâu. Đáng nhẽ... tiếc quá tôi không gặp anh đốc Minh để hỏi rõ ràng. Nếu cô ấy không có bệnh thì sáng mai tôi đến nhận thì thế nào cũng được tha ra ngay. Nhưng tôi nghe người trong ấy họ nói hình như có bệnh thì...

Thấy nét mặt Lê hoảng lên vì lo sợ, Thao lại nói chữa :

– Nhưng cũng chưa chắc, người trong ấy họ nói mập mờ lắm, để mai thì mới biết rõ được. Tôi hỏi cô Diễm thì cô ấy bảo không, mà trong ấy thì họ lại bảo có, chẳng biết thế nào mà tin được. Nhưng thôi bà và cô cứ yên tâm, dù có thế nào ra chẳng nữa, có tôi lo giúp thì cũng chẳng hề gì.

Lê nức nở khóc :

– Nhưng nếu có... gì, thì liệu mai ông có xin được cho chị tôi ra không ? Ở trong ấy thì chết chứ sống thế nào được.

– Điều đó thì tôi không dám chắc cho lắm. Vì phép nhà nước có bệnh thì phải chữa cho khỏi thì mới được ra. Nhưng thôi cô đừng khóc nữa, để mai tôi cố hết sức xem sao. Kìa cô nín đi, khóc có ích gì đâu, vả nếu có bệnh thì ở trong ấy chữa cho khỏi càng tốt chứ sao.

Bà Ký cũng nức nở:

– Thế ông thử xin hộ về nhà chữa có được không ?

Từ lúc Thao về, Ngọc nghe thấy tiếng ồn ào ở sân cũng đã chạy ra đứng ở sau chàng, nhưng vì chàng mãi nói chuyện nên không biết. Nay trông thấy Lê nhìn

chầm chầm về phía sau mình, chàng mới quay lại.

Thốt nhiên, chàng thấy lú lủi. Một cảm giác khó chịu bỗng từ đâu đến. Chàng ấp úng mãi mới hỏi được :

– Tôi để chị và bác chờ lâu lắm phải không ? Bác có giận tôi không ? Chị có giận tôi không ?

– Tại làm sao lại giận anh, giận anh về nỗi gì mấy được chứ? Anh rõ là cứ hay lôi thôi. Tôi đã mời các ông ấy đánh tổ tôm rồi, anh đừng lo gì cả. Thôi anh liệu bảo bà với cô cho xong đi, rồi còn đi ăn cơm chứ không đói.

✱

Thao toan vào chỗ đánh tổ tôm để

xin lỗi mọi người, thì Ngọc kéo áo trở lại :

– Thôi, anh hãy đi ăn cơm đi không đói. Bây giờ các cụ đang mê bài không ai để ý gì đâu. Bây giờ vào các cụ hỏi lời thôi thì bao giờ mới lại được ăn. Tôi đã bảo bếp nó hâm các đồ ăn chờ anh rồi đấy.

Rồi nhìn Thao bằng một cái nhìn luyến ái :

– Lúc này, tôi cũng mới chỉ uống rượu chưa ăn cơm còn chờ anh đấy.

Thao sửng sốt :

– Kìa, thế tại sao chị không ăn trước đi ?

Không được trả lời, cái nhìn luyến ái bỗng đổi ra cái nhìn trách móc, nhưng trách móc một cách rất êm ái :

– Nhưng ăn không có anh, tôi ăn không thấy ngon, anh bảo sao ?

Bấy giờ Thao mới thấy bồi hồi cảm động, chàng nhìn Ngọc bằng một cái nhìn dài :

– Chị... sao chị... chị tốt với tôi quá. Tôi biết lấy gì để đáp lại tấm lòng chị thương tôi.

– Sao anh... cứ nói khách tình thế. Thấy chúng ta là bạn với nhau từ thuở bé, mà chúng ta cũng lại là bạn với nhau từ thuở bé. Lẽ tự nhiên là... như thế.

Vừa nói Ngọc vừa mở nút rượu rót ra cốc :

– Anh uống một chút đi, hình như anh rét thì phải. Lúc nãy ở sân tôi nhìn thấy mặt anh tái đi, chắc anh mở xe nhanh lắm thì phải? À đầu đuôi thế nào?

Những cô ấy... là thế nào mà anh lại sốt sắng với họ như thế? Anh lại đi nhận họ họ nữa. Anh sợ phiền lụy lắm kia mà ?

Biết rằng không thể giấu được nữa, Thao đành nói thực:

– Tại tôi thấy thế, tôi thương, chứ chẳng tại làm sao cả.

Nét mặt Ngọc hơi đổi khác :

– Lúc anh đi rồi, nghe bếp kể chuyện tôi mới biết các cô trong đó hư hỏng quá. Bác nghe thấy thế, rất không bằng lòng anh về chỗ sao lại cho những con người như thế ở trong nhà, và lại còn thân với họ.

Rồi nàng chép miệng nhìn Thao bằng một con mắt đầy đau đớn và trách móc :

– Thì ra anh chỉ đi thương những người ở đâu đâu, mà không để tâm thương những người thương anh, và thường ngày... tốt với anh. Quả tình là bây giờ tôi không thể hiểu anh được nữa đấy.

Ngọc nói xong, phịu mặt xuống muốn khóc. Thao bâng khoáng nhìn nàng rồi nói một cách bâng khuâng:

– Chính tôi nhiều khi tôi cũng không thể hiểu được tôi rồi đấy. Thôi, nếu tôi có lầm lỗi điều gì cũng xin chị tha thứ cho tôi. Chính tôi nhiều khi tôi thấy tôi lạ lùng làm sao, tôi có nhớ mà phạm tội với chị hay với bác, thì cũng là vô tình đấy thôi. Chứ tôi không biết quý chị và quý bác là những người rất tốt đối với tôi, thì tôi là giống quái vật rồi còn gì.

Và với con mắt đầy một vẻ buồn, cái thứ buồn vẫn vợ, mà chính Thao cũng không biết nó phát sinh ở đâu, tại sao, thế nào :

– Dù thế nào, thì tôi cũng không phải là quái vật đâu chị ạ.

Ngọc gấp đồ ăn vào bát cho Thao :

– Không, tôi biết anh có nhiều chỗ cao rộng và đẹp đẽ lắm. Có lẽ vì chúng tôi nông nổi không hiểu thấu cái chỗ cao rộng và đẹp đẽ ấy, nên nhiều khi chúng tôi mới lấy cái lòng nhỏ nhen mà trách anh. Nhưng trách rồi thì tự biết là mình không phải ngay. Những thôi anh cũng nên tha thứ cho tôi. Lòng con người ta có nhiều chỗ rung động, mà mình không tài nào tự chủ được. Rồi thì gặp việc... nó cứ rung lên tôi biết làm thế nào được.

Thao chưa kịp giả lời thì Ngọc đã thở dài, nói một câu nó chẳng ăn nhập vào đâu với đâu cả :

– Thi ra xong, có lẽ tôi sẽ sang Pháp du học. Ở bên này, tôi thấy buồn lắm.

Thao ngừng đưa nhìn nàng thì thấy mặt nàng dần dụa những nước mắt. Chàng vội vàng buông đũa:

– Ngọc, em Ngọc ! Ô hay...

Ngọc òa khóc :

– Em khổ, em khổ lắm !

Thao vội vàng đứng dậy lại bên nàng, sẽ lấy tay ép đầu nàng vào người mình, rồi lấy tay xoa xoa má:

– Thôi em nín đi, anh hiểu rồi. Anh sẽ xin bằng lòng cái điều mà thấy mẹ chúng ta bằng lòng.

Nói xong, chàng cúi xuống đặt một cái hôn trên mái tóc Ngọc. Nhưng vừa hôn Ngọc, chàng vừa nghĩ đến một mái tóc khác chẳng có ai che chở, nâng niu. Lại còn bị số mệnh chẳng may du vào một tình thế, chóng chầy, nó bắt buộc... sẽ phải truy lạc. Rồi chàng thầm nhủ với mình : “một người như Ngọc mà còn kêu khổ thì không biết một người như Lê phải khổ đến đâu ? Càng khổ vì nàng cũng có lòng như Ngọc”.

Dưới cái hôn ấy, Ngọc sướng rộn lên vì sung sướng, nhưng nàng vẫn thút thít khóc.

Thao sẽ nâng đầu nàng dậy :

– Thôi nín đi, anh chùi nước mắt đền em rồi.

Ngọc rúc đầu vào ngực Thao :

– Bây giờ, anh mới biết em yêu anh ư?

✱

Sau khi Thao xin được cho Diễm ra khỏi nhà lục-sì rồi thì nàng xấu hổ đi biệt, không về nhà nữa. Thao vì thương Lê cả ngày khóc lóc, đã nhờ người đi tìm trong mười ngày ở các xóm vui chơi, nhưng cũng không thấy Diễm đâu.

Có người bảo nàng đã theo một người khách lên Lao Kay, lại có người bảo nàng theo một người lính lên Viétrì, Thao cho người đi tìm cả hai nơi ấy, đều không thấy tăm hơi gì cả.

Lê thì cho rằng nàng vì xấu hổ đã tự tử, nên lại càng khóc. Thao khuyên dỗ thế nào, nàng cũng không hết buồn.

Nhà Lê từ đấy như một cái nhà mồ. Trà bưng chữa vướt mặt không đi kiếm tiền được nữa, suốt ngày ở nhà đánh bạc. Con bạc vào đây bây giờ cũng đã hết khách sang, còn toàn là một bọn máu mê, vừa lảm điếu, vừa keo kiệt, hơi một tỷ là cãi nhau cứ âm lên.

Hồ chẵn vì thế mà cũng ít. Thu được đồng nào thì mẹ đánh, con đánh, còn đầu nữa. Lắm lúc, hai mẹ con tranh nhau khấu tiền hồ để đánh, vặc nhau âm nhà.

Sự túng thiếu bắt đầu trông thấy một cách rõ rệt. Quần áo cứ biến dần đi, mà khách nợ thì cứ thấy đến đòi một ngày một tăng mãi lên. Thôi thì họ nợ đủ thứ, đủ mọi hạng người. Hàng bún, hàng phở, hàng gạo, hàng xén, hiệu thợ giặt, thằng bán báo, nghĩa là không thiếu một chỗ nào có thể nợ mà họ không nợ. Họ nợ cả từ con sen, và tới bác Bếp khó tính

ghét họ đến như thế, họ cũng tìm cách nợ được.

Trong nhà, đã có những bữa mẹ con nhăn mặt nhìn nhau trừ cơm. Đến tháng, tiền ở bên Lào gửi về chỉ veo một cái là hết ngay. Thì còn lạ gì: tiền vào nhà khó như gió vào nhà trống ! Huống hồ cái nhà khó ấy lại có hai mẹ con máu mê cờ bạc, và đang nợ chồng chất bao nhiêu là thứ.

Ấy thế rồi thì tuy nể Thao, nhưng cùng quá, mẹ sang hỏi vay, con sang hỏi vay, hỏi vay mãi, hỏi vay để không giả cho tới cái ngày ngượng quá không dám hỏi vay nữa.

Duy có Lê là không bao giờ hỏi cả. Và đã nhiều lần, bà Ký áp bách hay hoặc Trà van lơn, nàng cũng không chịu nghe. Chẳng những thế, nhiều khi Thao biết

nhà nàng túng quá, cho con sen đem sang đưa cho nàng, nàng cũng không nhận. Thản hoặc, Thao có dúm cho thằng Quân năm ba đồng thì nàng lại bắt nó đem sang trả.

Thao không biết làm thế nào, chỉ đành ngồi khoanh tay chờ cái ngày sa ngã của nàng. Ấy thế rồi dùng một buổi tối, Thao lại thấy Quỳnh đến. Nhìn thấy Quỳnh là người đã thế không đến, mà nay lại đến, Thao tự nhủ:

– Thôi sắp rồi! Sắp rồi !

Vì bị cái ý nghĩ ấy đè trĩu, và bao nhiêu hình ảnh ghê khiếp do cái ý nghĩ ấy đẻ ra đến day dứt lòng chàng, chàng bồn chồn không thể ở nhà được. Chàng không thể đang tâm ngồi nhìn một thiếu nữ tự đi chôn sống đời mình. Quỳnh vào

được chừng một giờ thì chàng khoác áo ra đi.

✱

Hôm ấy là hôm hai mươi nhằm tháng chạp. Giời rét như cắt da lại hơi mưa phùn. Thao mặc pardessus, đeo găng mà vẫn còn thấy rét run bên trong những lần len dây cộm. Chàng đi lang thang mấy phố, rồi sực nghĩ đến Ngọc, chàng liền thuê xe lên nhà nàng.

Chàng và Ngọc đã định ước với nhau, hai nhà đã bàn chờ Ngọc thi ra là làm lễ cưới. Ngọc thấy chàng mừng rú, chạy ra ôm chầm lấy:

– Trời ơi ! Gió rét như thế này, mà anh cũng lại thăm em u?

Rồi nàng vội kéo người yêu lại cạnh chiếc lò sưởi điện:

– Anh hơ tay đi, anh ngồi gấn lại đây. Em ngồi trong nhà còn thấy rét run, nữa là anh đi ngoài đường. Ngồi xích vào đây, ngồi gấn em đi, ngồi sát vào lò sưởi này cơ.

Chú thím Thao thấy thế, cười khanh khách chế mãi Ngọc:

– Nếu thế sao cháu không gói ngay nó để vào trong nách ấy thì có phải nó hết rét ngay không?

Ngọc cũng chẳng để ý đến sự chế riễu ấy, nàng nhìn Thao như muốn nuốt lấy Thao rồi giả nhời:

– Thưa bác, giá cháu gói được anh cháu như thế, cháu cũng gói ngay.

Rồi cúi sát vào tận tai Thao:

– Anh, anh có muốn cho em gói anh như thế không ?

Thao thờ thần nhưng cũng giả nhời một cách sốt sắng:

– Tại làm sao không?

Chú thím Thao thấy cái cung cách hai người, lắc đầu:

– Thôi thế thì chúng tôi chịu cô cậu. À, thế sao cháu không bảo lấy rượu cho nó uống.

Ngọc nẩy ngay lên :

– Ủ nhỉ ! Hai bác không nhắc thì cháu quên mất đấy !

Nàng giục con sen đi lấy rượu rồi rít. Thím Thao lại cười:

– Thế chốc nữa nó về nó rét, con không có ở đấy mà ấp ủ cho nó thì làm thế nào ?

Ngọc giả nhời gọn lỏn:

– Thì đã có những cái hôn của con theo anh con.

Vừa nói, nàng vừa hôn lên mặt, lên cổ Thao không biết là bao nhiêu cái hôn.

✱

Dùng dằng mãi đến mười một giờ, Ngọc mới bằng lòng cho Thao về, nàng đưa ra tận vỉa hè. Rồi lúc Thao đã lên xe, nàng còn níu xe lại hôn một cái hôn dài lên môi người yêu, cắn dặng:

– Anh nghĩ đến em thì anh không rét đâu. Nhớ nhé !

Thao biết về nhà không tài nào ngủ được, nên không cho xe kéo về nhà vội. Lòng buồn rười rượi, chàng bảo đỗ trước

một hiệu cao lầu. Nhưng vừa bước chân vào, không thấy đối, chàng lại quay ra, rồi đến một tiệm hút. Chàng hút nhiều lắm, hút để cầu mong làn khói thuốc phiện sẽ quét dùm đi cho chàng cái buồn vương vấn, và xóa nhòa hộ chàng những hình ảnh ghê rợn.

Thật ra lòng, chàng lúc ấy rớm máu, máu chảy tự một góc ngách bí mật nào của trái tim nên khói thuốc phiện không thể sao lọt vào mà hàn dịt được. Biết rằng thuốc phiện chẳng làm thay đổi được gì, chàng lại đi ra, đi ra để rồi chẳng biết để làm gì. Tới đường, chàng không biết đi đâu, nhưng chắc chắn có một điều là không thể về nhà được. Chàng không thể ở chung một mái nhà trong cái phút mà ở đấy, số kiếp sẽ đánh dấu hết một cuộc đời sạch sẽ để mở lối cho một cuộc đời dơ bẩn. Không, không, chàng không

thể ở chung dưới mái nhà trong khi ở đây, cái đói và cái rét đang bầy trò tan vỡ của một kiếp người !

Chàng giơ tay nhìn đồng hồ, không biết nhìn để làm gì, nhưng chàng cũng nhận ra thấy lúc đó kim chỉ mười hai giờ mười bảy phút.

Lúc đó, mưa đã dứt hột, nhưng sương đêm trắng xóa lại tủa xuống bọc Hanoi trong một màn tang. Hanoi im lìm, im lìm như một chiếc quan tài dưới tấm vải trắng liệm nó. Những chùm đèn điện, ánh trong mù, đăm lẹ như những con mắt đang khóc, khóc cái sinh ly tử biệt, khóc cái nhục nhằn đầy đọa của kiếp người nó đang âm thầm diễn trên cánh thời gian lặng lẽ chuyển trong đêm, vèo trong rét, trong cái rét ghê rợn nó làm tê những khối xác thịt để rút gân những côi lòng. Cái rét trong sương ấy

như... như... phải chăng là cái nỗi thống khổ của kiếp người nó nói, nó đang nói bằng im lặng, bằng mâu tang phơn phớt cuộn khối trong cái vô cùng âm u của hồn sự vật.

Thoáng trong cảnh thì tưởng chừng như cái Chết nó đang sống cái đời sống của nó; và đó là cái Buồn nó đang diễn lại cái sống của cái Chết, rồi cả hai đều đều đi cái nhạc điệu êm ru, nhưng vô cùng mãnh liệt của cuộc chuyển vần nó biến, nó thay, nó đẩy, nó xô, từ cái hình thức này đến cái hình thức kia, từ cái biến đổi này đến cái biến đổi khác. Hanoi trong cái đêm rét, đêm sương ấy tượng hình cái hồn đau thương của sự sống, thu nhỏ trong bao tầng bi ai tất cả những nỗi cơ cực của loài người, khiến cho Thao bước đi như cảm thấy mình đang bước trong cái nhịp nhàng của cái Chết biết Đau, cái

đau muốn chết.

Phải rồi, kia những tường vôi trắng xóa bật góc trong cái trắng xóa như những thành săng ! Kia những con mắt đang sụt mướt..

Thao bước đi trong giá, trong đêm, rồi thì lòng se lại. Rồi đến đầu phố hàng Muối, một giọng cò lả của gái giang hồ liền làm cho cái lòng đã se ấy như nấc lên cái hấp hối cuối cùng của kẻ yêu đời mà phải chết.

Nhà thương then sắt khóa đông,

Anh vào sao được mà bông em ra? !

Ngày ngày cứ đến thứ ba,

.

Tiếng hát gì mà như nhịp bởi cái buồn, ngân bởi cái giá, nhịp nhàng với

cái đau, hơi hướm với cái chết, âm thầm như đêm, rồi bùng tỏa ra sương để rơi lơ lửng trong sương! Tiếng hát chuyển hơi như một luồng điện, bắt chàng đứng dừng ngay lại, chàng lắng tai nghe rồi như nghe thấy tiếng rên của những tâm hồn. Lòng nao lên, chàng ngơ ngác nhìn tứ phía.

Một cô gái nhà chứa, phong phanh trong chiếc áo màu hoa cà, đứng ghếch chân lên một đồng đá nhìn ra sương, nhìn ra đêm như bất chấp cái rét, rồi cứ đều đều nhả cái chuỗi buồn nó như hấp hối từ trong tim gan, từ trong một giai đoạn nào của giờ cuối cùng một cái gì nó đang chết, và nó không biết rằng nó đang chết :

Ai đưa em đến chốn này,

Bên kia trại lính bên này nhà thương !

.

Thao nhìn cô gái nhà chứa một lát lâu, rồi tiến lại gần. Qua trước mặt cô, Thao ngừng lại một khắc. Tức thì cô ả im tiếng hát rồi chửi đồng:

– Tiên sư nó, làm cho bà cụt hứng !

Thao vội vàng rảo bước, nhưng cũng đủ để nghe một tràng chửi thô tục nữa. Chàng cứ lặng im đi. Cô ả thấy Thao chịu thua, buồn tình quay vào ngõ. Liền lúc đó, không biết bị một sức bí mật gì sai khiến, Thao cũng quay theo. Cô ả lững thững đi trước hát véo von, Thao lẳng lặng đi sau nghe. Nhìn nếp áo cô chuyển động trong sương mù, Thao tưởng chừng như nhìn thấy bóng ai trước còn mờ mờ sau rõ từng nét. Chàng rùng mình, chàng đã nhìn rõ thấy cả cái tương lai nó đang chờ Lê ở một ngã ba khúc khuỷu nào...

Đi đến đầu phố, Thao tần ngần đứng lại. Chàng nhìn cô ả đang thặm thụt ở cửa... Cái bóng dáng lơ lửng trên một cô gái đêm trong cái cảnh trụy lạc khiến chàng tranh tưởng đến Lê. Tranh tưởng đến cái đời sẽ tan nát của Lê, nếu không có một sức giúp đỡ.

Đột nhiên, Thao thấy muốn lại gần cô gái nhà “chứa”, lại gần để ban phát một chút lòng, một chút hơi hướm của mình, để cho cái đời cần cỗi ấy được tươi lên một chút, được sáng lên một chút và cũng để cho chính chàng được nhẹ bớt đi, nhẹ bớt đi cái khối nó vẫn nặng trĩu cõi lòng.

Rồi nhìn về phía một cái đèn dầu cách vài chục bước, Thao hạ thấp giọng:

– Xe.

Anh xe vội vàng chạy lại, hạ càng xuống:

– Thầy về đâu ?

Thao khẽ xua tay :

– Không, chưa đi.

Rồi ngần ngừ, Thao chỉ về chỗ cô ả đứng:

– Này... anh... lại bảo cô kia ra đây cho tôi.

Anh xe đã hiểu, nhìn Thao, hơi mỉm mím:

– Thưa thầy, cảnh “boọc” đấy ạ.

– Phải, tôi biết.

Thao lấy hai đồng rưỡi :

– Đây, anh đưa cho cô ấy hai đồng.
Còn cho anh.

Anh xe mừng quýnh:

– Thầy đợi đây, con lại, hai đồng thì sộp lắm rồi ạ.

Năm phút sau thì cô ả theo anh xe ra. Gần đến chỗ Thao đứng, cô ả cười toe toét, đưa tay lên che miệng:

– Mưa gió thế này đi đâu, hay là vào chơi. Thêm một tờ thôi.

Nước da xám ngoét, vẻ mặt hốc hác, và đôi mắt đục ngầu như đã lạc thần của cô ả khiến Thao gần muốn mửa, nhưng chàng cố ôn tồn:

– Không, vào làm gì! Đi chơi một lúc, rồi tôi biểu vài đồng nữa.

Giọng nói nhè nhẹ, âm ỉ của Thao

khiến cô ả hơi ngạc nhiên, nên cứ nhìn chàng chòng chọc :

– Ừ thì đi, nhưng cho vài đồng thì cho tấp lự đi nào. Đi đâu mới được chứ. Săm à ?

Thao lắc đầu:

– Không, đi loanh quanh thôi.

Rồi lấy ra ba đồng đưa cho cô ả:

– Đây, anh biểu em.

Đã ăn mặc sang trọng lại cho nhiều tiền, lại nói với mình như nói với “mợ”, sao lại kỳ lạ thế này ?

Cái ông khách “quéo” thật đã làm cho cô gái “đem” ngạc nhiên đến nỗi có phải thốt ra một câu nó chứng tỏ sự gặp gỡ khác thường trong cái đời “đi khách”:

– Biếu... ? Cho thật đấy à?

Rồi trăn trăn nhìn Thao, cô giục :

– Thôi đi chứ, nhưng này, gần thôi nhé!

Thao còn đang lưỡng lự thì cô đã hỏi thêm ngay, hỏi ngay cái câu hỏi “nhà nghề” xem anh “xê” có khẩu bô gì không:

– Thế ra mất năm tờ rồi à? Đưa cho xe bao nhiêu ?

Thao hiểu ý, đáp :

– Hai đồng.

Yên bụng rồi, cô ả lại giục:

– Thôi đi chứ.

Anh xe nghe cô ả bảo đi, xốc càng xe :

– Mời thầy, cô lên cho.

Thao ngân ngữ, rồi lắc đầu :

– Thôi, anh đi đi, mặc tôi.

Anh xe đi rồi, Thao nhìn cô ả, sẽ vịn vào cánh tay:

– Ta đi ra phía bờ sông.

Cô ả giùng giảng, Thao cởi ba-đờ-suy khoác cho:

– Em mặc vào. Phong phanh có một cái áo mỏng... rét chết.

Cô ả ngược mắt nhìn Thao :

– Thế anh...

– Tôi có phu la, tôi mặc thế này ấm rồi.

Hai người thung thỉnh đi về phía bờ

sông. Cô ả khoác ba-đờ-suy rộng quá, cứ cười rũ :

– Gớm, áo gì mà dài lê thê thế này ?

Thao đưa tay nâng cổ áo lên sát mái tóc cho cô ả rồi bâng khuâng như nhìn về một quá khứ nào :

– Chắc. . . trước em cũng đã đi chơi với người yêu của em như thế này đấy nhỉ?

Cô ả trả lời cộc lốc:

– Ít lắm.

Sẵn có một tấm lòng để thương người lại đã hiểu sâu xa ảnh hưởng của hoàn cảnh, của nghề nghiệp, Thao không mất lòng khi nghe cô ả nói buông sông. Chàng lại gọi :

– Thế em không yêu ai bao giờ à ?

Xưa nay, cô ả có đi khách cái lối « tài tử » thế này đâu, nên thấy cử chỉ lịch sử Thao cô cũng hơi ngượng ngượng:

– Tôi, tôi ấy à, tôi thì yêu ai?

– Sao lại không yêu, em quên thì có.

Cô ả đập vào tay Thao :

– Yêu lại quên là thế nào ?

– Thế sao em bảo em chưa đi chơi với ai bao giờ ?

– Trước tôi ở Haiphong thì lấy đâu mà đi chơi bờ sông.

– À, thế thì em không đi chơi bờ sông ở đây, chứ lại không đi bờ sông Haiphong à?

Cô ả không đáp lời Thao, chỉ nói một câu băng quơ :

– Chán gớm !

Vì muốn đem đến cho lòng người con gái đã khô khan một chút tươi, ấm, chàng khoác tay cô ả, rồi hỏi một câu hỏi âu yếm :

– Đi với em, anh thấy vui vui. Giá chúng ta cứ đi đến sáng thì hay nhỉ ?

Cô ả tuy biết giá trị của Thao và rất muốn được gần những người như Thao, nhưng ác thần cũng vẫn giang cái sải tay khổng lồ để ngăn cô với người khách một đêm. Và nghề nghiệp cũng đã “lèn” vào não cô một ý nghĩ rất “sáng suốt” rằng một gái nhà “chứa” với một trai giảng hoa không bao giờ có thể nên tình nên nghĩa. Vì thế càng thấy Thao ân cần, cô ả càng khó chịu, càng khó chịu cô ả càng thốt ra những lời chua như dấm :

– Đi đến sáng thì có mà què chân.
Vào đâu thì vào đi.

Vì đến với cô ả bằng một ý định ấp ủ,
ban phát, nên chàng vẫn nhã nhặn:

– Em cứ tưởng tượng em là người
yêu của anh. Chúng ta đang đi để bàn
tính với nhau việc trăm năm thì đã làm
sao ?

Cô ả sịu mặt, rồi cau có :

– Ôi rào, rắc rơm mãi!

Tuy cứ phải nghe những lời gắt gỏng,
nhưng Thao vẫn hỏi, hỏi để cố đặt vào
lòng cô ả một ý niệm về yêu đương, hỏi
để cho lòng mình hứng khởi lên :

– Em nghĩ thế nào thì anh không
biết, chứ anh đi cạnh em là anh thấy rạo
rực.

Cô ả mặt găm gấn đi xích vào Thao :

– Đã đến mấy năm nay, chả đi đâu.

Câu “chả đi đâu” cô ả muốn nói đây là chả đi “tay đôi” với ai. Phải, từ mang lấy cái tên “gái nhà chứa” thì còn được đi “tay đôi” với ai nữa. Đi làm gì nếu kết quả cái sự “đi” ấy, người ta có thể không “đi” mà cũng “đến”. Thao hiểu cô ả muốn nói gì, hiểu rồi Thao ái ngại:

– Ta đi tìm hiệu phở nào ăn đi.

Cô ả ngạc nhiên:

– Ăn nữa cơ à ?

– Chứ gì, anh muốn ăn phở, thôi chiều anh.

Thao dẫn cô ả vào một hiệu hàng Buồm. Chàng kéo ghế cho cô ả ngồi :

– Em soi gì nào ?

Lúc này, cô ả đã thấy rung lên bởi sự tử tế của Thao, cô đáp một cách nhẹ nhàng :

– Gì cũng được anh ạ.

– Em soi một đĩa bồ dục trần nhé ?

Nhìn Thao bằng một cái nhìn cảm ơn, cô ả đi gặt đầu :

– Anh ăn gì thì gọi đi. Cứ mặc em.

Có lẽ là lần đầu được ngồi ăn với một người lịch sự, nên cô ả cứ lăm lét nhìn Thao. Nhận ra “cái giá luân lý” của khách, cô ả bắt đầu lựa nhời, và mặt cô ả cũng bớt màu giang hồ. Thao thoáng nhận thấy sự thay đổi ấy ở trên nét mặt của cô gái “đêm”. Chàng gấp thức ăn cho cô ả, ân cần hỏi han một vài điều để tưới,

vẩy, để ủ, sưởi. Cô gái đêm lòng đã thấy sao xuyên, sao xuyên cái sao xuyên của một kẻ đi xa về đến ngõ. Thao cứ nói, cứ hỏi, cứ vuốt ve, cô ả cứ nghe, cứ gật đầu, cứ tươi dần:

– Hễ lần sau, anh có dịp gặp em, anh sẽ cho em vài chục làm vốn.

✱

Ra khỏi hiệu phở, Thao chỉ về phía xa :

– Em đi với anh một lát rồi anh đưa về.

Như một cái máy, cô ả đáp:

– Vâng.

Rồi vừa xĩa răng, cô ả đưa mắt nhẹ nhàng hỏi:

– Thế không đi đâu à ?

– Không, em ạ.

Cái giọng nói dịu dàng của cô ả khiến Thao bồi hồi, sức nóng ở trong người chàng bùng lên, Thao níu tay cô ả :

– Em ạ, đời người được mấy chốc, có phải ta đi với nhau thế này thì sung sướng không? Trông em cũng có mẽ người, sao lại ở đây nhỉ?

Rồi biết ngay mình đã làm tủi lòng cô ả, Thao nói để đỡ:

– À, sa cơ lỡ bước thì đành phải chịu, có phải không em?

Vẫn không thấy cô ả đáp, Thao gặng:

– Chắc lúc trước ở Haiphong, em cũng buôn bán chứ.

Cô ả đáp một cách ngần ngừ:

– Vâng, trước em... cũng bán.

Cô ả không dám nhận cái chữ buôn bán mà cô tưởng chỉ có các con nhà hàng phố ngồi trong nhà, trước những tủ kính la liệt các thức hàng quý giá mới là buôn bán, nên cô giả nhời ngập ngừng.

Thấy cô ả còn “e lệ”, Thao nói ngay :

– Phải, chắc trước em bán hàng chứ gì. Rồi đoán ra ý nghĩ của cô ả, Thao tiếp luôn :

– To, nhỏ, miễn là cứ có buôn có bán là tốt.

Đúng với lòng, cô ả đáp ngay:

– Phải, trước em bán hàng ở chợ Sắt.

Rồi như muốn bênh vực cái đời trụy

lạc của mình, cô nói như người phân vua:

– Giá anh Sơn anh ấy đừng bị bắt thì em đâu đến nỗi này.

Thao thấy cơ hội có thể cho mình hiểu thêm đời người thiếu nữ mãi dâm, nên hỏi ngay :

– Sơn là ai? Người yêu của em à?

– Vâng, giá anh Sơn anh ấy không bị hai năm tù vì ăn trộm hàng của hiệu thì em chả phải rạc rầy thế này.

Thế là Thao đã có cả một cuốn phim “thân thể” của cô ả. Chàng nói để an ủi:

– Số phận cả, em ạ, nhưng rồi biết tu tỉnh lại nên người, lo gì. Em cứ chịu khó bóp chặt, rồi gặp ai người ta thương yêu lấy người ta. Cứ có lòng là rồi rui cũng hóa may em ạ.

Cô ả cúi mặt đáp :

– Em cũng mong thế, chứ đi khách mãi thì đến chết mòn chết mỏi thôi.

Thao nhìn cô ả ái ngại:

– Thì lấy chồng cho đỡ khổ có được không ?

– Anh bảo chúng em thì lấy ai. Anh tưởng lấy dễ lắm hử.

– Ai thương yêu mình thì lấy chứ sao, làm gì mà dễ mới khó.

– Anh bảo ai thương yêu thì lấy, dễ chửa. Mà “yêu tã” thì ôi chao !lấy để lại “đi khách” nuôi chúng nó thì cũng quá chết. Tránh gông lại gặp xiềng. Vả lại cách thức xé giấy khó lắm, anh không biết đấy thôi.

Thao muốn hỏi nữa, nhưng biết càng

hỏi chỉ làm khổ thêm cho kẻ phải trả lời, nên chàng nói lảng :

– Ấy thế mà có phúc là khắc có phần đấy.

Rồi bằng một giọng rất thành thực, Thao bảo cô ả:

– Này em, anh nói điều này thì em có tin không ? Đến Chúa nhật này, anh lại, anh sẽ cho em vài chục đồng để em làm vốn. Anh nhờ giới cũng dư dật. Giúp được em là anh sung sướng rồi.

Lưỡng lự một lát rồi Thao tháo phăng chiếc đồng hồ đeo tay:

– Hay em không tin thì anh cho em giữ cái đồng hồ vàng của anh đây. Anh mua một trăm hai đấy. Chúa nhật, anh lại anh chuộc.

Lúc này thì cô ả đã bị chinh phục bởi tấm lòng tử tế của Thao, nên hất tay Thao, cô nói bằng một giọng như muốn khóc :

– Chết, sao anh lại bảo cầm với chuộc. Anh nợ nần gì em. Chẳng qua, anh thương em thì anh cho lúc nào nên lúc ấy chứ.

Thao đứng dừng lại, quay ôm cô ả, khẽ phớt một cái hôn lên mái tóc.

– Thôi được, để Chúa nhật này anh đem tiền cho em.

Khi về gần đến nhà, cô ả cời ba-đờ-suy giả Thao :

– Thôi, em xin phép anh, em về. Khuya rồi anh ạ.

Thao móc túi lấy thêm hai đồng bạc

và một nắm vừa hào vừa xu đưa cho cô ả :

– Thật quả anh hết tiền rồi, em cầm thêm mà tiêu. Chúa nhật anh lại.

Rồi chàng lấy cái phu-la của mình quần cho cô ả :

– Và anh biếu em cái khăn này. Mới mua đấy, anh mới dùng độ một tháng.

Cô ả cúi mặt khẽ nói :

– Cảm ơn anh.

Thao quần cẩn thận chiếc phu-la, rồi khẽ xoa má cô ả:

– Thôi em về nhé.

Cô ả chào Thao, rồi lấy vạt áo che lên trên đầu, chạy về. Thao lững thững đi, bước những bước chậm.

Một tiếng gọi giật giọng :

– Anh, anh !

Thao quay lại, cô ả chạy đến :

– Gì thế em ?

– Sao anh không đi xe, hay là anh hết tiền lẻ.

Rồi cầm mấy hào dúm vào tay Thao :

– Anh đi xe mà về, lấm tẩm mưa đấy.

Thao vỗ vai cô ả, mỉm cười:

– Không, ra kia anh đi xe. Cảm ơn em.

Cô ả nắm tay Thao, dặn một cách nũng nịu:

– Hôm nào rồi, anh lại cho em đi chơi nhé?

Thao gật đầu.

– Cô ả quay về, Thao nhìn theo một lát, rồi lại lững thững đi.

Gió đã lộng, lòng Thao càng lộng hơn, lộng hơn bởi cái hình ảnh cô gái nhà chứa mặt nhợt nhạt, người khô đét, mắt gần hết sắc vẻ đàn bà. Rồi chàng liên tưởng đến Lê. Chàng nghĩ chính Lê cũng đang ở trong một hoàn cảnh rất có thể dẫn đến nhà sã, nhà chứa. Rất có thể phải “sung” cái thân mảnh dẻ vào cửa Thần “Mây trắng” để rồi khi được thả ra thì hồn đã úa, thân đã nát, mắt đã mờ, chân đã mỏi.

Thốt nhiên, Thao rùng mình. Rồi mỗi lần có chiếc xe cánh gà kín mít nào vụt qua là chàng lại tưởng ngay đến cái cảnh một thiếu nữ vừa bán dâm ở đâu về. Thao luôn luôn lo ngại cho những rủi

ro của số phận nó sẽ xô Lê đến vực thẳm của truy lạc, đến những gian nhà khuất nẻo mà chàng biết rõ mồn một những cái gì chứa trong ấy. Khi cánh cửa đã sập thì cuộc đời cũng sập theo.

Thế là cuốn phim giảng hoa ở nhà Lê lại diễn ra rõ ràng từng lớp trong đầu Thao. Thao theo cuốn phim và mỗi khi nghĩ vai chính là Lê sắp sửa từ một cái ngõ khép nép bước ra ngả đầu vào vai kẻ nào thì chàng lại chặc lưỡi, lại cau mặt, lại đập tay...

Bao nhiêu thắc mắc, bao nhiêu lo ngại, bao nhiêu xót thương về thân thể rồn rập đến với Thao cuộn cuộn như nước lũ, chảy xiết vào tận chỗ cùng sâu của lòng, làm cho Thao rộn lên. Trời đã sẫm, lòng chàng càng sẫm hơn. Thao cứ bước đi, những bước nặng chịch hết hè này sang hè khác cho đến khi một tiếng

giọng khan khan rội vang :

– Giò, dè...

Thì chàng mới gọi xe để về.

*

Khi Thao về đến cửa nhà thì thấy cả nhà trong, nhà ngoài đèn bật sáng trưng. Một linh khiêu báo cho chàng biết có tai nạn gì vừa xảy ra.

Chàng hấp tấp đập cửa thình thình, bác bếp hốt hơ hốt hải chạy ra, nói không kịp thở:

– Cô Lê tự tử tối hôm qua rồi! Bây giờ chưa biết sống chết thế nào cậu ạ.

– Cô ấy đâu ? Liệu có sống được không?

Miệng nói, chân chàng chạy vào, bác bếp liền kéo áo chàng lại :

– Cô ấy không ở trong ấy, cô ấy ở nhà thương cơ mà!

– Nhà thương nào, ông mở công to để tôi đánh xe đi thăm cô ấy.

– Con thấy cậu quý cô ấy, nên con bảo bà Ký xe cô ấy lại nhà thương ông đốc Hiếu là bạn của cậu.

Xe ra tới đường, Thao dặn hết ga.

Hãm lại trước cửa nhà thương, chàng nhảy từ ba bước vào. Người khán hộ đứng ở cửa, toan giữ chàng lại thì chàng du ý ra :

– Ông Hiếu đâu, cô Lê tự tử nằm ở buồng nào?

Hiếu đang ở phía trong nghe có tiếng ồn ào chạy ra. Thao cũng chẳng kịp bắt tay, hỏi thốt ngay :

– Thế nào cô Lê, cô Lê có sống không ? Có làm sao không?

Hiếu nhận ra Thao :

– Không việc gì. May biết ngay, thuốc phiện dấm thanh chưa ngấm mấy. Bây giờ tỉnh rồi, chỉ còn mệt thôi.

Thao đứng dừng lại để thở dốc, rồi nắm chặt tay bạn :

– Ô thế thì may, may lắm !

– Thế bây giờ tôi có thể thăm cô ta được không ?

– Sao không được? Nhưng anh với cô ta là thế nào ?

– Chả là thế nào cả.

– Thế tại làm sao anh lại rồi rít lên như thế ?

Thao nhìn bạn một cách nghiêm khắc :

– Đòi một người không là một thứ đáng để cho ta rồi rít lên hay sao ?

Rồi thấy nét mặt tiu nghỉu của bạn :

– Tôi thương cô ta, thế thôi.

– Ừ có thể chứ. Lúc cô ta tỉnh dậy thấy mình được cứu sống, cô ta lăn khóc để đòi chết, cô ta định cắn lưỡi để tự tử lần nữa. Ai khuyên can thế nào cũng không được. Bây giờ, cô ấy cũng vẫn còn khóc ở trên gác ấy. Bao nhiêu người nhà đang giữ. Tôi cũng không biết làm thế nào được cả.

Thao vùng chạy như bay lên gác.

Mở cửa vào đến buồng thấy Lê đang kêu khóc vật vã, và mọi người đang cố khuyên giải, Thao giờ tay tiến lại :

– Em Lê ! Em Lê!

Lê nhận được ra chàng, lại òa khóc to hơn trước. Thao ẩy bà Ký và Trà ra, lùa tay ngang lưng, rồi cúi xuống gần mặt Lê:

– Sao em lại đại đột thế ? Em không nghĩ đến anh à ?

Lê giấu mặt vào cánh tay chàng :

– Sống nhục, sống nhẽ, em không muốn sống nữa. Thà chết đi còn hơn ! Anh có thương em thì anh bảo người ta đề yên cho em chết.

– Nói nhảm nào !

– Không, em nói thật đấy. Người ta cấm em được một lần này, chứ cấm em được mãi à? Sống đau đớn ê chề như thế thì sống để làm gì?

Thao sẽ bẻ đầu Lê cho nhìn mình rồi đặt một cái hôn vào trán nàng :

– Thế em không thương anh hay sao mà lại muốn chết ?

Lê mồm mếu xếch :

– Có, nhưng nhục nhã...

Thao đặt tay lên ngực nàng:

– Không có nhưng gì cả. Anh cấm em không được chết. Phải sống để thương anh... Nín ngay đi, không anh giận đấy, anh giận thật đấy.

– Thưa anh, em xin nín rồi ạ, u hu, u hu...

– Kìa vẫn còn khóc đấy, đã nín đâu.

Chàng lại cúi xuống hôn lên đôi mắt
Lê :

– À thế ra em không sợ anh giận à ?

– Thưa anh, có ạ.

– Thì anh bảo phải nghe, nằm im
ngủ đi. Ngủ được một giấc thì rồi mới
khỏe được.

Thao nói xong đứng dậy giang tay
xua mọi người ra :

– Thôi ra cả, để yên cho cô ấy ngủ.
Tôi cam đoan là cô ấy không tự tử nữa
đâu.

Thao đóng cửa, rồi quay vào, nắm tay Lê :

– Bây giờ em thấy trong người thế nào ?

– Em chỉ thấy cồn cào ở bụng và mệt lắm thôi.

Thao đặt những cái hôn nhẹ lên bàn tay Lê:

– Thôi thế thì không sao rồi. Cứ ngủ được một giấc là khỏi hết. Thôi anh ra để yên cho em ngủ nhé?

Lê nắm chặt lấy tay Thao giữ lại:

– Không không, em không muốn ngủ, em chỉ hơi mệt thôi. Anh ở đây với em cơ, không em khổ lắm !

Vừa nói, Lê vừa nhích đầu về phía

Thao như cầu xin che chở, đùm bọc cho mình.

Lần này, Thao cúi hắt xuống, áp má mình vào má nàng :

– Thế em không chết nữa chứ?

Lê giơ tay quàng lấy cổ chàng, rồi ép mặt chàng cho thật sát với mặt mình :

– Thưa anh, bây giờ anh bảo gì em cũng xin nghe.

– Anh bảo em phải sống cho anh, để thương anh.

– Bao giờ em chả thương anh.

– Thế sao em lại tự tử ?

Lê ngật ngừng một khắc :

– Tại em không muốn bị nhục, tại em tưởng anh không thương em.

Thao bẻ đầu Lê cho nhìn thẳng vào mặt mình:

– Thế bây giờ em đã tin rằng anh thương em chưa ?

Lê như nói trong một hơi thở của lòng :

– Em tin rồi.

– Thế bây giờ em hôn anh đi.

Lê giơ hai tay ghì chặt lấy đầu Thao trong cổ mình, chứ không hôn.

– Thôi thế bây giờ em cứ nằm ở đây tĩnh dưỡng cho thật khỏe, mọi việc ở nhà anh sẽ thu xếp cho êm đẹp cả.

– Thôi xin anh... thương lấy em.

– Bao giờ anh chả thương em, cứ nói trẻ con mãi. Để hôm này nghỉ, anh sẽ lên nói với thầy mẹ anh. Mẹ anh cũng

thương em lắm. Chắc là mẹ anh sẽ sung sướng... mà bằng lòng cho chúng ta... lấy nhau.

Đương hớn hở, Lê bỗng thừ mặt ra.
Thao nhận thấy ngay :

– Kìa, em làm sao thế ?

– Em chỉ sợ thầy mẹ anh.

– Ô, không sợ gì cả. Một khi anh đã thương em thì thầy mẹ anh cũng phải thương em.

– Em hiểu rồi, nhưng...

Thao đặt tay vào cằm nàng sẽ lắc, rồi nhìn thẳng vào mắt nàng :

– Nhưng làm sao nữa ?

Lê vội vàng quay đi, úp mặt lên cánh tay :

– Nhưng em muốn rằng... anh lấy em vì... yêu em cơ, chứ không phải chỉ vì thương em thôi.

Thao ngáp ngừng một tíc tắc, nhưng chỉ một tíc tắc thôi. Đã thương người thì thương cho trót. Chàng tự nhủ : mình phải cứu đến triệt để một cuộc đời, và chàng thấy mình có bốn phận phải làm cho một kiếp người được sung sướng, cực kỳ sung sướng.

Chàng bắt Lê quay mặt về phía mình, rồi lại hôn một cái hôn thật dài lên làn môi còn thoang thoảng mùi thuốc phiện dấm thanh.

– Bây giờ em đã tin rằng anh yêu em chưa ?

Lê ôm lấy đầu chàng oà khóc, không trả lời.

Thao đến nhà Ngọc trong một buổi chiều Chúa nhật. Ngọc chạy ra ôm chầm lấy chàng toan hôn thì chàng sẽ giơ tay ngăn.

– Ô hay.

– Xin em can đảm, thương anh mà can đảm... những việc quan trọng đã xảy ra trong... đời chúng ta. Anh cần phải thú thật với em nhiều điều.

Ngọc run lên như cái dế. Thao sợ hãi vội nắm lấy tay nàng:

– Đáng lẽ thì anh chỉ viết thư cho em thôi, nhưng biết em là người có một tâm hồn... có thể hiểu và tha thứ cho anh...

Ngọc khắc khoải ngắt lời :

– Nhưng việc không quan hệ lắm đấy chứ?

Thao thấy nàng đau đớn quá, phải buộc lòng nói xuôi :

– Không, nhưng xin em hãy cứ nghe anh.

Và chàng đã hỏi tại làm sao không viết thư mà lại đến như thế này. Chàng lo và đau trước cái đau của Ngọc, chàng không có can đảm nói thật.

Sau khi hai người đã vào buồng giấy của Ngọc, Thao cố trấn tĩnh, chàng tập trung nghị lực, chàng nắm thành ghế cho có đủ can đảm.

– Em đừng nên rối loạn vội. Em hãy bình tĩnh mà suy xét sau khi nghe anh kể. Khi anh kể xong rồi thì tùy em định đoạt. Em đã có một lần biết tin ở anh,

thì anh cũng có thể tin ở em. Anh hoàn toàn để việc này... giao phó việc này cho lòng em, rồi lòng em chênh về bên nào thì anh xin theo bên ấy. Anh chỉ xin em cố vút cao lên một chút, đừng để vướng vào thường tình của thế nhân mà thôi. Và anh rất mong em đã đẹp để thì lần này đây, em sẽ có dịp để mà cao rộng, to lớn.

✱

Sau khi nói hết tình đầu tuyệt vỹ mọi việc cho Ngọc nghe xong rồi, Thao kết luận :

– Em thử đem so sánh đời em với đời cô ta, thật là em có đủ các điều kiện để mà sung sướng, cô ta thì thiếu tất cả. Em hơn cô ta thật là đủ mọi thứ: địa vị,

sắc đẹp, tiền tài, học thức, tính tình, nhà cửa. Thật một người như em thì phải nói rằng giới chiều đãi đủ mọi cái, giới ban cho không thiếu một thứ gì. Cô ta thì thiếu tất cả, không có tất cả, chỉ có độc một cái lòng của anh thương. Nay nếu em muốn cho anh không thương cô ấy nữa thì tùy em. Anh xin theo, nhưng xin em hiểu cho hết cái nghĩa có thể dụng của chữ ấy, xin em đi đến hết những bờ bến cao rộng và xa vút của chữ ấy. Anh đem tất cả đời anh và đời cô ta đặt vào trong lòng bàn tay em, và để cho em toàn quyền định đoạt. Em định đoạt thế nào, anh xin nhắm mắt vâng theo. Anh chỉ xin nói anh tin ở em như chúng sinh tin ở đức Phật, như con chiên tin ở Jésus Christ.

Ngọc ngồi lặng lẽ nghe Thao kể, không nói một câu, cũng không làm một

cử chỉ ngoài những cái chớp mắt của nàng. Lúc ấy nhìn nàng, ta có cái cảm tưởng như nhìn thấy một cái gì cao cả đang nghe người ta thú tội. Đến khi Thao nói dứt, nàng thở dài một cái, rồi cúi đầu ngẫm nghĩ. Nhưng nàng chỉ ngẫm nghĩ trong một phút, rồi nàng ngừng đầu dậy nhìn thẳng vào Thao :

– Em biết rằng không bao giờ anh nói dối, nhưng trước khi giả nhời em thì xin anh dò xét lòng anh cho kỹ, chứ không thì... để lỡ làng cho nhau nhiều lắm đấy.

Nói đến đây, nàng muốn khóc, nhưng nàng lại cố nén. Nàng ho khan một tiếng để đuổi cái cảm động nó đến chẹn lấy họng :

– Bây giờ em hỏi anh nhé : anh có yêu cô ta không ?

– Điều đó thì... thật tình anh không biết rõ cho lắm.

Mặt Ngọc đang xanh ngắt, bỗng phớt một chút hồng :

– Thế em lại hỏi anh nhé : anh có yêu em không ?

Thao không giả nhời thẳng ngay câu hỏi ấy:

– Điều đó thì có, anh yêu em lắm, nhưng anh thấy tấm lòng anh thương cô ta mạnh hơn tấm lòng anh yêu em.

Chúng có là anh đến đây...

Trong người Ngọc bỗng như có một cái gì đổ sụp xuống, nhưng nàng cố cắn răng để khỏi khóc to lên. Nàng nắm chặt thành ghế, rồi tập trung hết nghị lực đứng dậy, rồi giơ tay ra phía cửa:

– Nếu thế thì thôi... chúng ta... anh có quyền đi theo cái đà lòng của anh, mà em không có quyền trách anh. Chúng ta là... những người không thể làm những điều trái với lòng mình.

SÁCH NÀY IN TẠI NHÀ IN
NGÀY NAY, DO NHÀ ĐỜI MỚI
Ở 43-62, PHỐ HÀNG CỐT
HANOI, XUẤT BẢN
1942

